

Jaarverslag

2006

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Jaarverslag **2006**

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Postadres: Wiertzstraat 60 — B-1047 Brussel
Kantooradres: Montoyerstraat 63, Brussel
E-mail: edps@edps.europa.eu
Internet: www.edps.europa.eu
Tel. (32-2) 283 19 00
Fax (32-2) 283 19 50

Europe Direct helpt u antwoord te vinden
op uw vragen over de Europese Unie

Gratis nummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Als u mobiel of in een telefooncel of hotel belt, hebt u misschien geen toegang tot gratis nummers of kunnen kosten worden aangerekend.

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Bibliografische gegevens bevinden zich aan het einde van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2007

ISBN 978-92-95030-25-1

© Europese Gemeenschappen, 2007
Overneming met bronvermelding toegestaan.

Inhoud

Ten geleide	6
Taakstelling	8
Voorwoord	9
1. Balans en vooruitzichten	11
1.1. Algemeen overzicht van 2006	11
1.2. Resultaten in 2006	11
1.3. Doelstellingen voor 2007	13
2. Toezicht	14
2.1. Inleiding	14
2.2. Functionarissen voor gegevensbescherming	14
2.3. Voorafgaande controle	16
2.3.1. Rechtsgrond	16
2.3.2. Procedure	16
2.3.3. Kwantitatieve analyse	17
2.3.4. Voornaamste gevallen van oneigenlijke voorafgaande controle	21
2.3.5. Voornaamste gevallen van eigenlijke voorafgaande controle	23
2.3.6. Raadpleging over de noodzaak van voorafgaande controle en kennisgeving die niet hoeft te leiden tot voorafgaande controle	24
2.3.7. Follow-up van adviezen inzake voorafgaande controle en raadplegingen	25
2.3.8. Conclusies en toekomst	26
2.4. Klachten	26
2.4.1. Inleiding	26
2.4.2. Ontvankelijk verklaarde dossiers	27
2.4.3. Niet-ontvankelijke zaken: voornaamste redenen voor niet-ontvankelijkheid	29
2.4.4. Samenwerking met de Europese Ombudsman	30
2.4.5. Verdere werkzaamheden op het gebied van klachten	30
2.5. Onderzoeken	31
2.6. Administratieve maatregelen	32
2.7. Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming	33
2.8. Elektronische volgsystemen	34
2.9. Eurodac	34

3. Raadpleging	37
3.1. Inleiding	37
3.2. Adviesbeleid	37
3.2.1. Uitvoering van het adviesbeleid	37
3.2.2. Prioriteiten	38
3.3. Advies over wetgevingsvoorstellen	39
3.3.1. Algemeen	39
3.3.2. Horizontale vraagstukken	39
3.3.3. Individuele adviezen	40
3.4. Andere activiteiten	45
3.5. Nieuwe ontwikkelingen	47
3.5.1. Technologische ontwikkelingen	47
3.5.2. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving	48
4. Samenwerking	50
4.1. Groep van artikel 29	50
4.2. Raadsgroep gegevensbescherming	51
4.3. Derde pijler	52
4.4. Europese conferentie	53
4.5. Internationale conferentie	54
5. Communicatie	56
5.1. Inleiding	56
5.2. Hoofdactiviteiten en doelgroepen	57
5.3. Website	58
5.4. Toespraken	59
5.5. Nieuwsbulletin	60
5.6. Persdienst	60
5.7. Informatie en advies	61
5.8. Open Dag van de EU	62
6. Administratie, begroting en personeel	63
6.1. Inleiding: de nieuwe instelling ontwikkelen	63
6.2. Begroting	63
6.3. Personele middelen	64
6.3.1. Aanwerving	64
6.3.2. Stageprogramma	65
6.3.3. Programma voor gedetacheerde nationale deskundigen	65
6.3.4. Organigram	65
6.3.5. Opleiding	65
6.4. Administratieve assistentie en interinstitutionele samenwerking	66
6.4.1. Verlenging van het akkoord over administratieve samenwerking	66
6.4.2. Vervolgactie interinstitutionele samenwerking	66
6.4.3. Externe betrekkingen	67
6.5. Infrastructuur	67

6.6. Administratieve omgeving	67
6.6.1. Vervolgactie vaststelling van interne controlenormen	67
6.6.2. Oprichting van een personeelscomité	67
6.6.3. Variabele werktijden	67
6.6.4. Interne regels	68
6.7. Doelstellingen voor 2007	68
Bijlage A — Rechtskader	69
Bijlage B — Uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001	71
Bijlage C — Lijst van afkortingen	73
Bijlage D — Lijst van functionarissen voor gegevensbescherming (DPO's)	74
Bijlage E — Behandelingstijd voor de voorafgaande controle per geval en per instelling	75
Bijlage F — Lijst van adviezen inzake voorafgaande controle	77
Bijlage G — Lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen	82
Bijlage H — Samenstelling van het secretariaat van de EDPS	84
Bijlage I — Lijst van administratieve akkoorden en besluiten	86

Ten geleide

Onmiddellijk na deze leidraad vindt u een taakstelling, gevolgd door het voorwoord van Peter Hustinx, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS).

In hoofdstuk 1 — **Balans en vooruitzichten** wordt een algemeen overzicht van de werkzaamheden van de EDPS gegeven. Het bevat voorts de in 2006 geboekte resultaten en de doelstellingen voor 2007.

In hoofdstuk 2 — **Toezicht** vindt u een uitvoerige beschrijving van de werkzaamheden die zijn verricht om ervoor te zorgen dat en te controleren of de instellingen en organen van de EU hun verplichtingen inzake gegevensbescherming nakomen. Na een algemeen overzicht volgt een beschrijving van de rol van de functionarissen voor gegevensbescherming (DPO's) in het EU-bestuur. Voor het verslagjaar 2006 worden de voorafgaande controles, de klachten en de onderzoeken, alsook de adviezen omtrent administratieve maatregelen besproken. Een convenant met de Europese Ombudsman wordt behandeld en er is een vervolg op de nota die in juli 2005 over transparantie en toegang van het publiek is uitgebracht. Het hoofdstuk bevat ook een onderdeel over het elektronisch volgen en geactualiseerde informatie over het toezicht op Eurodac.

Hoofdstuk 3 — **Raadpleging** betreft de adviestaak van de EDPS, meer bepaald de adviezen die over wetgevingsvoorstellen en aanverwante teksten zijn uitgebracht, en het effect ervan op een toenemend aantal gebieden. Horizontale kwesties komen aan bod, alsook enkele nieuwe technologische thema's, zoals de rol van activerende technologieën en van O&O in verband met privacy en gegevensbescherming.

Hoofdstuk 4 — **Samenwerking** beschrijft de werkzaamheden die zijn verricht in belangrijke fora zoals de Groep van artikel 29, in de gemeenschappelijke controleorganen van de „derde pijler” en op de Europese en de internationale conferentie over gegevensbescherming.

In hoofdstuk 5 — **Communicatie** wordt „het initiatief van Londen” gepresenteerd en het gebruik van verschillende communicatiemiddelen, zoals de website, nieuwsbulletins, de persdienst en toespraken, doorgenomen.

Hoofdstuk 6 — **Administratie, begroting en personeel** behandelt de voornaamste ontwikkelingen binnen de organisatie, waaronder begrotingszaken, personeelsaangelegenheden en administratieve akkoorden.

Het verslag wordt aangevuld met **bijlagen**, namelijk een overzicht van het rechtskader, de ter zake dienende passages uit Verordening (EG) nr. 45/2001, een lijst van afkortingen, statistieken over

voorafgaande controles, de lijst van de DPO's van instellingen en organen, de samenstelling van het secretariaat enz.

Voor wie de voorkeur geeft aan een **beknopte versie** van de belangrijkste ontwikkelingen in 2006, is een afzonderlijke samenvatting gepubliceerd.

Meer informatie over de EDPS is te vinden op de website, die ons eerste communicatie-instrument blijft: www.edps.europa.eu. Via de website kan men zich abonneren op de tweemaandelijks nieuwsbrief.

Paperback-exemplaren van het jaarverslag en van de samenvatting zijn kosteloos te bestellen; de contactgegevens zijn duidelijk aangegeven op de website.

Taakstelling

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) heeft tot taak ervoor te zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van personen — en met name hun recht op persoonlijke levenssfeer — bij de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen en organen van de EG in acht worden genomen. De EDPS:

- ziet erop toe en zorgt ervoor dat de instellingen en organen van de EG bij de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen van Verordening (EG) nr. 45/2001 en andere communautaire besluiten betreffende de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden naleven (toezicht);
- adviseert de instellingen en organen van de EG over al hetgeen verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens. Dit omvat de adviesaanvragen over wetgevingsvoorstellen en het volgen van nieuwe ontwikkelingen die de bescherming van persoonsgegevens kunnen raken (raadpleging);
- werkt samen met de nationale toezichthoudende autoriteiten en de toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler” van de Europese Unie, met het oog op een coherenter persoonsgegevensbescherming (samenwerking).

Dienovereenkomstig bestaat de strategische doelstelling van de EDPS erin:

- een „gegevensbeschermingscultuur” in de instellingen en organen te bevorderen, en daarbij ook mee te werken aan „beter bestuur”;
- in voorkomend geval de inachtneming van de gegevensbeschermingsbeginselen op te nemen in de wetgeving en het beleid van de EG;
- de kwaliteit van het EU-beleid te verbeteren, telkens als effectieve gegevensbescherming een basisvereiste is voor het welslagen ervan.

Voorwoord

Ik heb het genoegen om het Europees Parlement en de Raad, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 45/2001 en artikel 286 van het EG-Verdrag, het derde jaarverslag over mijn activiteiten als Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) voor te leggen.

Dit verslag heeft betrekking op 2006, het tweede volledige activiteitenjaar van de EDPS als nieuwe, onafhankelijke toezichthoudende autoriteit, die tot taak heeft ervoor te zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, en met name het

recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen.

Nu de eerste stappen zijn gezet bij de opbouw van een nieuwe instelling en de ontwikkeling van haar communautaire taken, namelijk toezicht te houden op de toepassing van juridische waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens van burgers van de Europese Unie, is het tijd om de resultaten in kaart te brengen.

Uit dit verslag zal blijken dat in 2006 op verschillende terreinen grote vooruitgang is geboekt. De EDPS wordt nu op een zeer belangrijk gebied als een gezaghebbende en zichtbare actor erkend. De meeste instellingen en organen van de EU zijn goed op weg om de gegevensbeschermingsregels en -beginselen in de praktijk te doen werken. De EDPS wordt steeds vaker geraadpleegd en zijn adviezen beginnen in positieve zin het verschil uit te maken.

Er wachten echter ten minste twee taken. Ten eerste moeten de gegevensbeschermingsregels en -beginselen in het gehele bestuur van de EU worden toegepast en moet er in het kader van „goed bestuur” een gegevensbeschermingscultuur groeien. De EDPS zal vanaf het voorjaar 2007 de stand van zaken in de verschillende instellingen en organen vaststellen en waar nodig feedback geven.

Ten tweede moeten de gegevensbeschermingsbeginselen in de wetgeving van de Gemeenschap worden verwerkt, en moet de kwaliteit van het EU-beleid, telkens als effectieve gegevensbescherming een basisvoorwaarde voor succes is, worden verbeterd. Dit omvat duidelijk ook dat op bepaalde terreinen, zoals openbare veiligheid en rechtshandhaving, waar het beleid soms op een ander spoor lijkt te zitten, plaats moet worden ingeruimd voor de particuliere levenssfeer.

Daarom wens ik hier eens te meer mijn dank uit te spreken jegens degenen die bij het Europees Parlement, de Raad en de Commissie ons werk blijven steunen, alsook de vele anderen die bij verschillende instellingen en organen rechtstreeks bepalen hoe gegevensbescherming concreet in zijn werk gaat. Al wie deze taken moet helpen volbrengen, wordt hierbij aangemoedigd.

Tot slot wil ik, mede namens Joaquín Bayo Delgado, adjunct-toezichthouder, mijn bijzondere dank betuigen aan de leden van het personeel die deelnemen aan de uitvoering van onze opdracht. Hun eminente kwaliteiten hebben in grote mate tot onze toenemende efficiëntie bijgedragen.

Peter Hustinx
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

1. Balans en vooruitzichten

1.1. Algemeen overzicht van 2006

Uit het rechtskader waarin de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) optreedt ⁽¹⁾ vloeit een aantal taken en bevoegdheden voort, die te herleiden zijn tot drie basisfuncties; zij blijven het strategisch platform voor de werkzaamheden van de EDPS vormen en zijn in de taakstelling vermeld:

- **toezicht:** de EDPS ziet erop toe en zorgt ervoor dat de communautaire instellingen en organen ⁽²⁾ bij de verwerking van persoonsgegevens de bestaande juridische garanties in acht nemen;
- **advies:** de EDPS adviseert de communautaire instellingen en organen over alles wat de bescherming van persoonsgegevens aangaat, met name over voorstellen voor wetgeving die daarop van invloed is;
- **samenwerking:** de EDPS werkt samen met de nationale toezichthoudende autoriteiten en toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler” van de EU (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken), met het oog op een coherenter persoonsgegevensbescherming.

Deze functies worden uitvoerig besproken in de hoofdstukken 2, 3 en 4, over de hoofdactiviteiten van de EDPS en de vorderingen die in 2006 zijn gemaakt. Vanwege het cruciale belang van informatie en communicatie hierover wordt het thema **communicatie** apart in hoofdstuk 5 behandeld. De meeste activiteiten steunen op een doeltreffend beheer van de financiële, personele en overige **middelen**; deze worden besproken in hoofdstuk 6.

⁽¹⁾ Zie bijlage A (rechtskader) en bijlage B (uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001).

⁽²⁾ In dit verslag wordt consequent gesproken van „instellingen” en „organen” in de zin van Verordening (EG) nr. 45/2001. Ook de communautaire bureaus en agentschappen vallen hieronder. De volledige lijst staat op de volgende website: http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_nl.htm

Het is een bewuste keuze van de EDPS geweest om gegevensbescherming te koppelen aan andere relevante thema's en aan praktische resultaten. Daarom werd er van meet af aan op gewezen dat veel beleidssectoren van de EU afhankelijk zijn van **rechtmatige verwerking van persoonsgegevens**, en dat **effectieve persoonsgegevensbescherming** — een fundamentele waarde van het EU-beleid — als **voorwaarde voor het welslagen ervan** moet worden beschouwd. De EDPS zal dienovereenkomstig blijven handelen en verwacht een positieve respons.

In 2006 is op veel belangrijke terreinen in die zin voortgang gemaakt. Om de doelstellingen echter ten volle te verwezenlijken, zal in 2007 en later nog beter moeten worden gepresteerd. Vanaf het voorjaar 2007 zal de EDPS, aan de hand van allerhande controles ten aanzien van de verschillende instellingen en organen, de resultaten in kaart gaan brengen. Ook zal hij zorgen voor de nodige feedback.

1.2. Resultaten in 2006

In het jaarverslag 2005 waren de onderstaande doelstellingen als de belangrijkste voor 2006 vermeld. De meeste daarvan zijn verwezenlijkt.

- **Steun aan het DPO-netwerk**

Nadat de standpuntnota van de EDPS over hun rol bij een effectieve handhaving van Verordening (EG) nr. 45/2001 was uitgebracht, is het aantal DPO's toegenomen. De EDPS is het netwerk krachtige steun blijven verlenen en heeft een studiebijeenkomst voor nieuwe DPO's georganiseerd. Regelmatig vindt een bilaterale evaluatie plaats van de kennisgevingspraktijk bij de grote instellingen.

- **Voortzetting van de voorafgaande controle**

De voorafgaande controle van bestaande verwerkingen is eveneens fors uitgebreid, en omvat nu zowel prioritaire als andere categorieën. Op de website zijn adviezen bekendgemaakt. De desbetreffende beleidsmaatregelen en kernthema's die aan de orde kwamen, zijn tijdens geregelde bijeenkomsten met de DPO behandeld, en worden in dit jaarverslag beschreven. Om die reden is er geen aparte beleidsnota verschenen.

- **Elektronische volgsystemen en verkeersgegevens**

De eindversie van de nota met de richtsnoeren voor de verwerking van persoonsgegevens die verband houden met het gebruik van elektronische communicatienetwerken is klaar en zal begin 2007 worden bekendgemaakt. De eerste adviezen over de voorafgaande controles zijn uitgebracht. De EDPS zal de toetsingsprocedure voor de lijsten van te bewaren gegevens beginnen zodra de lijsten zijn ingediend.

- **Richtsnoeren voor persoonsdossiers**

De EDPS is een onderzoek begonnen naar de huidige gang van zaken in verband met het persoonsdossier van het personeel bij de instellingen en organen. Aan de hand van de resultaten en van de analyse van eerdere controles in verwante zaken wordt een richtsnoerennota opgesteld. Er is een studie verricht naar de bewaring van gegevens over tuchtmaatregelen, die zal worden gevolgd door aanbevelingen voor de algemene praktijk.

- **Doorgifte aan derde landen**

Over de doorgifte van gegevens aan derde landen en aan internationale organisaties is een eerste analyse gemaakt, die met OLAF is besproken. Er is rekening gehouden met de behoefte aan een structurele aanpak conform Verordening (EG) nr. 45/2001 en met het gebruik van convenanten en andere flexibele mechanismen. Ook de opvattingen van andere EU-organen zijn in beschouwing genomen.

- **Toezicht op Eurodac**

Er vindt momenteel een diepgaande beveiligingsaudit van de centrale gegevensbank van Eurodac plaats, waarvan de resultaten medio 2007 worden verwacht. De EDPS zet in nauwe samenwerking met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten een systeem van gezamenlijk toezicht op, om met de opgebouwde en gedeelde ervaring andere grootschalige databanken aan te leggen. Een eerste verslag wordt halverwege 2007 verwacht.

- **Advies over wetgeving**

Er is uitvoering gegeven aan de beleidsnota van 2005 over de adviestaak van de EDPS met betrekking tot wetgevingsvoorstellen. Er zijn dubbel zoveel adviezen uitgebracht, over een brede waaier van onderwerpen. Op de website staat een eerste lijst van relevante onderwerpen voor 2007. De adviezen krijgen een systematische follow-up.

- **Tussenkomen in zaken voor het Hof en het Gerecht**

De EDPS heeft in drie zaken voor het Gerecht van eerste aanleg, over de toegang van het publiek tot documenten en over gegevensbescherming, toestemming gekregen om tussen te komen, en heeft opgetreden in een zitting in één van die drie zaken. Hij heeft tevens verzocht voor het Hof van Justitie te mogen tussenkomen ter zake van de geldigheid van Richtlijn 2006/24/EG over de gegevensbewaring. Zaken voor het Hof en het Gerecht waarin de uitlegging van gegevensbeschermingsbeginselen aan de orde is, worden nauwlettend gevolgd.

- **Tweede versie van de website**

In januari 2007 is een geheel herwerkte website geopend. In het voorjaar wordt het register van kennisgevingen inzake voorafgaande controle toegankelijk en komen nog enkele andere functies beschikbaar. De website zal gestructureerd zijn volgens de belangrijkste functies van de EDPS en de gebruikers beter informeren over verschillende activiteiten.

- **Ontwikkeling van de middelen**

De EDPS is blijven zorgen dat de middelen en infrastructuur beschikbaar kwamen die hij nodig heeft om doeltreffend te kunnen werken. Het administratief akkoord dat in 2004 met de Commissie, het Parlement en de Raad werd gesloten, is nogmaals met drie jaar verlengd. De kantoorruimte is uitgebreid en beslaat nu een extra verdieping. Een personeelscomité is actief bij de besprekingen betrokken.

1.3. Doelstellingen voor 2007

Hierna volgen de belangrijkste doelstellingen voor 2007. Over de resultaten zal volgend jaar verslag worden uitgebracht.

- **Reikwijdte van het DPO-netwerk**

Het netwerk van gegevensbeschermingsfunctionarissen moet zijn maximale bereik krijgen, namelijk alle instellingen en organen. De EDPS zal de ontwikkeling van het DPO-takenpakket krachtig blijven steunen en sturen, en het uitwisselen van de beste praktijken aanmoedigen.

- **Voortzetting van de voorafgaande controle**

De EDPS wil de voorafgaande controle van bestaande verwerkingen voor alle categorieën voltooiën. Er zal speciaal aandacht worden geschonken aan stroomlijning en vereenvoudiging van de procedures in interinstitutionele systemen en in andere gevallen van gedeeld gebruik door instellingen en organen. De resultaten van de voorafgaande controles zullen op ruime schaal worden doorgegeven aan de DPO's en andere belanghebbenden.

- **Controles en verificaties**

Vanaf voorjaar 2007 zal de EDPS de toepassing van Verordening (EG) nr. 45/2001 in kaart brengen, met allerlei controles in de verschillende instellingen en organen, ook ter plaatse. Hierbij wordt gedacht aan de kennisgevingen, de voorafgaande controles en de toepassing van eerder uitgebrachte adviezen ter zake van voorafgaande controle. De EDPS zal ook een meer algemeen inspectiebeleid uitstippelen en bekendmaken.

- **Videobewaking**

De EDPS zal richtsnoeren opstellen en verspreiden inzake videobewaking van instellingen en organen die consequenties kan hebben voor de privacy van personeelsleden en bezoekers. De richtsnoeren zullen betrekking hebben op het gebruik van videobewaking als zodanig en op praktische regelingen ter eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

- **Horizontale vraagstukken**

In adviezen over voorafgaande controles en uitspraken over klachten duikt een aantal gemeenschappelijke thema's op, die niet alleen voor de betrokken instellingen en organen van belang zijn. Over die horizontale aangelegenheden zal de EDPS nota's opstellen en ten behoeve van de verschillende instellingen en organen zo ruim mogelijk verspreiden.

- **Wetgevingsadvies**

De EDPS zal verder adviezen verstrekken over wetgevingsvoorstellen en de follow-up verzorgen. De adviezen zullen een breder scala aan onderwerpen bestrijken, uit een gestructureerde lijst van thema's en prioriteiten. De voorstellen voor uitvoeringsbesluiten zullen bijzondere aandacht krijgen.

- **Gegevensbescherming in de derde pijler**

Het uitstippelen en tijdig vaststellen van een algemeen gegevensbeschermingskader in de derde pijler blijft een aandachtspunt. Hetzelfde geldt voor de voorstellen inzake grensoverschrijdende uitwisseling van persoonsgegevens en het toegankelijk maken van particuliere of publieke gegevens voor rechtshandhaving.

- **Communicatie over gegevensbescherming**

De EDPS zal zich energiek inzetten voor een vervolg op het initiatief van Londen (punt 5.1), dat gericht is op communicatie en grotere efficiëntie inzake gegevensbescherming. Dit houdt bewustmaking, betere toepassing en effectieve handhaving van de gegevensbeschermingsbeginselen in.

- **Reglement van orde**

Op basis van het vooruitzicht en de ervaring die de EDPS thans heeft, zal hij een reglement van orde voor de verschillende functies en activiteiten vaststellen, dat op ruime schaal geraadpleegd zal kunnen worden. Het zal worden aangevuld met nuttige informatie, bijvoorbeeld over de mogelijke indieners van klachten of adviesaanvragen, en over de instellingen of organen die worden geïnspecteerd.

- **Financieel en personeel beheer**

Het financieel en personeel beheer zal verder worden verbeterd: de begrotingsstructuur wordt vernieuwd, er komen interne voorschriften op belangrijke terreinen zoals personeelsbeoordeling, en er wordt een opleidingsbeleid uitgestippeld. Ook de eigen kantooromgeving zal diverse verbeteringen ondergaan, bijvoorbeeld op het gebied van e-mailverkeer en informatiebeveiliging.

2. Toezicht

2.1. Inleiding

De taak van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) bestaat erin onafhankelijk toezicht te houden op de persoonsgegevensverwerking door communautaire instellingen of organen die volledig of gedeeltelijk onder het Gemeenschapsrecht vallen (met uitzondering van het Hof van Justitie in zijn rechterlijke functie). In de verordening worden een aantal taken en bevoegdheden beschreven en toegewezen die de EDPS in staat stellen als toezichthouder op te treden.

De voorafgaande controle bleef in 2006 het voornaamste aspect van het toezicht. Zij bestaat erin dat de instellingen en organen worden doorgelicht op gebieden waar hun werk bijzondere risico's voor de betrokkenen kan inhouden, zoals bepaald in artikel 27 van Verordening (EG) nr. 45/2001. Zoals hieronder wordt uitgelegd, verschaft de controle van gedane en geplande verwerkingen een exact beeld van

de persoonsgegevensverwerking bij de instellingen en organen. De adviezen van de EDPS stellen de verwerkingsverantwoordelijken in staat de verwerking aan te passen aan de richtsnoeren van de EDPS, vooral wanneer niet-naleving van de gegevensbeschermingsvoorschriften de individuele rechten ernstig in gevaar kan brengen. De EDPS beschikt ook over andere instrumenten, zoals klachtenbehandeling en onderzoek.

Wat zijn bevoegdheden betreft, heeft de EDPS tot dusver geen bevel, waarschuwing of verbod laten uitgaan. Het volstond om — zowel bij voorafgaande controles als bij klachten — zijn visie te geven in de vorm van aanbevelingen. De verwerkingsverantwoordelijken hebben deze aanbevelingen uitgevoerd of te kennen gegeven dat ze zullen doen en ondernemen nu de nodige stappen. De snelheid van de reactie verschilt van geval tot geval. De opvolging van de aanbevelingen wordt door de EDPS nu aan een systematische voortgangsbewaking onderworpen.

De adjunct-EDPS Joaquín Bayo Delgado tijdens een bijeenkomst met de staf.

2.2. Functionarissen voor gegevensbescherming

De verordening bepaalt dat ten minste één persoon tot functionaris voor gegevensbescherming (DPO) moet worden aangesteld (artikel 24, lid 1). Sommige instellingen hebben aan de DPO een adjunct of plaatsvervanger toegevoegd. De Commissie heeft een DPO bij het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF, een directoraat-generaal van de Commissie), en een „coördinator voor gegevensbescherming” (DPC) bij elk van de andere directoraten-generaal aangesteld.

De EDPS woont een bijeenkomst van het DPO-netwerk bij in Lissabon.

De DPO's komen al enkele jaren regelmatig bijeen om ervaringen uit te wisselen en horizontale kwesties te bespreken. Dit informele netwerk is de samenwerking ten goede gekomen en werd in 2006 gecontinueerd.

De EDPS heeft de verschillende bijeenkomsten, in maart (Hof van Justitie, Luxemburg), juni (EWDD, Lissabon) en oktober (EDPS, Brussel), voor een gedeelte bijgewoond. Zij boden de EDPS de gelegenheid om met de DPO's over zijn werk bij te praten en kwesties van gemeenschappelijk belang te bespreken. De EDPS heeft dit forum gebruikt om de procedure voor voorafgaande controle en enkele kernbegrippen uit de verordening die voor die procedure relevant zijn (bv. verwerkingsverantwoordelijke, verwerkingen) toe te lichten en te bespreken. De EDPS heeft er ook de vooruitgang op het gebied van de voorafgaande controles kunnen schetsen en bijzonderheden verstrekt over een aantal bevindingen uit die controles (zie punt 2.3). Deze samenwerking tussen de EDPS en de DPO's blijft dus zeer positief verlopen.

Naast de junibijeenkomst vond in Lissabon een workshop voor de nieuwe DPO's plaats, georganiseerd door de EDPS met medewerking van enkele ervaren DPO's. De hoofdpunten van de verordening werden bestudeerd, en vooral werd ingegaan op praktijkvoorbeelden die de nieuwe DPO's van nut konden zijn.

In november 2006 is een nieuw samenwerkingsforum van de EDPS en de DPO's ontstaan, namelijk een werkgroep die de gegevensbewaringstermijnen en het wissen en afschermen van gegevens bespreekt. De adjunct-EDPS, twee personeelsleden en enkele DPO's komen regelmatig bijeen om een nota op te stellen die de verwerkingsverantwoordelijken en IT-deskundigen als leidraad zal kunnen dienen.

In 2006 heeft de EDPS erop gehamerd dat alle instellingen en organen juridisch verplicht zijn een DPO aan te stellen, en herinnerd aan de essentie van zijn standpuntnota uit 2005. Dientengevolge werden 7 nieuwe DPO's aangesteld ⁽³⁾. Wij wijzen er echter op dat dit alleen niet volstaat en niet per se betekent dat de verordening geheel wordt opgevolgd. Deeltijds werkende DPO's moeten voldoende tijd aan gegevensbescherming kunnen besteden, en alle DPO's moeten over voldoende middelen beschikken. De DPO's moeten beter op de hoogte worden gebracht van de persoonsgegevensverwerking bij de instelling of het orgaan waar zij werkzaam zijn; zij moeten de EDPS in voorkomend geval op de hoogte brengen van verwerkingen die voor de betrokkenen bijzondere risico's meebrengen en dus voorafgaande controle vereisen.

⁽³⁾ Afgezien van de vacatures, bijvoorbeeld het geval dat iemand een andere functie gaat uitoefenen.

2.3. Voorafgaande controle

2.3.1. Rechtsgrond

In het algemeen: artikel 27, lid 1

In artikel 27, lid 1, van de verordening is bepaald dat alle „verwerkingen die gezien hun aard, reikwijdte of doeleinden bijzondere risico's kunnen inhouden voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen”, vooraf door de EDPS moeten worden gecontroleerd. Artikel 27, lid 2, van de verordening bevat een lijst van verwerkingen die zulke risico's kunnen inhouden. Deze lijst is niet uitputtend. Ook andere, niet in de lijst vermelde gevallen kunnen de bedoelde risico's inhouden en dus voorafgaande controle door de EDPS rechtvaardigen. Dit is het geval met een verwerking van persoonsgegevens die raakt aan het in artikel 36 neergelegde vertrouwelijkheidsbeginsel. In 2006 is daarnaast als criterium ingevoerd de aanwezigheid van bepaalde andere biometrische gegevens dan foto's, omdat de aard van die gegevens, de koppelingsmogelijkheden en de stand van de techniek onverwachte en/of ongewenste gevolgen voor de betrokkenen kunnen meebrengen.

In artikel 27, lid 2, vermelde gevallen

In artikel 27, lid 2, wordt een aantal verwerkingen opgesomd die bijzondere risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen kunnen inhouden:

- a) *verwerking van gegevens in verband met gezondheid, vermoeden van schuld, strafbare feiten, veroordelingen en beveiligingsmaatregelen* (de strafrechtelijke „mesures de sûreté” in het Frans);
- b) *verwerking die ten doel heeft de persoonlijke eigenschappen van de betrokkene, zoals bekwaamheid, rendement of gedrag, te beoordelen;*
- c) *verwerking waarmee voor verschillende doeleinden verwerkte gegevens onderling kunnen worden gekoppeld zonder dat hiervoor nationale of communautaire regelgeving bestaat;*
- d) *verwerking die erop gericht is iemand een recht, uitkering of contractueel voordeel te ontzeggen.*

Bij de uitlegging van deze bepaling werden de criteria die in de twee voorgaande jaren waren ingevoerd⁽⁴⁾ verder toegepast, zowel ten aanzien van besluiten om een kennisgeving van een DPO niet aan voorafgaande controle te onderwerpen, als ten aanzien van raadplegingen over de vraag of voorafgaande controle nodig is (zie punt 2.3.6).

⁽⁴⁾ Jaarverslag 2005, punt 2.3.1.

2.3.2. Procedure

Kennisgeving/raadpleging

Voorafgaande controle moet door de EDPS worden verricht na ontvangst van een kennisgeving door de DPO.

Termijn, schorsing en verlenging

De EDPS moet binnen twee maanden na ontvangst van de kennisgeving advies uitbrengen. Indien de EDPS om meer informatie verzoekt, wordt de termijn gewoonlijk geschorst totdat hij de informatie heeft verkregen. Deze verlenging omvat de tijd (gewoonlijk 7 kalenderdagen) die de DPO van de instelling of het orgaan krijgt voor opmerkingen, en indien nodig nadere informatie, over het eindontwerp.

De oorspronkelijke termijn van twee maanden kan ook, indien dit in verband met de complexiteit van het dossier nodig is, bij besluit van de EDPS worden verlengd met een nieuwe periode van twee maanden. Van dit besluit moet vóór het verstrijken van de oorspronkelijke termijn aan de verwerkingsverantwoordelijke kennis worden gegeven. Indien binnen de — eventueel verlengde — termijn van twee maanden geen besluit is genomen, wordt het advies van de EDPS geacht gunstig te zijn. Tot op heden zijn er geen gevallen van zulk een stilzwijgend advies.

Register

Artikel 27, lid 5, van de verordening bepaalt dat de EDPS een register moet bijhouden van alle vooraf te controleren verwerkingen waarvan hem kennis is gegeven. Dit register moet de in artikel 25 bedoelde informatie bevatten en moet door iedereen kunnen worden geraadpleegd.

De registratie vindt plaats aan de hand van een kennisgevingsformulier dat door de DPO ingevuld en aan de EDPS wordt toegezonden, dit om zo veel mogelijk te vermijden dat nadere informatie moet worden ingewonnen.

Ter wille van de transparantie wordt alle informatie in het openbare register opgenomen, met uitzondering van de beveiligingsmaatregelen, die niet mogen worden vermeld in het register dat iedereen kan raadplegen.

Zodra de EDPS zijn advies heeft uitgebracht, wordt het bekendgemaakt. In een later stadium volgt een korte vermelding van de wijzigingen die de verwerkingsverantwoordelijke in het licht van het advies van de EDPS heeft aangebracht. Op die manier worden twee doelstellingen verwezenlijkt. De informatie over een bepaalde verwerking wordt bijgehouden, en het transparantiebeginsel wordt geëerbiedigd.

Al deze informatie komt, samen met de zaakgegevens, op de nieuwe website van de EDPS.

Adviezen

Overeenkomstig artikel 27, lid 4, van de verordening neemt het definitieve standpunt van de EDPS de vorm aan van een advies waarvan kennis moet worden gegeven aan de verwerkingsverantwoordelijke en de DPO van de instelling of het orgaan.

Het advies is als volgt gestructureerd: een beschrijving van de procedure; een samenvatting van de feiten; een juridische analyse; conclusies.

Bij de juridische analyse wordt eerst getoetst of de zaak effectief in aanmerking komt voor voorafgaande controle. Zoals gezegd wordt in de niet in artikel 27, lid 2, genoemde gevallen het bijzondere risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkene door de EDPS beoordeeld. Komt de zaak inderdaad voor voorafgaande controle in aanmerking, dan moet de juridische analyse vooral uitwijzen of de verwerking in overeenstemming is met de desbetreffende bepalingen van de verordening. Indien nodig worden aanbevelingen gedaan om aan de verordening te kunnen voldoen. In de conclusies heeft de EDPS tot dusver verklaard dat de verwerking geen inbreuk op een bepaling van de verordening inhoudt, op voorwaarde dat met zijn aanbevelingen rekening wordt gehouden. In 2006 zijn twee adviezen (2006-301 en 2006-142) met andersluidende conclusies uitgebracht. De verwerking was in strijd met de verordening en daarom moesten bepaalde aanbevelingen worden opgevolgd.

Om er net als op andere gebieden voor te zorgen dat het gehele team op dezelfde basis te werk gaat en dat de EDPS zijn adviezen uitbrengt na volledige analyse van alle belangrijke informatie, wordt momenteel een handboek opgesteld. Daarin wordt, uitgaande van de opgedane ervaring, een model voor de adviezen aangereikt; het handboek wordt permanent bijgewerkt en bevat ook een controlelijst.

Er is een werkstroomsysteem dat de follow-up van alle aanbevelingen in een gegeven geval en eventueel de naleving van alle uitvoeringsbesluiten moet bewaken (zie punt 2.3.7).

2.3.3. Kwantitatieve analyse

Onderscheid tussen eigenlijke en oneigenlijke voorafgaande controle

De verordening is op 1 februari 2001 in werking getreden. Volgens artikel 50 moesten de communautaire instellingen en de communautaire organen er zorg voor dragen dat verwerkingen die op die datum aan de gang waren, binnen één jaar (dus voor 1 februari 2002) in overeenstemming waren gebracht met de verordening. De benoeming van de EDPS en de adjunct-EDPS werd op 17 januari 2004 van kracht.

Voorafgaande controle heeft niet alleen betrekking op verwerking die nog niet aan de gang is (eigenlijke voorafgaande controle), maar ook op verwerking die voor 17 januari 2004 of voor de inwerkingtreding van de verordening is begonnen (oneigenlijke voorafgaande controle). In die gevallen kan de controle ex artikel 27 strikt genomen niet „voorafgaand” zijn, maar moet zij achteraf plaatsvinden. Met deze pragmatische benadering zorgt de EDPS ervoor dat verwerking die bijzondere risico's inhoudt aan artikel 50 van de verordening voldoet.

In verband met de achterstallige behandeling van dossiers die wellicht aan voorafgaande controle onderworpen moeten worden, heeft de EDPS de DPO's verzocht te onderzoeken hoe het in hun instelling staat met verwerking in de zin van artikel 27. Nadat hij de bijdragen van de verschillende DPO's had ontvangen, heeft de EDPS een lijst van dergelijke zaken opgesteld en vervolgens opgeschoond.

Als resultaat van deze inventaris bleek een aantal categorieën in de meeste instellingen en organen voor te komen; zij werden daarom geschikt bevonden voor een meer systematisch toezicht. Om de personele middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, heeft de EDPS de gevallen van oneigenlijke voorafgaande controle als volgt geprioriteerd:

- 1) medische dossiers (zowel in de strikte zin als dossiers met medische gegevens),
- 2) beoordeling van personeel (ook toekomstig personeel (indienstneming)),
- 3) tuchtprocedures,
- 4) sociale diensten,
- 5) elektronische volgsystemen.

Deze prioriteitscriteria gelden alleen voor oneigenlijke gevallen, aangezien gevallen van eigenlijke voorafgaande controle moeten worden behandeld voordat de verwerking plaatsvindt, volgens de planning van de instelling of het orgaan.

In 2006 uitgebrachte adviezen over gevallen van voorafgaande controle

In 2006 werden **54 adviezen** ⁽⁵⁾ uitgebracht na kennisgeving voor voorafgaande controle.

Raad	13 voorafgaande controles (12 adviezen)
Commissie	12 voorafgaande controles
Centrale Bank	5 voorafgaande controles (4 adviezen)
Hof van Justitie	5 voorafgaande controles
Investeringsbank	5 voorafgaande controle
Parlement	4 voorafgaande controles (3 adviezen)
CdT ⁽⁶⁾	3 voorafgaande controles
EPSO ⁽⁷⁾	3 voorafgaande controles
Rekenkamer	2 voorafgaande controles
Comité van de Regio's	1 voorafgaande controle
Europees Economisch en Sociaal Comité	1 voorafgaande controle
EUMC ⁽⁸⁾	1 voorafgaande controle
HBIM ⁽⁹⁾	1 voorafgaande controle
OLAF ⁽¹⁰⁾	1 voorafgaande controle

Deze 57 gevallen vertegenwoordigen een toename van het voorafgaande controlewerk met 67,6 % ten opzichte van 2005. De werklust zal in 2007 ongetwijfeld blijven toenemen (zie verder).

⁽⁵⁾ De EDPS ontving 57 kennisgevingen, maar om praktische redenen en ook omdat bepaalde gevallen onderling verbonden waren, werden 6 kennisgevingen (2 van de ECB, 2 van de Raad en 2 van het Parlement) samen behandeld. Dit verklaart waarom er tegenover de 57 kennisgevingen 54 adviezen stonden.

⁽⁶⁾ Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie.

⁽⁷⁾ Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (dat onder de DPO van de Commissie ressorteert).

⁽⁸⁾ Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat.

⁽⁹⁾ Harmonisatiebureau voor de interne markt.

⁽¹⁰⁾ Europees Bureau voor fraudebestrijding.

Slechts 5 van de 57 gevallen van voorafgaande controle (54 adviezen) betroffen een eigenlijke voorafgaande controle, waarin de betrokken instellingen (de Rekenkamer en het Parlement elk in 1 geval, en de Commissie in 3 gevallen) de procedure volgden voordat de verwerking plaatsvond. 2 van de 5 bedoelde gevallen hadden betrekking op evaluatie, 1 op elektronisch volgen, en 2 op andere thema's, namelijk het gemeenschappelijk gebruik van een onlinedatabank door Europese delegaties in China en de onafhankelijkheid van financiële actoren. De overige 52 waren gevallen van oneigenlijke voorafgaande controle.

Naast deze 57 gevallen van voorafgaande controle waarover advies werd uitgebracht, heeft de EDPS ook 9 kennisgevingen behandeld waarbij voorafgaande controle niet nodig werd geacht: 5 waren afkomstig van de Commissie, 1 van het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) en het Comité van de Regio's (CvdR) (die infrastructuur gemeenschappelijk hebben), 1 van het EUMC en 2 van het Parlement — het ging om uiteenlopende onderwerpen, zoals de dienst Interne audit (IAS), elektronisch stemmen (Commissie), gebruikersaccountbeheer, gebruiksstandaarden voor IT-systemen en -diensten (EUMC) en stroomlijnen (Parlement). Zie ook punt 2.3.6.

Analyse per instelling/orgaan

De meeste instellingen en organen hebben kennis gegeven van verwerkingen die bijzondere risico's kunnen inhouden. De EDPS heeft bepaald dat alle kennisgevingen inzake oneigenlijke voorafgaande controle uiterlijk in het voorjaar van 2007 moeten plaatsvinden.

Wat de bureaus betreft moet een kanttekening worden geplaatst. In 2005 werd slechts door één bureau (HBIM) een aantal gevallen gemeld. De EDPS was er ten onrechte van uitgegaan dat daarna kennisgevingen uit veel andere bureaus zouden volgen. Toch kwamen er alleen meldingen uit het EUMC en — met 2 kennisgevingen in verband met beoordeling en 1 inzake ziekteverlof — het Vertaalbureau. De EDPS verwacht wel degelijk meer kennisgevingen door de bureaus; sommige, zoals het EMEA ⁽¹¹⁾ en het EWDD ⁽¹²⁾, zijn pas opgericht en hebben al aangekondigd tot registratie en kennisgeving te zullen overgaan. Andere bureaus zijn met de kennisgeving begonnen; de adviezen zullen

⁽¹¹⁾ Europees Geneesmiddelenbureau.

⁽¹²⁾ Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving.

in 2007 worden uitgebracht (zie verder: *Vóór 1 januari 2007 ingekomen kennisgevingen voor voorafgaande controle die nog niet zijn afgehandeld*).

Analyse per categorie

Het aantal behandelde gevallen van voorafgaande controle, per prioriteitscategorie, is als volgt:

Categorie 1 (medische dossiers)	14 voorafgaande controles
Categorie 2 (beoordeling van personeel)	23 voorafgaande controles
Categorie 3 (tuchtprocedures)	4 voorafgaande controles
Categorie 4 (sociale diensten)	2 voorafgaande controles
Categorie 5 (elektronisch volgen)	5 voorafgaande controles
Andere gebieden	9 voorafgaande controles

Categorie 1 omvat het medische dossier zelf en de verschillende elementen ervan (11 voorafgaande controles) en alle procedures in verband met uitkeringen of ziekteverzekeringen (3 voorafgaande controles). Deze prioriteit is percentsgewijs vrijwel stabiel gebleven (26,5 % van de gevallen in 2005, 24,6 % in 2006), maar in absolute cijfers fors gegroeid, waaruit blijkt dat de instellingen en organen beseffen dat voorafgaande controle noodzakelijk is.

De tweede categorie, personeelsbeoordeling, blijft de belangrijkste (23 van de 57 dossiers), ook al is het percentage dalend (56 % in 2005, 40,4 % in 2006). De beoordeling heeft betrekking op alle personeelsleden van de Europese Gemeenschap, namelijk ambtenaren, tijdelijke functionarissen en arbeidscontractanten, en ook op de aanwervingsprocedure. Niet alleen selectie- en beoordelingsprocedures, maar ook certificatie- en attestatieprocedures zijn gemeld. Van de 23 kennisgevingen zijn er 3 belangrijke afkomstig van EPSO (aanwerving van ambtenaren, tijdelijke functionarissen en arbeidscontractanten), betreffende het aanwervingssysteem dat voor alle EU-instellingen geldt.

In de derde categorie (tuchtprocedures) waren er slechts 4 dossiers, afkomstig van de ECB ⁽¹³⁾, het HvJ ⁽¹⁴⁾ en de Raad. Alle „grote instellingen”, op het EESC en het CvDR na, hebben in deze categorie aan hun verplichtingen voldaan. Enkele bureaus, met name

het HBIM en het EWDD, hebben verklaard kennisgevingen te zullen doen.

De vierde categorie (sociale diensten) telde slechts 2 gevallen, uit de Raad en de Commissie. Beide kennisgevingen waren zeer omstandig en goed gedocumenteerd. Uit het Parlement en het Hof van Justitie zijn al kennisgevingen binnengekomen, maar de adviezen zullen in 2007 worden uitgebracht. Uiteraard worden nog meer meldingen verwacht.

De vijfde categorie (elektronische volgsystemen) maakte een belangrijk deel van het werk uit. Na een grondig onderzoek bij de instellingen en organen en een speciale studiebijeenkomst verschijnt binnenkort een document over deze materie. Inmiddels zijn alleen eigenlijke voorafgaande controles uitgevoerd. Er zijn al 5 dossiers ter kennis gebracht door de instellingen (Commissie (2), ECB, EIB en Raad), en voor 2007 zijn er veel andere gepland.

De kennisgevingen inzake oneigenlijke gevallen buiten de prioriteitscategorieën zijn in twee groepen te verdelen. Er zijn financiële dossiers, zoals het PIF (Financial Irregularities Panel — Comité financiële onregelmatigheden) (Commissie), het alarmsysteem (Commissie en Hof van Justitie), aanbestedingsprocedures (Comité van de Regio's en Hof van Justitie) en de onafhankelijkheid van financiële actoren (Parlement). De rest van de dossiers is gevarieerd: de overeenkomst EU-China over toerisme (Commissie), deelname aan een staking (Commissie) en interne onderzoeken (OLAF). De EDPS heeft naar aanleiding van deze kennisgevingen criteria vastgelegd op zeer gevoelige terreinen, zoals het alarmsysteem en de interne onderzoeken van OLAF (zie punt 2.3.4).

Werkzaamheden van de EDPS en de instellingen en organen

De twee grafieken in bijlage E illustreren de werkzaamheden van de EDPS en de instellingen en organen. Zij geven het aantal werkdagen van de EDPS weer, alsook de door de EDPS gevraagde aantallen dagen van verlenging en van opschorting (de tijd die nodig is om informatie van de instellingen en organen te krijgen).

Aantal werkdagen van de EDPS per voorafgaande controle: er is sprake van een toename met slechts 4,4 % of 2,5 dagen (55,5 dagen in 2005 en 57,9 in 2006). Gezien de toenemende complexiteit van de dossiers blijft het resultaat bevredigend.

⁽¹³⁾ Europese Centrale Bank.

⁽¹⁴⁾ Hof van Justitie.

Aantal dagen van verlenging voor de EDPS: de toename bedraagt 62,6 %, maar in absolute cijfers slechts 2 dagen (3,3 dagen in 2005 en 5,4 in 2006). Zij is vooral toe te schrijven aan 3 complexe dossiers: intern onderzoek door OLAF, het alarmsysteem van de Commissie (terwijl de EDPS zijn advies voorbereidde onderging dit dossier belangrijke veranderingen) en de indienstneming van contractambtenaren door EPSO (in dit geval werd een grote nieuwe databank aangelegd terwijl de EDPS aan het advies werkte). In de eerste twee gevallen moest een speciale vergadering met de verwerkingsverantwoordelijke en de DPO worden belegd.

Aantal dagen van opschorting: sinds medio 2006 omvat dit aantal ook de opschorting met 7 of 10 dagen voor commentaar en nadere informatie van de DPO over de eindversie. Het gemiddelde per dossier is gestegen van 29,8 dagen in 2005 tot 72,8 in 2006, oftewel 144,1 %. Er zijn zeer grote verschillen. Immers, in drie gevallen moest de behandeling helaas voor zeer lange tijd, respectievelijk 236, 258 en 276 dagen, worden opgeschort.

De EDPS kan een dergelijke vertraging, hoezeer ook door omstandigheden te verklaren, slechts betreuren. De instellingen en organen moeten de informatie binnen kortere tijd trachten te bezorgen. Hij herinnert ze nogmaals aan hun plicht om overeenkomstig artikel 30 van de verordening met de EDPS samen te werken en hem de gevraagde informatie te verstrekken.

Gemiddelde per instelling: de cijfers laten zien dat het aantal opschortingsdagen in veel instellingen en organen fors is toegenomen; elders, bijvoorbeeld bij de Raad, is dat minder het geval. Te vermelden valt dat er bij de Commissie en de Rekenkamer sprake is van een daling (met respectievelijk 39,3 % en 45,2 %). Hopelijk zullen de andere instellingen en organen dit voorbeeld volgen.

Vóór 1 januari 2007 ingekomen kennisgevingen voor voorafgaande controle die nog niet zijn afgehandeld).

Voor 2007 verwacht de EDPS een groot aantal kennisgevingen, omdat de instellingen en organen de tijdslimiet „voorjaar 2007” zullen trachten te halen. Eind januari 2006 waren al **26 gevallen van voorafgaande controle** in behandeling. Hiervan was er 1 in 2005

en waren er 25 in 2006 (9 in december) ingediend; in januari werden 11 kennisgevingen geteld. In twee gevallen werd voorafgaande controle niet nodig geacht. Eén zaak betrof een echte voorafgaande controle („onbevoegdheid”, kennisgeving door de Rekenkamer, advies reeds uitgebracht op 18 januari 2007).

OLAF	5 voorafgaande controles
Parlement	4 voorafgaande controles
Europese Commissie	3 voorafgaande controles
Europese Centrale Bank	3 voorafgaande controles
EESC en CvdR	2 voorafgaande controles
Europese Investeringsbank	2 voorafgaande controles
Rekenkamer	1 voorafgaande controle
CPVO ⁽¹⁵⁾	1 voorafgaande controle
Hof van Justitie	1 voorafgaande controle
EFSA ⁽¹⁶⁾	1 voorafgaande controle
EPSO	1 voorafgaande controle
ETF ⁽¹⁷⁾	1 voorafgaande controle
Vertaalcentrum (CdT)	1 voorafgaande controle

Analyse per instelling en orgaan

De EDPS juicht het toe dat vier bureaus (CdT, ETF, EFSA en CPVO) begonnen zijn met kennisgeving en spoort de andere organen hetzelfde te doen. Het specifieke geval OLAF wordt hieronder belicht.

Analyse per categorie

Het aantal kennisgevingen voor voorafgaande controle is per prioriteitscategorie als volgt:

Categorie 1 (medische dossiers)	4 voorafgaande controles
Categorie 2 (beoordeling van personeel)	8 voorafgaande controles
Categorie 3 (tuchtprocedures)	nihil
Categorie 4 (sociale diensten)	2 voorafgaande controles
Categorie 5 (elektronisch volgen)	6 voorafgaande controles
Andere gebieden	6 voorafgaande controles ⁽¹⁸⁾

⁽¹⁵⁾ Communautair Bureau voor plantenrassen.

⁽¹⁶⁾ Europese Autoriteit voor voedselveiligheid.

⁽¹⁷⁾ Europese Stichting voor opleiding.

⁽¹⁸⁾ Aanbesteding (Commissie) en 5 kennisgevingen door OLAF op het gebied van administratieve, financiële, justitiële en tuchtrechtelijke follow-up en controledossiers.

In categorie 1 zijn er doorlopend kennisgevingen geweest. Zij betroffen onder meer medische dossiers stricto sensu, d.w.z. dossiers van de medische diensten (uit 3 instellingen). Dit zal in 2007 wellicht doorgaan, want veel procedures hebben betrekking op medische dossiers. Het stemt de EDPS tevreden dat hij in de eerste maanden van 2007 zulke kennisgevingen ook van de Commissie ⁽¹⁹⁾ heeft ontvangen. Zoals gezegd (punt 2.4.2) zou de PMO ⁽²⁰⁾ moeten volgen.

Categorie 2 (beoordeling van personeel) vormt nog steeds de meerderheid van de gevallen — 8 van de 26 dossiers (30,8 %). Op dit gebied zijn belangrijke dossiers (EPSO-zaken — zie hierboven) gemeld; het gaat om alle instellingen en organen, maar de EDPS wijst erop dat bepaalde instellingen hun procedures inzake het gebruik van de EPSO-reservelijsten nog niet hebben meegedeeld.

Wat categorie 3 (tuchtprocedures) betreft, worden kennisgevingen van de instellingen, vooral van organen en van de twee comités.

Voor categorie 4 (sociale diensten) zijn reeds 2 kennisgevingen ontvangen (1 van het Parlement en 1 van het Hof).

Categorie 5 (elektronisch volgen) blijft bijzonder belangrijk. Wij hebben al vermeld dat de nota over elektronisch volgen gebruikt wordt als achtergrond en referentie voor de voorafgaande controle van e-monitoringsystemen (zie punt 2.7). Op dit gebied, waar veel instellingen en organen werkzaam zijn, zijn 6 adviezen uitgebracht die de Commissie, de ECB (2), de EIB (2) en de Raad betreffen. Het EESC en het CvdR hebben hun procedures meegedeeld. De ECB en de EIB hebben andere verwerkingen in deze categorie gemeld.

De andere gebieden zijn vooral het domein van OLAF, dat vanwege het specifieke en gevoelige werkteerrein diverse voorafgaande controles heeft ingeleid. De kennisgevingen waren het eerste resultaat van de gezamenlijke analyse en planning van de DPO bij OLAF en het EDPS-team, waardoor een vlotte afhandeling mogelijk werd. Hun aantal zal verder toenemen. OLAF heeft in januari 2007 al 7 voorafgaande controles ingeleid en zal er voor 1 maart 2007 nog een 20-tal laten volgen.

⁽¹⁹⁾ De Commissie heeft in bepaalde opzichten een interinstitutionele rol (bv. archivering van medische dossiers).

⁽²⁰⁾ Bureau voor het beheer en de afwikkeling van de individuele rechten.

2.3.4. Voornaamste gevallen van oneigenlijke voorafgaande controle

Medische gegevens en andere gezondheidsgerelateerde informatie worden door de instellingen en organen verwerkt. Alle gegevens betreffende de rechtstreekse of onrechtstreekse kennis van de medische toestand van een persoon vallen onder deze categorie. Aanspraken in verband met ziekteverlof en ziektekostenverzekering zijn dus aan voorafgaande controle onderworpen.

Zoals vermeld heeft de EDPS 11 voorafgaande controles uitgevoerd die rechtstreeks verband houden met het medische dossier zelf en de verschillende aspecten ervan. De Raad heeft het medische dossier zelf ter voorafgaande controle voorgelegd. De EDPS heeft talrijke aanbevelingen gedaan, met name over gegevenskwaliteit, gegevensbewaring en de informatie die aan de betrokkene moet worden verstrekt. De verschillende voorafgaande controles (Raad, ECB en EIB), en ook de hangende zaken (Parlement, EESC en CvdR), bieden de EDPS een duidelijk overzicht.

De beoordeling van personeel is om evidente redenen een verwerking die gemeenschappelijk is aan alle instellingen en organen. EPSO speelt daarbij een belangrijke rol. De EDPS heeft de kennisgevingen betreffende de indienstneming van ambtenaren, tijdelijke personeelsleden en arbeidscontractanten ontvangen. In al deze gevallen heeft EPSO hoofdzakelijk de beginselen van de verordening toegepast, maar ook bepaalde aanbevelingen gedaan inzake bewaartijd, langetermijnopslag, en beperking van de doorgifte tot de diensten die belast zijn met de aanwerving. Een specifieke aanbeveling was om als algemene regel te stellen dat de voorwaarden van vergelijkende onderzoeken, de verschillende onderdelen van het mondeling examen mét de waarderingscijfers en het desbetreffende inzagerecht van de kandidaten worden bekendgemaakt. Wat de aanwerving van arbeidscontractanten betreft, heeft de EDPS onder meer aanbevolen het inzagerecht niet tot de resultaten te beperken en de indeling van geslaagde kandidaten in waarderingsgroepen niet af te schaffen. Ook heeft de EDPS aanbevelingen gedaan inzake de bewaaringstermijn bij elektronische gegevensopslag.

Een belangrijk geval van voorafgaande controle was het online cv bij de EU (niet te verwarren met het e-cv in Sysper 2; zie hieronder de voornaamste kwesties bij eigenlijke voorafgaande controle), dat de huidige

manuele of semimanuele behandeling van spontane sollicitaties naar vacatures bij de Commissie moet gaan vervangen door een geharmoniseerd elektronisch systeem, en waarvoor de EDPS aanbevelingen heeft gedaan inzake opslagtermijnen, het gebruik van back-upgegevens en de toestemming van de in het cv vermelde referenties.

Instellingen en organen als het CdT, het EESC, het HvJ, het EUMC, de EIB en de ECB hebben hun verwerkingen op het gebied van aanwerving en/of evaluatie voorgelegd. De voornaamste aanbevelingen betreffen de gegevenskwaliteit, het inzagerecht, de te verstrekken informatie en de gegevensbewaring. De Raad en de Rekenkamer hebben aan de EDPS ook de certificatie- en de attestatieprocedure voorgelegd die zijn ingevoerd (één ervan werd behandeld als een geval van eigenlijke voorafgaande controle — zie verder); de voornaamste aanbevelingen betreffen de gegevensbewaring en het informatierecht. De certificatieprocedure van EPSO is nog onafgedaan.

Tot slot zijn er twee voorafgaande controles met betrekking tot tijdbeheer (Raad en EIB). De aanbevelingen betreffen onder meer de bewaringstermijn, de omschrijving van de toegang van de beheerder tot de persoonsgegevens van het personeel dat onder hun gezag staat, en de informatie die de betrokkene moet ontvangen.

Administratieve onderzoeken en tuchtprocedures: op dit gebied waren er 4 gevallen van controle achteraf, namelijk bij de Raad, de ECB (1 op elk deelgebied) en het Hof van Justitie. Er waren aanbevelingen betreffende gegevensbewaring — blijft belangrijk (het beginsel van beperkte bewaring tegenover het beginsel van sanctieverjaring) — het recht van toegang, van rectificatie en op informatie, en de verwerking van bijzondere categorieën gegevens.

Sociale diensten: dossiers van de sociale diensten kunnen medische gegevens over een ambtenaar bevatten, waardoor de verwerking onderworpen is aan voorafgaande controle door de EDPS. Daarnaast kan de gegevensverwerking door de diensten voor sociale zorg worden gebruikt om persoonlijke kenmerken van de betrokkenen te bepalen.

Er werden slechts 2 gevallen van voorafgaande controle geanalyseerd. In de aanbevelingen aan de Commissie werd benadrukt dat men bij elke communicatie met

externe diensten die persoonsgegevens bevat uiterste zorgvuldigheid moet betrachten. De EDPS heeft bovendien verzocht om bij het opstellen van statistieken over financiële bijstand de gegevens te anonimiseren, en om in verband met de vertrouwelijkheid en de gevoeligheid van de gegevens, alle correspondentie te voorzien van het stempel „Staff matter” (personeel). De Raad kreeg aanbevelingen over de gegevenskwaliteit, over het recht van toegang en van rectificatie en over de te verstrekken informatie.

Elektronisch volgen: in 2006 hadden, in afwachting van de algemene conclusies van de nota over elektronische volgsystemen (punt 2.8), de gevallen van oneigenlijke controle betrekking op de opname van telefoongesprekken. De hieraan verbonden specifieke problemen zijn immers zo belangrijk dat in Verordening (EG) nr. 45/2001 een bijzondere bepaling en speciale beschermingsmaatregelen zijn opgenomen, met name over het vertrouwelijke karakter van telefoongesprekken. Dat opnames vooral gebruikt worden om schendingen van het beroepsgeheim of misbruik van inside-information en om fraude vast te stellen, is een extra reden tot voorafgaande controle.

Wat de telefoonlijnen van 's Raads diensten voor beveiliging en preventie betreft, handelen de aanbevelingen over de beperking van de doeleinden, de beperking van het toegangsrecht van de betrokkene en de informatie voor externe oproepers. In het geval van de ECB en de EIB was het voornaamste thema de informatieplicht jegens transactiepartijen, wier gegevens ook worden opgeslagen. Ook wees de EDPS erop dat moet worden bepaald waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld en dat zij vervolgens niet voor andere, daarmee strijdige doeleinden mogen worden gebruikt. De aanbevelingen betreffende de telefoonlijnen van de urgentie- en beveiligingsdienst van de Commissie gingen hoofdzakelijk over de informatie die aan de betrokkenen moet worden verstrekt.

Dit blijft een belangrijke kwestie, want voor 2007 worden al 6 voorafgaande controles verwacht.

Andere gebieden: het alarmsysteem (EWS) en de interne onderzoeken van OLAF verdienen nadere aandacht.

Het alarmsysteem is gemeld door de Commissie en het Hof van Justitie. Hoofddoel van het alarmsysteem is dat alle Commissiedepartementen gerubriceerde informatie over derden (rechtspersonen of natuurlijke

personen) toegestuurd krijgen, betreffende ontvangers van Gemeenschapsgeld (begunstigden) die zich schuldig hebben gemaakt aan fraude, administratieve fouten of onregelmatigheden, en betreffende met die begunstigden verband houdende omstandigheden die een bedreiging voor de financiële belangen van de Gemeenschappen kunnen uitmaken. Ook natuurlijke personen die ten aanzien van rechtspersonen vertegenwoordigings-, beslissings- en controlebevoegdheid bezitten, vallen hieronder. Andere instellingen hebben geen eigen centrale databank, maar gebruiken die van de Commissie om met haar informatie uit te wisselen (Hof van Justitie).

Over het alarmsysteem van de Commissie is een advies uitgebracht. Er waren aanbevelingen over de vraag of het besluit over het alarmsysteem van de Commissie in het Publicatieblad kan worden bekendgemaakt, over de gegevenskwaliteit, over de omschrijving en de toekenning van de toegangsrechten (die zouden moeten worden aangevuld met een recht van rectificatie in geval van vergissing of onjuiste beoordeling) over de informatie die aan de betrokkenen moet worden verstrekt, alsook een aanbeveling dat iemand die signaleerd staat daarvan in de regel op de hoogte gebracht wordt. Met betrekking tot het Hof golden de aanbevelingen vooral het beleid inzake gegevensbewaring, de gegevenskwaliteit, het recht van toegang en rectificatie, en de informatieplicht.

Om financiële onregelmatigheden als fraude en corruptie te bestrijden, kan OLAF een intern administratief onderzoek instellen bij de instellingen en organen. De onderzoeksbevoegdheid geldt ook voor ernstige ambtsmisdrijven van EU-personeel. OLAF heeft toegang tot de informatie op elke gegevensdrager en kan mondeling informatie opvragen bij personeelsleden, enz. Indien nodig worden de resultaten van het onderzoek ter verdere (bv. gerechtelijke of tuchtrechtelijke) afdoening aan de nationale en/of communautaire autoriteiten voorgelegd. De EDPS heeft heel wat aanbevelingen voor een betere naleving van de verordening gedaan, met name over de rechten van de betrokkenen, zoals het recht van toegang, van rectificatie en op informatie. De EDPS heeft zich ook gebogen over de garanties voor de kwaliteit van de gegevens die in onderzoeksdossiers zullen worden opgenomen, over het vertrouwelijke karakter van e-mails, over de toezending van rapporten en verwante documenten, enz.

2.3.5. Voornaamste gevallen van eigenlijke voorafgaande controle

De EDPS dient normaal gezien voor de start van de verwerking advies uit te brengen, zodat de rechten en vrijheden van de betrokkenen van begin af aan gewaarborgd zijn. Dit is de grondgedachte van artikel 27. Parallel met de behandeling van gevallen voor voorafgaande controle achteraf werden in 2006 5 gevallen van „eigenlijke”⁽²¹⁾ voorafgaande controle aan de EDPS gemeld. In tegenstelling tot het voorgaande jaar, was voor 2006 de algemene conclusie betreffende de eigenlijke voorafgaande controles goed gedocumenteerd. Zoals te verwachten blijven uit het oogpunt van de kennisgeving de procedureregels opvallend belangrijk.

De zaak van de attestatieprocedure van de Rekenkamer betrof de nieuwe procedure volgens welke een personeelslid een andere rang kan krijgen (van de vroegere C- en D-rangen naar een AST-rang). De enige aanbevelingen ter verbetering van het systeem in het opzicht van gegevensbescherming betroffen de bewaring van gegevens en de informatieplicht.

De andere beoordeling gold het elektronisch cv in Sysper 2 van de Commissie (niet te verwarren met het online cv bij de EU — zie hierboven), een instrument waarmee personeelsleden van de Commissie hun professionele gegevens bekend kunnen maken. Aanbevelingen werden vooral gedaan betreffende de vereiste personeelsinformatie en het bieden van garanties in verband met de toegang tot de gegevens in het systeem.

In de sfeer van de elektronische volgsystemen valt de voice recording van helpdeskoproepen bij de Commissie te vermelden. De EDPS heeft verschillende aanbevelingen geformuleerd, en daarbij twee sporen gevolgd, om onwettigheid te voorkomen. Gesprekken over IT-problemen moeten voor zeer korte tijd worden opgeslagen, en de opnames kunnen verder alleen worden gebruikt bij opleidingen, mits de gesprekken en de desbetreffende gegevens zijn geanonimiseerd of de toestemming van de gebruikers en de telefonist is verkregen.

Uit het Parlement kwam een kennisgeving over de onafhankelijkheid van financiële actoren. De verwerking vindt hier plaats aan de hand van de vragenlijsten

⁽²¹⁾ Namelijk gevallen met betrekking tot nog niet verrichte verwerkingen.

waarmee beoordeeld wordt welke voor de financiële belangen potentieel gevaarlijke belangenconflicten er kunnen rijzen wanneer financiële actoren bij het Parlement gevoelige taken moeten verrichten. Vooral over de doelbindingsgaranties en de te verstrekken informatie werden aanbevelingen gedaan.

De Commissie deed een ongewone kennisgeving over de Overeenkomst tussen de EU en China inzake toerisme (ADS, status van goedgekeurde bestemming). Via een beschermde website van het DG Buitenlandse betrekkingen kan informatie in reële tijd worden uitgewisseld door de Commissie en de ambassades en consulaten van Europese landen (EU-landen en enkele andere) die medeondertekenaar zijn van de zogenaamde ADS-Overeenkomst met China. Op de website staat een lijst van erkende reisbureaus en hun makelaars die aanvragen voor ADS-visa kunnen behandelen. Voorts bevat zij de voorgestelde en opgelegde sancties bij schending van de ADS-regels, maar ook andere informatie. Het systeem is door de EDPS vooraf gecontroleerd, omdat gegevens over sancties die aan reisbureaus zijn opgelegd betrekking kunnen hebben op strafbare feiten waarvan natuurlijke personen worden verdacht. Rechten die reisbureaus worden ontnomen, worden automatisch ook aan hun makelaars ontnomen. In de aanbevelingen stonden het toegangs- en rectificatierecht van de betrokkene en de informatieplicht jegens hem centraal. De website mag slechts per geval worden opengesteld, als dat voor de personeelsleden van de Commissie nodig is om hun taak te kunnen vervullen.

2.3.6. Raadpleging over de noodzaak van voorafgaande controle en kennisgeving die niet hoeft te leiden tot voorafgaande controle

In 2006 bleef het aantal raadplegingen over de noodzaak van voorafgaande controle door de EDPS hoog. In sommige van de hierboven gemelde gevallen was de EDPS eerder geraadpleegd omtrent de noodzaak: de intranetsite over de overeenkomst tussen de EU en China inzake toerisme, de telefoonopnames bij de EIB, het online cv bij de EU, enz.

Over het bestand van begunstigden van betalingen bij de Commissie (Legal Entities File — LEF) werd geoordeeld dat het als zodanig niet aan voorafgaande controle hoefde te worden onderworpen, maar bepaalde aspecten, vooral het verwittigen van betrokkenen die

in het bestand worden opgenomen, zijn in het advies over het alarmsysteem onderzocht, vooral omdat LEF en EWS elkaar wederzijds voeden.

De veiligheidsonderzoeksprocedure bij de Raad behoefde volgens de EDPS geen voorafgaande controle, omdat de beoordeling door de betrokken lidstaat wordt gedaan en de rol van de Raad daarbij niet relevant is.

Voorafgaande controle was evenmin nodig ten aanzien van de controle van uitgaande post bij de twee comités; de vertrouwelijkheid kon immers worden gehandhaafd door de procedure aan te passen. De EDPS heeft de aanpassing gevolgd en de zaak gesloten.

Het Adonis-systeem van de Rekenkamer hoeft evenmin als dat van de Commissie vooraf te worden gecontroleerd, omdat de inhoud van post en e-mail niet bestemd is voor verwerking en dus ook niet onder artikel 27, lid 2, onder a), valt.

De voorkennisregels van de ECB waren een speciaal geval, in die zin dat zij pas bij nader inzien niet in aanmerking bleken te komen voor verplichte voorafgaande controle, om dezelfde, hieronder genoemde redenen als de IAS. Als de interne controleurs in een bepaald geval ook een onderzoek instellen naar overtreding van de regels door personen, doet dit niets af aan de aard van de verwerking. In dat geval wordt de onderzoeksprocedure toegepast, die al voorafgaandelijk is gecontroleerd.

Ook een andere categorie van gevallen is zeer nuttig geweest bij het bepalen van wat voorafgaande controle inhoudt. Soms vindt de EDPS, na nauwkeurig onderzoek van een kennisgeving afkomstig van de DPO, dat de verwerking niet in aanmerking komt voor voorafgaande controle. Die conclusie wordt dan, meestal in een brief aan de DPO, voorzien van argumenten, en vaak ook van enkele aanbevelingen die zich opdringen. Omdat die brief een formeel advies vervangt, acht de EDPS het nuttig hem ook op de website te plaatsen.

Twee belangrijke beslissingen in dit verband betroffen het e-mailsysteem en het gebruikersaccountbeheer bij het EESC en het CvdR (die hun IT-infrastructuur delen). Zij maakten duidelijk onder welke voorwaarden elektronisch volgen een voorafgaande controle noodzakelijk maakt. Om kort te gaan, er moet sprake zijn van vertrouwelijkheid en/of gedragsbeoordeling.

Belangrijk was ook de door de DPO van de Commissie ter kennis gebrachte zaak over de dienst Interne audit (IAS). De conclusie luidde dat de desbetreffende verwerkingen niet aan voorafgaande controle onderworpen hoeven te worden, omdat zij geen personen maar systemen evalueren. De gegevens betreffende personen wier gedrag twijfel doet rijzen moeten aan de bevoegde onderzoeksinstantie worden toegezonden. Dit criterium geldt uiteraard ook voor de kerntaak van de Rekenkamer.

In verband met de zaak van het elektronisch stemmen bij de verkiezingen voor het Personeelscomité van de Commissie werd erop gewezen dat gevoelige informatie niet steeds (alleen in het geval van artikel 27, lid 2, onder a) de verplichting tot voorafgaande controle meebrengt, en dat een mogelijk disfunctionerend systeem evenmin voldoende grond oplevert voor voorafgaande controle.

2.3.7. Follow-up van adviezen inzake voorafgaande controle en raadplegingen

De EDPS laat zijn advies omtrent voorafgaande controle doorgaans vergezeld gaan van een reeks aanbevelingen die moeten worden opgevolgd om de verwerking in overeenstemming te brengen met de verordening. Aanbevelingen worden ook gedaan indien, in geval van een onderzoek om uit te maken of voorafgaande controle nodig is, op cruciale punten correctie geboden lijkt. Indien de verwerkingsverantwoordelijke de aanbevelingen niet opvolgt, kan de EDPS de hem bij artikel 47 van de verordening verleende bevoegdheden uitoefenen. De EDPS kan met name de zaak aan de instelling of het orgaan in kwestie rapporteren.

Voorts kan de EDPS de inwilliging gelasten van een verzoek om uitoefening van bepaalde met de gegevens samenhangende rechten (indien het verzoek, in strijd met de artikelen 13 tot en met 19, is geweigerd) of kan hij de verwerkingsverantwoordelijke een waarschuwing of berisping geven. Hij kan ook alle gegevens laten rectificeren, afschermen, wissen of vernietigen, of een tijdelijk of definitief verwerkingsverbod opleggen. Indien de beslissing van de EDPS niet wordt opgevolgd, kan deze zich onder de in het Verdrag bedoelde voorwaarden tot het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen wenden.

Alle gevallen van voorafgaande controle hebben tot aanbevelingen geleid. Zoals gezegd (zie de punten 2.3.4 en 2.3.5) hebben de meeste aanbevelingen betrekking op de informatie voor de betrokkenen, de gegevensbewaringstermijnen, de doelbinding en het recht van toegang en rectificatie. De instellingen en organen hebben zich tot dusver inschikkelijk betoond en er hoefden geen uitvoeringsbesluiten te worden genomen. De uitvoeringstermijn voor de maatregelen verschilt per geval. Sinds juni 2006 verlangt de EDPS, in de bij het advies gevoegde officiële brief, dat de instelling hem binnen 3 maanden op de hoogte brengt van de maatregelen die zijn getroffen om uitvoering te geven aan de aanbevelingen. Dit moet de instelling of het orgaan ertoe aanzetten zelf vervolgactie te ondernemen. Dit begint inderdaad effect te sorteren.

In 2006 zijn 83 vervolgzaken, die ook adviezen uit 2005 kunnen betreffen, behandeld (60,6 % van de in 2004, 2005 en 2006 ingekomen kennisgevingen); deze zijn als volgt uit te splitsen:

Afgesloten zaken	17
Zaken waarvoor het vervolg is ingeleid, zonder dat de instelling al heeft gereageerd	17
Zaken waarvoor het vervolg is ingeleid en aan de gang en/of ver gevorderd is	34
Zaken die nog geen vervolg hebben gekregen, omdat het advies vrij recentelijk werd uitgebracht (niet vóór oktober 2006)	13
Specifiek vervolg voor zaken die niet aan voorafgaande controle zijn onderworpen	2

Met betrekking tot de 17 zaken waarvoor het vervolg werd ingeleid, zonder dat de instelling al heeft gereageerd, zijn 97 aanbevelingen gedaan. In de 34 zaken waarvoor het vervolg werd ingeleid en aan de gang en/of ver gevorderd is zijn 256 aanbevelingen gedaan.

In 2 gevallen leidde de kennisgeving tot de conclusie dat geen voorafgaande controle geboden was; toch kwamen er 10 aanbevelingen, waarvan de uitvoering werd gevolgd. Eén zaak werd afgesloten en de andere is ver gevorderd.

De 3 gevallen van adviesaanvraag betreffende de noodzaak van voorafgaande controle leverden 7 aanbevelingen op, met follow-up. Eén dossier werd afgesloten en de andere zijn ver gevorderd.

2.3.8. Conclusies en toekomst

Blijkens de bovenstaande kwantitatieve en kwalitatieve gegevens is 2006 een vruchtbaar jaar geweest. Toch kwamen er, gelet op de al in het jaarverslag 2005 gestelde tijdslimiet — voorjaar 2007 — minder gevallen van voorafgaande controle binnen dan verwacht. Voor de tweede helft van 2006 zijn de verwachtingen niet verwezenlijkt. Een uitzondering was OLAF, dat een groot aantal gevallen blijft melden. Voor het overige zijn de aantallen begin 2007 toegenomen. De prioritaire gebieden worden nog niet in alle instellingen en organen bestreken, zodat verder naar de streefdatum moet worden toegewerkt.

Ook andere gebieden verdienen echter aandacht. De ex post-zaken vallen eveneens onder artikel 27 van de verordening; zij houden specifieke risico's in voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen en moeten dus worden gemeld.

Een bijzondere categorie die in 2006 aandacht genoot — dit zal in 2007 zo blijven — wordt gevormd door interinstitutionele dossiers die vooraf moeten worden gecontroleerd. Vaak wisselen instellingen en organen verwerkingen uit op het gebied van medische gegevens, beoordelingen, bevorderingen, enz. Hun respectieve rol verschilt van geval tot geval (een instelling verleent diensten aan andere, organen nemen verschillende deelaspecten voor hun rekening, enz.), maar vertoont telkens een complex karakter. In 2007 zal hieraan veel aandacht worden besteed.

Speciale aandacht zal ook uitgaan naar elektronische communicatie. De behandeling van de oneigenlijke zaken op dit aandachtsgebied heeft enige vertraging opgelopen omdat de studie voor de nota over elektronische volgsystemen moest worden afgewerkt (punt 2.8). Alle verwerkingen door instellingen en organen die bedoeld zijn om het deugdelijke gebruik van telecommunicatiesystemen te bewaken zullen in 2007 door de EDPS moeten worden gecontroleerd.

Voorts moet de informatie die ter aanvulling van de kennisgeving inzake voorafgaande controle wordt opgevraagd, binnen een redelijker termijn worden aangeleverd. Te veel zaken, vaak maanden oud, wachten nog op afhandeling.

In 2007 moeten ook alle organen en agentschappen over een DPO komen te beschikken. Om aan deze juridische verplichting te herinneren zal een campagne worden opgezet.

Na het voorjaar komt er een nieuwe aanpak, parallel aan de lopende behandeling van voorafgaande controles. Er zal een aanvang worden gemaakt met inspecties, indien nodig ook ter plaatse. De kennisgevingsprocedure moet namelijk alle door artikel 27 bestreken gevallen omvatten, en ook in de overige gevallen van persoonsgegevensverwerking moet de verordening worden nageleefd.

2.4. Klachten

2.4.1. Inleiding

Artikel 41, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001 bepaalt dat de EDPS is „belast met het toezien op en het verzekeren van de toepassing van deze verordening en van elk ander communautair besluit betreffende de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan”. Dit toezicht krijgt deels zijn beslag door de behandeling van klachten overeenkomstig artikel 46, punt a ⁽²²⁾.

Iedere natuurlijke persoon kan een klacht indienen bij de EDPS; er worden geen voorwaarden inzake nationaliteit of verblijfplaats gesteld ⁽²³⁾. Klachten zijn alleen ontvankelijk als zij van een natuurlijke persoon komen en betrekking hebben op een inbreuk op de verordening door een instelling of orgaan van de EU bij de verwerking van persoonsgegevens in de uitvoering van werkzaamheden die geheel of gedeeltelijk onder het Gemeenschapsrecht vallen. Zoals wij verder zullen zien, is een aantal bij de EDPS ingediende klachten niet-ontvankelijk verklaard omdat zij buiten de bevoegdheid van de EDPS vielen.

⁽²²⁾ Artikel 46, punt a: „De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming „hoort klachten aan en onderzoekt deze, en stelt de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat”.

⁽²³⁾ Volgens artikel 32, lid 2, kan „elke betrokkene [...] een verzoek indienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming indien hij van oordeel is dat de hem krachtens artikel 286 van het Verdrag verleende rechten zijn geschonden door de verwerking van zijn persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan.” Artikel 33: „Eenieder die in dienst is van een communautaire instelling of van een communautair orgaan kan, zonder de officiële kanalen te volgen, bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming een klacht indienen wegens een vermeende inbreuk op de [in Verordening (EG) nr. 45/2001] vervatte bepalingen.”

De EDPS zendt bericht van ontvangst onder voorbehoud van de ontvankelijkheid van het dossier, tenzij de klacht klaarblijkelijk niet ontvankelijk is en niet verder dient te worden onderzocht. De EDPS verzoekt de indiener van de klacht ook hem te informeren over andere mogelijke (al dan niet hangende) acties voor een nationale rechter, het Europees Hof van Justitie of de Ombudsman.

Indien de zaak ontvankelijk is, stelt de EDPS een onderzoek in; met name neemt hij contact op met de instelling of het orgaan of verzoekt hij de indiener van de klacht om nadere informatie. De EDPS kan van de verwerkingsverantwoordelijke of de instelling of het orgaan toegang verlangen tot alle voor het onderzoek vereiste persoonsgegevens en informatie, en toegang krijgen tot alle lokalen waar de verwerkingsverantwoordelijke of de instelling of het orgaan werkzaam is. Hieronder wordt geïllustreerd dat de EDPS in 2006 bij de klachtenbehandeling gebruik gemaakt heeft van die bevoegdheid.

In geval van een beweerde schending van de gegevensbeschermingsvoorschriften kan de EDPS de zaak naar de betrokken verwerkingsverantwoordelijke verwijzen en voorstellen doen om de inbreuk te herstellen of de betrokkenen beter te beschermen. De EDPS kan de verwerkingsverantwoordelijke verplichten in te gaan op een verzoek van de betrokkene om bepaalde rechten uit te oefenen; hij kan de verwerkingsverantwoordelijke waarschuwen of berispen; hij kan alle gegevens laten rectificeren, afschermen, wissen of vernietigen; hij kan een verwerkingsverbod opleggen; hij kan de zaak naar de betrokken communautaire instelling of naar het Europees Parlement, de Raad en de Commissie verwijzen. Ten slotte kan hij zich tot het Hof van Justitie wenden ⁽²⁴⁾. Beslist hij dat de instelling of het orgaan maatregelen moet treffen, dan gaat hij na of daaraan gevolg wordt gegeven.

In 2006 heeft de EDPS 52 klachten ontvangen. Daarvan zijn er slechts 10 ontvankelijk verklaard en verder onderzocht door de EDPS. Zij worden hieronder kort besproken.

⁽²⁴⁾ Zie artikel 47, lid 1, van Verordening (EG) nr. 45/2001.

2.4.2. Ontvankelijk verklaarde dossiers

Bekendgemaakte informatie over lobbyisten

Tegen het Europees Parlement werd een klacht ingediend (2006-95) wegens de mogelijke bekendmaking van het huisadres van geaccrediteerde lobbyisten. Uit het formulier waarmee een lobbyistenpasje werd aangevraagd viel af te leiden dat het huisadres moest worden ingevuld. Verder in het formulier stond namelijk te lezen dat de daaronder gevraagde informatie niet openbaar zou worden gemaakt, wat inhield dat het voorafgaande — onder meer het huisadres — wél gepubliceerd zou worden.

Het aantal bewakingscamera's is de afgelopen jaren toegenomen.

De EDPS oordeelde dat geen andere gegevens dan de naam van de lobbyist en van de organisatie die hij vertegenwoordigt mag worden vrijgegeven. Aanbevolen werd het aanvraagformulier aan te passen aan de gangbare praktijk, wat het Europees Parlement vervolgens ook deed. De EDPS verklaarde ook dat publicatie van het huisadres van lobbyisten een aantasting van de persoonlijke levenssfeer zou betekenen. Andere gegevens kunnen wel openbaar worden gemaakt, mits de lobbyist bij het opragen ervan wordt ingelicht ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ De uitspraken zijn te vinden op: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Papers/BackgroundP/06-08-31_transparency_lobbyists_EN.pdf

Toegang tot medische verslagen en verstrekking van medische gegevens

Een voormalig EG-ambtenaar diende klacht in tegen het PMO (Uitbetalingsbureau) omdat de verordening op twee punten zou zijn geschonden (2006-120 en 2006-390). Het eerste betrof het recht van toegang tot een medisch verslag. De EDPS herzag de oorspronkelijke beslissing en beoordeelde de tijdelijke beperking — zolang het verslag niet definitief was — als rechtmatig; hij vond echter dat het eindverslag op dezelfde wijze ter inzage moest liggen als andere, soortgelijke verslagen en dat de mogelijkheid tot kennisneming van het voorlopige verslag heroverwogen moest worden in het licht van het eindverslag. Het tweede punt betrof het verstrekken van medische gegevens aan een verzekeringsmaatschappij zonder toestemming van de klager. De conclusie van de EDPS luidde dat de gegevensverstrekking noodzakelijk en niet onredelijk was, gelet op de taak van de EG-overheid om de financiële gevolgen van beroepsziekte, vervroegde uittrading, enz. te verzekeren. In elk geval moet de verwerking van medische gegevens door het PMO met het oog op voorafgaande controle worden gemeld. Ook van deze beslissing is herziening gevraagd; er is nog geen uitspraak. Er zijn voorts enkele zaken in verband met de toegang tot documenten in het kader van Verordening (EG) nr. 1049/2001 aangebracht.

Klacht omtrent een onderzoek

Tegen het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) werd een klacht ingediend (2006-181 en -287) betreffende de eerste fase van het onderzoek dat door een ambtenaar was gevraagd omdat men zonder toestemming gebruik zou hebben gemaakt van zijn e-mailaccount (gebruikersnaam en wachtwoord) en de directeur Personeelszaken de klager vervolgens geen toegang had verleend tot diens logbestanden, aan de hand waarvan hij zulks had kunnen aantonen. Doordat men het aanvankelijk niet eens was omtrent de voorwaarden voor een onderzoek naar toegang door onbevoegden (de IT-dienst oordeelde dat de toegang niet de logbestanden van de betrokkene zelf, maar die van een derde gold), concludeerde het EESC dat het onderzoek niet kon doorgaan en stelde het de klager hiervan in kennis. Nadat de klager de tussenkomenst van de DPO van het EESC had ingeroepen, leverde een onderzoek van zijn logbestanden aanwijzingen op van toegang tot zijn mailboxen door onbevoegden. De EDPS verklaarde het te betreuren dat de leiding van

het EESC, tengevolge van het bovenbedoelde misverstand en een gebrek aan technische en juridische analyse, de zaak van de klager niet naar tevredenheid had kunnen afdoen zolang er geen formele klacht was ingediend en de DPO van het Comité niet tussenbeide was gekomen.

Videobewaking

Een EU-onderdaan klaagde tegen het Europees Parlement (EP) over de videobewaking bij deze instelling (2009-185). Hij vocht de evenredigheid van de bewaking bij de EP-gebouwen in Brussel aan. Ook beweerde hij dat het publiek hierbij onvoldoende werd gewaarschuwd. De EDPS verzocht het EP om een betere waarschuwing en een aangepaste opstelling van de bewakingscamera's. De EDPS wilde vooral gedaan krijgen dat demonstranten niet opzettelijk of toevallig door het EP worden vastgelegd, omdat dit belemmerend zou kunnen werken op de vrije meningsuiting. In de nasleep van het advies bleef de EDPS bij het EP aansturen op een betere vorm van videobewaking, die tegelijk recht zou doen aan de specifieke beveiligingsbehoeften — ook ten aanzien van staatshoofden en andere prominenten — en die in de oorspronkelijke beslissing van de EDPS onvermeld waren gebleven. In verband met de klacht laat de EDPS ook de situatie bij de verschillende instellingen en organen van de EU onderzoeken en werkt hij aan richtsnoeren voor videobewaking, die in 2007 klaar zouden moeten zijn.

Inzage van een onderzoeksrapport

Tegen de Rekenkamer werd op grond van artikel 13 een klacht ingediend in verband met het recht van toegang tot een onderzoeksverslag (2006-239). Het verslag betrof een klacht op grond van artikel 90 van het personeelsstatuut wegens pesterij en wanbeleid. Een van de partijen werd door de Rekenkamer inzage van het verslag geweigerd omdat „het verslag haar niet aanbelangde”. In deze zaak trachtte de EDPS te onderzoeken hoever het toegangsrecht ex artikel 13 reikt en in welke mate het op grond van artikel 20 kan worden beperkt. De adjunct-toezichthouder en een lid van zijn team begaven zich ter plaatse, met name om het verslag zelf en de verhoorverslagen in te zien. De beslissing van de EDPS luidde dat de klager kennis moet kunnen nemen van alle resultaten van het hem betreffende onderzoek. Daarvan uitgezonderd zijn alleen de informatie die op geen enkele wijze met de klager verband houdt, en de neerslag van getuigenverhoren. De EDPS

verzocht de Rekenkamer daarom de klager verdere, zij het geen volledige, inzage te geven van het onderzoeksverslag. Deze zaak is nog niet afgehandeld.

Recht van inzage en rectificatie

Het Directoraat-generaal ADMIN van de Europese Commissie stond tegenover een klager die op grond van artikel 13 toegang tot bepaalde hem betreffende documenten, en op grond van artikel 14 rectificatie eiste (2006-266). De klager tekende op grond van artikel 18 tevens bezwaar aan tegen de verwerking van zijn gegevens. Nadat de EDPS nadere informatie had ingewonnen, constateerde hij dat de directie alle verlangde stukken, op één e-mail na die niet kon worden opgespoord, toegankelijk had gesteld. Overigens bevestigde de EDPS zijn standpunt dat subjectieve gegevens niet in aanmerking komen voor rectificatie wegens onnauwkeurigheid. Wat tot slot het bezwaar op grond van artikel 18 betrof, oordeelde de EDPS dat de klager geen „zwaarwegende en gerechtvaardigde redenen” had aangevoerd.

Recht van rectificatie en afscherming

Een klacht (2006-436) hield verband met het recht om onvolledige gegevens uit het curriculum vitae in Sysper2 (informatiesysteem voor personeelsbeheer bij de Europese Commissie, met diverse modules) onvrijd te rectificeren. Hoewel de Commissie de onvolledigheid betwistte, werd voorgesteld om in het cv van de klager ook een veld voor opmerkingen te openen. De EDPS aanvaardde dit als tijdelijke oplossing, maar vroeg daarnaast uitleg over de technische problemen met de rectificatie van cv-gegevens in Sysper2. Aan de voorlopige oplossing en de uitleg wordt gewerkt.

Klacht wegens een onderzoek door een DPO

Een klacht was gericht tegen een onderzoek dat een gegevensbeschermingsfunctionaris had ingesteld (2006-451). Het onderzoek volgde op een verzoek om toegang tot een ingetrokken e-mail. De klager bestreed de bevoegdheid van de DPO, de rechtmatigheid van de door deze gevolgde procedure en — uit het oogpunt van evenredigheid, goede trouw en zorgvuldigheid — de door hem getroffen maatregelen. Na analyse van de feiten en het inwinnen van nadere informatie bij de betrokken partijen, concludeerde de EDPS dat het onderzoek als rechtmatig moest worden beschouwd, niet alleen omdat de DPO zijn bevoegdheid ontleende aan de bijlage bij de verordening, maar

ook omdat een verzoek om toegang ex artikel 13 van de verordening aanleiding was geweest tot het onderzoek. Toch bevond de EDPS de klacht gegrond, omdat de door de DPO getroffen maatregelen buiten verhouding stonden tot de betrokken belangen, en er ook minder ingrijpende middelen hadden kunnen worden gebruikt. De DPO heeft om herziening verzocht en er wordt nu gewacht op de opmerkingen van de klager.

Bekendmaking in het jaarverslag 2005

De vermelding van een klacht in het jaarverslag 2005 (2005-190), die door de indiener vervolgens voor de Europese Ombudsman was gebracht, leidde tot een nieuwe klacht. De klager maakte ook bezwaar tegen de korte, volgens hem onjuiste en voorbarige, weergave van zijn zaak in het bewuste jaarverslag. De klacht werd door de EDPS verworpen. Ook deze zaak is nu voor de Europese Ombudsman gebracht.

2.4.3. Niet-ontvankelijke zaken: voornaamste redenen voor niet-ontvankelijkheid

Van de 52 in 2006 ontvangen klachten werden er 42 niet-ontvankelijk verklaard wegens onbevoegdheid van de EDPS. Dit betekent in dubbel opzicht een stijging tegenover 2005. De grote meerderheid van deze klachten heeft geen betrekking op persoonsgegevensverwerking door een instelling of orgaan van de EG, maar uitsluitend op nationale gegevensverwerking. Soms bevat de klacht een verzoek aan de EDPS om het standpunt van een nationale gegevensbeschermingsautoriteit te herzien; hij is daartoe evenwel niet bevoegd. De klagers werd meegedeeld dat jegens een lidstaat die Richtlijn 95/46/EG niet juist toepast, de Europese Commissie bevoegd is.

In drie gevallen ging het om persoonsgegevens van EG-personeel, ook al waren zij in wezen niet door een instelling of orgaan verwerkt. Wel waren er entiteiten van de EU-overheid bij betrokken die moeten voldoen aan Verordening (EG) nr. 45/2001, maar de beweerde inbreuken op de gegevensbescherming golden verwerkingen op het nationale niveau. In een van de gevallen was de klacht dat een personeelslid op zijn kantooradres politieke informatie van een partij had ontvangen met betrekking tot verkiezingen in zijn lidstaat van herkomst. Niet uit te sluiten was dat het kantooradres door de instelling was doorgegeven

aan de permanente vertegenwoordiging van de lidstaat. De klacht betrof echter het gebruik van deze informatie door een politieke partij, die volgens het nationale recht handelde. Daarom werden de contactgegevens van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten meegedeeld, alsmede een verklaring waarom de EDPS niet bevoegd was de zaak in behandeling te nemen.

Wegens het grote aantal niet-ontvankelijke klachten, vooral inzake nationale kwesties, wordt op de nieuwe website meer duidelijkheid verschaft over de bevoegdheidssfeer van de EDPS. Dit is ook van belang gebleken ten aanzien van verzoekschriften aan het Europees Parlement over gegevensbeschermingsvraagstukken, die soms voor commentaar of advies naar de EDPS worden doorverwezen. Heeft het vraagstuk een louter nationaal karakter en is er helemaal geen sprake van persoonsgegevensverwerking door een instelling of orgaan van de Gemeenschap, dan is de EDPS niet bevoegd en kan hij slechts algemene informatie verstrekken, aan de hand waarvan de Commissie voor de verzoekschriften dan beslist hoe juist te handelen.

2.4.4. Samenwerking met de Europese Ombudsman

Volgens artikel 195 van het EG-Verdrag is de Ombudsman bevoegd kennis te nemen van klachten over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen. De bevoegdheden van de Europese Ombudsman en de EDPS op het gebied van de behandeling van klachten overlappen elkaar in die zin dat gevallen van wanbeheer betrekking kunnen hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Een klacht bij de Ombudsman kan dus ook gegevensverwerking betreffen. Evenzo kan een klacht bij de EDPS mede betrekking hebben op een zaak die al geheel of gedeeltelijk het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing van de Ombudsman.

Om dubbel werk te voorkomen en een zo consistent mogelijke aanpak van de in klachten aan de orde gestelde algemene en specifieke gegevensbeschermingsproblematiek te bewerkstelligen, hebben de Europese Ombudsman en de EDPS in november 2006

Peter Hustinx, P. Nikiforos Diamandouros en Joaquín Bayo Delgado, na de ondertekening van het Convenant.

een convenant ondertekend. Beide partijen zullen informatie over elkaar geven aan klagers die daarmee geholpen kunnen zijn, en het doorgeven van klachten vergemakkelijken; zij zullen elkaar op de hoogte brengen van klachten die voor de wederpartij relevant zijn; zij zullen eerder aangebrachte zaken alleen heropenen als nieuw bewijsmateriaal voorhanden is; zij zullen ten slotte de juridische en administratieve aspecten van de gegevensbescherming op een consistente wijze benaderen, om aldus de rechten en de belangen van burgers en klagers te behartigen ⁽²⁶⁾.

2.4.5. Verdere werkzaamheden op het gebied van klachten

De EDPS werkt verder aan een interne handleiding voor klachtenbehandeling. De hoofdlijnen van de procedure en een modelformulier voor het indienen van klachten zullen, met informatie over de ontvankelijkheid, op de website komen te staan.

De adjunct-toezichthouder en een personeelslid hebben in maart 2006 te Madrid de studiebijeenkomst over dossierbehandeling door de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten bijgewoond. Bij die gelegenheid heeft de adjunct-toezichthouder de voorafgaande controle door de EDPS toegelicht. Drie personeelsleden hebben voorts op een studiebijeenkomst in oktober 2006 te Athene het onderzoek van de EDPS over videobewaking gepresenteerd.

⁽²⁶⁾ Het document is te vinden op: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/PressNews/News/06-11-30_EO_EDPS_MoU_EN.pdf

2.5. Onderzoeken

In 2006 heeft de EDPS op verschillende terreinen onderzoeken ingesteld, waarvan er enkele hier speciaal worden vermeld.

DG Mededinging van de Europese Commissie

Ten gevolge op een brief van een nationale gegevensbeschermingsautoriteit werd een vooronderzoek ingesteld in verband met het grootschalige onderzoek van de Europese Commissie in de elektriciteitssector (2005-207).

De Commissie had aan diverse elektriciteitsmaatschappijen in 23 lidstaten verschillend opgezette vragenlijsten toegestuurd. In de brief van de gegevensbeschermingsautoriteit werd geopperd dat in het sectorale onderzoek van de Commissie onrechtmatig persoonsgegevens werden verzameld, en de EDPS begon een vooronderzoek: de vragenlijsten werden opgevraagd en geanalyseerd, er volgde een bezoek ter plaatse en er werd een bijeenkomst met medewerkers van het directoraat-generaal Mededinging (DG) belegd die meer duidelijkheid moest verschaffen over bepaalde aspecten van de informatieverwerking bij het onderzoek van de Commissie.

Op basis van zijn eerste bevindingen verzocht de EDPS het DG ervoor te zorgen dat in het onderzoek van de Commissie geen persoonsgegevens zouden worden verwerkt; specifieke maatregelen werden hiertoe aanbevolen. In november 2006 bracht DG Mededinging verslag uit over wat het in de door de EDPS voorgestelde lijn had ondernomen, namelijk uitvoerige controle van de verzamelde gegevens en het verstrekken van specifieke informatie aan zijn personeel. Aangezien uit het verslag bleek dat in de loop van het onderzoek door de Commissie geen persoonsgegevens betreffende elektriciteitsconsumenten waren of zouden worden verwerkt, besloot de EDPS het vooronderzoek af te sluiten.

SWIFT

In 2006 startte de EDPS een onderzoek naar het verstrekken van bankgegevens van Europese burgers aan de Amerikaanse autoriteiten via de Society for Worldwide International Financial Transactions („SWIFT”) (2006-357).

Nadat de zaak in juni 2006 in de media was opgedoken, zond de EDPS een brief aan de Europese Centrale Bank, met het verzoek om haar rol als klant en toezichthouder jegens SWIFT te verklaren. Voorts nam de EDPS deel aan een in oktober door het Europees Parlement belegde hoorzitting en werkte hij actief mee aan het advies dat in november door de Groep van artikel 29 werd aangenomen.

In oktober ontmoette de EDPS in Frankfurt de president van de Europese Centrale Bank, om nadere informatie uit te wisselen over de stand van het onderzoek door de EDPS en meer te vernemen over de rol van de ECB. Nadat hij van SWIFT en de ECB verdere relevante documentatie en feitenmateriaal had ontvangen, zond hij in december zijn ontwerp-advies ter fine van commentaar aan de ECB toe.

Na grondige lezing van dit commentaar heeft de EDPS begin 2007 het eindadvies vastgesteld. Het advies behandelt het optreden van de ECB in haar verschillende hoedanigheden. Als klant van SWIFT moet de ECB, die samen met SWIFT voor de verwerking verantwoordelijk is, ervoor zorgen dat haar betalingsverrichtingen geheel voldoen aan Verordening (EG) nr. 45/2001. Als toezichthouder moet de ECB, samen met andere centrale banken, het toezicht op SWIFT zo trachten te regelen dat dit ook de bescherming van gegevens omvat en dat de geheimhoudingsregels niet verhinderen dat de bevoegde autoriteiten desnoods tijdig worden gewaarschuwd. Tot slot zou de ECB in haar centrale hoedanigheid van beleidsbepaler erop moeten aansturen dat de Europese betalingssystemen sporen met de Europese gegevensbeschermingsregels.

In 2007 zal de EDPS dit dossier nauwlettend volgen, om het betalingsverkeer van de communautaire instellingen geheel conform de Europese gegevensbeschermingsvoorschriften te laten verlopen. In een breder verband zal de EDPS, in samenwerking met andere nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, zich als raadgevend orgaan er verder voor beijveren dat het bestel van Europese betalingssystemen geen inbreuk maakt op de privacy van de klanten van de Europese banken.

Andere onderzoeken

Zoals in punt 2.4.2 is vermeld, hebben de adjunct-toezichthouder en een lid van zijn team ook een onderzoek ingesteld in het kader van een klacht tegen de Rekenkamer (2006-239). Tijdens het bezoek ter plaatse kon de adjunct-toezichthouder kennis nemen van het volledige verslag waarvan de klager de inzage gedeeltelijk was onthouden.

Ten gevolge van een klacht tegen het Europees Parlement in verband met de videobewaking (2006-185) werd een bezoek gebracht aan de controlekamer van het Parlement.

De EDPS werkt aan een reglement van orde in de zin van artikel 46, punt k, van Verordening (EG) nr. 45/2001. Het zal binnenkort worden vastgesteld en enkele bepalingen inzake onderzoeken bevatten.

Voorts ontwikkelt de EDPS een beleidskader en beleidsmethoden voor zijn inspecties. Daartoe is bij de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten en bij andere EU-instanties informatie omtrent de bestaande inspectienormen ingewonnen. Het inspectiebeleid zal er aanvankelijk op gericht zijn Verordening (EG) nr. 45/2001 dat in het voorjaar van 2007 volledig wordt voldaan aan de eis van aanstelling van een DPO in de communautaire instellingen en organen en aan de eis van kennisgeving inzake voorafgaande controle. Vervolgens zal de verordening in haar geheel worden geïmplementeerd.

2.6. Administratieve maatregelen

De verordening bepaalt dat de EDPS zich kan laten informeren omtrent alle administratieve maatregelen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens. De EDPS kan advies uitbrengen op verzoek van de instelling of het orgaan of uit eigen beweging. Zijn taak krijgt in artikel 46, punt d, extra gewicht met betrekking tot de uitvoeringsvoorschriften voor de verordening, meer bepaald wat de gegevensbeschermingsfunctionarissen betreft (artikel 24, lid 8).

Op eigen initiatief heeft de EDPS, zoals in het jaarverslag 2005 was aangekondigd, een onderzoek ingesteld naar de gang van zaken op het gebied van de

persoonsdossiers van het personeel bij de instellingen en organen. Aan de hand van de resultaten en van de analyse van eerdere controles in verwante zaken wordt een instructienota opgesteld. Tevens is in het kader van de huidige bepalingen van het personeelsstatuut specifiek onderzoek gedaan naar de bewaring van gegevens over tuchtmaatregelen; enkele voorstellen voor een algemene aanpak zijn in de maak.

Eveneens in de lijn van het vorige jaarverslag is gesproken over gegevensoverdracht aan derde landen en internationale organisaties, namelijk door OLAF; een eerste nota is opgesteld. Er is plaats ingeruimd voor de behoefte aan een structurele benadering, met een pragmatische interpretatie van artikel 9, lid 8, van Verordening (EG) nr. 45/2001 en het gebruik van convenanten, en voor de onontkoombare toepassing van de in artikel 9, lid 6, vermelde uitzonderingen, met eventuele waarborgen.

Zoals in punt 2.4.2 vermeld, heeft een klacht geleid tot een onderzoek naar de videobewaking bij de Europese instellingen en organen. Nu informatie bij de respectieve DPO's is ingewonnen, worden de beste praktijken van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten in kaart gebracht. Een en ander moet instructies omtrent het gebruik van videobewaking gaan opleveren.

Op verzoek van de ECB heeft de EDPS in 2006 advies uitgebracht over het ontwerp van haar uitvoeringsvoorschriften voor de verordening (2006-541). De EDPS adviseerde om de verordening zelf wat meer gewicht te geven door de bevoegdheden en de taken van de DPO, de uitoefening door de betrokkene van zijn rechten, de kennisgevingen, enz. nader te omschrijven. Hij stelde het op prijs dat de EDPS vóór de beoordeling van de DPO wordt geraadpleegd en vond dat zo'n raadpleging ook met betrekking tot de adjunct-DPO zou moeten plaatsvinden.

Over tal van andere administratieve maatregelen werd de EDPS geraadpleegd en maakte hij zijn opmerkingen kenbaar.

Een zeer belangrijk geval was de raadpleging door de voorzitter van het college van administratiehoofden inzake een ontwerp-nota over de bewaringstermijn voor medische gegevens (2006-532). De EDPS bracht begin 2007 advies uit, en benadrukte dat de algemene termijn niet als minimum, maar als maximum moest

worden vastgesteld, en dat voor bijzondere gevallen verscheidene kortere termijnen zouden moeten gelden, onverminderd enkele uitzonderingen waarbij de maximumtermijn van 30 jaar wordt overschreden (asbestose, enz.).

De DPO van de Commissie stelde naar aanleiding van de zaak Lindqvist (overdracht van persoonsgegevens aan landen en organisaties van buiten de EU) ⁽²⁷⁾ een vraag over de toepasselijkheid van artikel 9 van de verordening. Het advies van de EDPS luidde dat artikel 9 van de verordening niet van toepassing is op de bekendmaking van persoonsgegevens door Europese instellingen en organen via het internet, maar de rest van de verordening wel, zodat het internet niet kan worden gebruikt om bij de overdracht van persoonsgegevens de gegevensbeschermingsbeginselen te omzeilen.

Dezelfde DPO verlangde een advies over de vraag of de verordening van toepassing is op activiteiten in het kader van het Euratom-Verdrag (2006-311). Het antwoord was bevestigend.

De DPO van het Europees Parlement diende een adviesaanvraag in over het gebruik van videobewaking voor andere doeleinden dan beveiliging, en zonder dat opnames worden gemaakt (200-490 en 2006-510). De EDPS concludeerde dat indien persoonsgegevens (d.w.z. beelden van geïdentificeerde of identificeerbare personen) worden verwerkt, de verordening toepasselijk is.

De DPO van de Rekenkamer raadpleegde de EDPS over de beste manier om te voldoen aan artikel 13 van de Verordening (recht van toegang) ten aanzien van betrokkenen wier gegevens door de Rekenkamer zijn verzameld, maar die niet het voorwerp uitmaken van een controleoperatie, omdat het geen willekeurige selectie betreft (2006-341). Een praktische oplossing werd geadviseerd, die tegelijk recht deed aan de verordening.

De DPO van het Europees Hof van Justitie legde zijn analyse over het publiceren op het intranet van de reservelijsten van contractambtenaren voor aan de EDPS (2006-122). Zijn conclusies, onder meer ten aanzien van de noodzaak de betrokkenen vooraf te informeren en hun recht om bezwaar aan te tekenen, werden bevestigd.

⁽²⁷⁾ Arrest van het Hof van Justitie van 6 november 2003 (C-101/01).

De DPO van de Raad stelde een vraag over de verwerking van persoonsgegevens van de deelnemers aan werkgroepen bij de Raad (2006-125). Er werden enkele aanbevelingen op het gebied van informatieverstrekking en gegevensbewaring gedaan.

Deze en andere DPO's raadpleegden de EDPS voorts omtrent een hele reeks kwesties, zoals toegang tot IT-gegevens, intrekking van toestemming, onderzoeken betreffende intimidatie in verband met betrokkenen, archivering van e-mail, enz.

2.7. Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming

De in juli 2005 gepubliceerde achtergrondnota over de toegang van het publiek tot documenten en over gegevensbescherming kreeg brede steun van de instellingen en organen die normaliter onder zowel Verordening (EG) nr. 1049/2001 als Verordening (EG) nr. 45/2001 vallen. De Commissie geeft aan de basisregel, artikel 4, lid 1, punt b, van Verordening (EG) nr. 1049/2001, een verschillende uitlegging en maakt daarom gewoonlijk geen gebruik van de bevindingen uit de nota.

De grondgedachte van de nota is dat de toegang tot documenten die door de EU-overheid worden bijgehouden, niet automatisch kan worden geweigerd op grond van het loutere feit dat zij persoonsgegevens bevatten. Volgens de „uitzondering van artikel 4, lid 1, punt b” ⁽²⁸⁾ van de verordening over toegang van het publiek tot documenten kan de openbaarmaking pas worden verhinderd als iemands persoonlijke levenssfeer wordt ondermijnd. In de nota wordt aangedrongen op een concreet en individueel onderzoek van ieder geval, en wordt de zorgvuldig verwoorde uitzondering in haar context geplaatst door te stellen dat de volgende voorwaarden moeten zijn vervuld om een overheidsdocument niet openbaar te maken:

- 1) de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene moet op het spel staan;
- 2) de betrokkene moet door de openbaarmaking erg worden geraakt;
- 3) de gegevensbeschermingsvoorschriften staan geen openbaarmaking toe.

⁽²⁸⁾ „De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van [...] de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.”

Nadat de EDPS in een daarop betrekking hebbende zaak voor het Gerecht van eerste aanleg had geïntervenieerd (T-194/04; Bavarian Lager tegen Commissie) ⁽²⁹⁾, was hij in september aanwezig op de rechtszitting. De zaak heeft haar oorsprong in 1996, toen bij de Europese Commissie een vergadering over de voorwaarden inzake de invoer van bier in het Verenigd Koninkrijk plaatsvond. Een firma die Duits bier in het Verenigd Koninkrijk wilde verkopen, wenste de lijst van de deelnemers aan de vergadering in te zien. Dit werd haar door de Commissie geweigerd, vooral op grond van de gegevensbeschermingswetgeving.

De rechtszitting bood de EDPS een goede gelegenheid om de conclusies uit de nota — alleen inzage van documenten met persoonsgegevens die iemands persoonlijke levenssfeer ernstig zou aantasten kan worden geweigerd — te presenteren en toe te lichten. Omdat de gegevensbeschermingsregels niet het algemene recht van anonieme deelname aan werkzaamheden van de Commissie impliceren, kwam de EDPS tussen aan de zijde van verzoeker. De EDPS benadrukte dat transparantie en gegevensbescherming twee gelijkwaardige grondrechten zijn, en verzocht het Gerecht de weigering van de Commissie om de volledige deelnemerslijst vrij te geven, ongedaan te maken. Het Gerecht heeft nog geen uitspraak gedaan.

Voorts heeft de EDPS op dit gebied:

- de Europese Ombudsman van advies gediend in klachtendossiers;
- ten behoeve van het secretariaat van de Groep van artikel 29 geanalyseerd of informatie over begunstigen van het Visserijfonds kan worden vrijgegeven;
- een klacht behandeld omtrent de vraag of het thuisadres van lobbyisten bij het Europees Parlement kan worden bekendgemaakt (zie punt 2.4.2).

2.8. Elektronische volgsystemen

Door het gebruik van elektronische communicatiemiddelen bij de instellingen en organen worden steeds meer persoonsgegevens gegenereerd waarvan de verwerking aanleiding geeft tot toepassing van Verordening (EG) nr. 45/2001. Eind 2004 begon de EDPS met activiteiten aangaande de verwerking van gegevens die bij de Europese instellingen en organen wor-

den gegenereerd door het gebruik van elektronische communicatie (telefoon, e-mail, mobiele telefoon, internet enz.). In maart 2006 ontvingen de DPO's een ontwerp-nota over elektronische volgsystemen, betreffende het gebruik van en het toezicht op het communicatienetwerk, met het verzoek hun opmerkingen en reacties kenbaar te maken.

In juni 2006 belegde de EDPS een studiebijeenkomst waar de leidende beginselen van het document werden uitgetest. Aan deze bijeenkomst werd deelgenomen door meer dan 50 vertegenwoordigers van de EU-overheid, namelijk DPO's, gegevensbeschermingscoördinatoren, IT-personeel en personeelscomités. De EDPS zette de voornaamste conclusies van het document uiteen en toetste ze vervolgens, samen met een aantal richtsnoeren, aan concrete scenario's. De deelnemers werkten aan thema's als het bewaren van verkeersgegevens voor begrotingsdoeleinden, het lezen van e-mail van personeelsleden tijdens hun afwezigheid en het beleid inzake eerlijk gebruik.

De resultaten van de studiebijeenkomst en de daarbij aansluitende opmerkingen zijn verwerkt tot een slotdocument, dat begin 2007 gereed is voor publicatie.

2.9. Eurodac

Eurodac is een grote databank met vingerafdrukken van asielzoekers en in de EU aangetroffen illegale immigranten. De databank is nodig om de Overeenkomst van Dublin inzake de behandeling van asielaanvragen effectief te kunnen toepassen. De EDPS is de instantie die belast is toezicht te houden op de activiteiten van de centrale eenheid van Eurodac, opdat de rechten van de betrokkenen niet worden geschonden. Een essentieel aspect van de supervisie door de EDPS bestaat erin met de nationale toezichthoudende autoriteiten samen te werken om:

- toepassingsproblemen in verband met de werking van Eurodac te onderzoeken;
- moeilijkheden van de nationale toezichthouders bij controles te onderzoeken, en
- aanbevelingen voor gemeenschappelijke probleemoplossingen op te stellen.

Met het oog op deze taken hebben de EDPS en de Commissiediensten reguliere vergaderingen en informele bijeenkomsten gewijd aan verscheidene aspecten van het toezicht door de EDPS. Het ging met

⁽²⁹⁾ De EDPS heeft ook geïntervenieerd in twee andere zaken waar het Gerecht soortgelijke kwesties te behandelen kreeg (T-170/03 en T-161/04). Deze zaken zijn nog niet klaar voor openbare behandeling.

Het systeem van Eurodac bevat meer dan 250 000 vingerafdrukken.

name om de inspectie van Eurodac en het grote aantal „speciale zoekopdrachten”⁽³⁰⁾. Ook de Commissie en het Europees Parlement hebben gevraagd dit punt te verduidelijken. Een van de voornaamste doelstellingen van de samenwerking met de nationale gegevensbeschermers was de situatie te onderzoeken en desnoods recht te zetten.

De EDPS heeft het jaarverslag van de Commissie over de werking van Eurodac⁽³¹⁾ en haar statistieken over het gebruik van het systeem mee in beschouwing genomen.

⁽³⁰⁾ Artikel 18, lid 2, van de Eurodac-verordening is een weergave van de gegevensbeschermingsregel dat het recht van de betrokkene om zijn eigen gegevens te kunnen raadplegen moet worden gewaarborgd, en bepaalt dat degene wiens gegevens in de centrale databank zijn opgeslagen „speciale zoekopdrachten” kan geven. Deze categorie is door sommige staten royaal gebruikt; de cijfers beantwoorden niet aan het feitelijke aantal individuele toegangsverzoeken. De vraag rijst dan ook wat er feitelijk is gebeurd.

⁽³¹⁾ Werkdocument van de diensten van de Commissie, Derde jaarverslag aan de Raad en het Europees Parlement over de werkzaamheden van de centrale eenheid van Eurodac, SEC(2006)1170.

Toezicht op de centrale eenheid

In 2005 heeft de EDPS de beveiliging en de gegevensbescherming bij de centrale eenheid van Eurodac geïnspecteerd. De EDPS heeft de lokalen van Eurodac (centrale eenheid en Business Continuity System) geïnspecteerd en een aantal vragen aan de orde gesteld. Zijn verslag van februari 2006⁽³²⁾ bevat enkele aanbevelingen ter verbetering van het systeem.

In de tweede supervisiefase — een grondige doorlichting van de beveiliging — die eind september 2006 is begonnen, moeten de beveiliging en de gegevensbescherming op hun efficiëntie worden beoordeeld. De EDPS heeft ENISA (het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging) op grond van Verordening (EG) nr. 46/2004 verzocht nationale deskundigen te contacteren en advies te geven over de bij de doorlichting te volgen methode. Er is een doorlichtingsteam, bestaande uit de EDPS en Duitse en Franse deskundigen. Aan de hand van een gedetailleerde en interactieve presentatie van het systeem en de situatiebeschrijving door de helpdesk van Eurodac heeft het team besloten dat de doorlichting, in opdracht van

de EDPS, zal worden verricht volgens een door het BSI (Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik)⁽³³⁾ ontworpen methode, IT-Grundschutz. Het eindverslag wordt medio 2007 verwacht.

Samenwerking met de nationale toezichthoudende autoriteiten

De EDPS en de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten waren al in 2005 bijeengekomen voor een eerste coördinatie van het toezicht: enkele specifieke problemen (onder meer de „speciale zoekopdrachten”) zouden nationaal worden onderzocht, waarna de bevindingen in een gezamenlijk verslag zouden worden verwerkt. Dit nationale onderzoek is in 2006 ingesteld in de meeste landen die aan Eurodac deelnemen in 2006.

⁽³²⁾ Inspection report of the European Data Protection Supervisor on the Eurodac Central Unit, Brussel, 27.2.2006.

⁽³³⁾ <http://www.bsi.de/>

Op 28 juni 2006 organiseerde de EDPS een tweede coördinatievergadering van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten over het gezamenlijke toezicht op Eurodac. De vergadering werd bijgewoond door vertegenwoordigers van gegevensbeschermingsautoriteiten uit alle lidstaten (en uit IJsland en Noorwegen) die aan het systeem deelnemen en door waarnemers uit Zwitserland. De EDPS schetste de stand van zaken vanuit het oogpunt van de verschillende belanghebbenden. Hij wees erop dat de zogenoemde „speciale zoekopdrachten” het voorwerp uitmaken van een kritisch onderzoek, en zei dat de Eurodac-verordening in de nabije toekomst zal worden herzien. Indien nodig kan de groep wijzigingen op de verordening voorstellen. De EDPS presenteerde de resultaten van zijn eerste inspectie van de centrale eenheid, en kondigde een uitgebreidere doorlichting aan.

Nationaal onderzoek dat na de eerste coördinatievergadering had plaatsgevonden kwam ter sprake, en enkele zeer interessante bevindingen werden uitgewisseld. De EDPS-medewerkers hadden voorts bilaterale contacten met de verschillende nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, om te adviseren bij het nationale onderzoek of om de specifieke situatie van de verschillende deelnemers (nieuwe leden, andere leden en leden met een speciale status zoals Noorwegen en Zwitserland) te bespreken.

Wat brengt 2007?

In 2007 zullen verscheidene werkzaamheden op de twee toezichtgebieden voltooid moeten worden. De beveiligingsdoorlichting en het eindrapport over het gecoördineerde nationale toezicht zullen worden afgewerkt. Tegelijk zal de algehele evaluatie van het Dublin-stelsel, Eurodac inbegrepen, die de Commissie in het kader van de eerste fase van het Europees asielbeleid moet maken, haar beslag krijgen. De gegevensbeschermingsaspecten die onder het toezicht van de EDPS vallen moeten mede de aandacht vestigen op de meerwaarde die Eurodac biedt, en er tevens voor zorgen dat alle partijen de gegevensbescherming hoog in het vaandel houden.

3. Raadpleging

3.1. Inleiding

Ook als adviseur van de communautaire instellingen inzake wetgevingsvoorstellen (en aanverwante documenten) heeft de EDPS nu zijn tweede volledige werkjaar achter de rug. Het was een belangrijk jaar, met toenemende werklast en verdere uitbreiding en verbetering van de prestaties. Dit was op drie belangrijke terreinen merkbaar.

Het adviesbeleid is verder ontwikkeld. In december werd op de website een lijst van de plannen voor 2007 gepubliceerd. De inleiding omvat een korte analyse van de voornaamste trends en risico's en de prioriteiten voor 2007. In een bijlage zijn de belangrijkste voorstellen vermeld die de Europese Commissie heeft aangenomen of die op komst zijn en die de EDPS tot een standpunt (zouden kunnen) nopen.

De adviezen zijn in aantal toegenomen en inhoudelijk gevarieerder geworden. De EDPS heeft er in 2006 elf uitgebracht, wat ongeveer tweemaal zoveel is als in het voorgaande jaar. De adviezen weerspiegelen de desbetreffende punten uit de beleidsagenda van de Commissie, het Europees Parlement en de Raad. Zij hebben betrekking op de uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel, visa (onder meer de toegang tot het grote Visuminformatiesysteem (VIS)), paspoorten, visuminstructies en financiële aanlegenheden.

In externe situaties die met zijn opdracht verband houden, heeft de EDPS in een aantal gevallen andere middelen aangewend. Het gaat onder meer om interoperabiliteit, de overdracht van passagiersgegevens (PNR) na het desbetreffende arrest van het Hof van

Justitie ⁽³⁴⁾; de bewaring van verkeersgegevens, de voltooiing van het rechtskader voor de tweede generatie van het Schengeninformatiesysteem en de onderhandelingen in de Raad over het voorstel voor een kaderbesluit over de bescherming van persoonsgegevens in de derde pijler.

Tot slot wordt niet alleen teruggeblikt op de werkzaamheden van 2006, maar ook naar de toekomst gekeken. Er wordt beschreven welke consequenties voor de EDPS zijn verbonden aan de nieuwe ontwikkelingen op technologisch en op beleids- en wetgevingsgebied.

3.2. Adviesbeleid

3.2.1. Uitvoering van het adviesbeleid

In de beleidsnota „De EDPS als adviseur van de communautaire instellingen voor wetgevingsvoorstellen en documenten die daarmee verband houden” ⁽³⁵⁾ wordt in hoofdlijnen geschetst hoe de EDPS zich voorneemt de hem bij artikel 28, lid 2, en artikel 41 van Verordening (EG) nr. 45/2001 toegewezen taken te zullen vervullen.

De uitvoering hiervan in 2006 is vooral af te lezen van de productie: de adviezen (punt 3.3) en de overige werkzaamheden (punt 3.4). Een belangrijke stap was de in punt 3.2.2 vermelde invoering van een prioriteitenlijst.

⁽³⁴⁾ Arrest van het Hof van 30 mei 2006 in de gevoegde zaken C-317/04, *Europees Parlement tegen Raad van de Europese Unie*, en C-318/04, *Europees Parlement tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen*, Jurispr. 2006, blz. I-4721.

⁽³⁵⁾ Uitgebracht in maart 2005; beschikbaar op website: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/21>

Daarnaast:

- wordt de EDPS door de Commissie gewoonlijk betrokken bij de formele vaststelling van een Commissievoorstel, zeer vaak in combinatie met haar interne raadplegingsproces („inter service consultation”). In dat stadium levert de EDPS informele commentaar.
- De EDPS heeft nu ook informele contacten met de Raad, via het voorzitterschap en het secretariaat-generaal. De EDPS heeft zijn adviezen herhaaldelijk toegelicht en besproken in de Raadsgroepen die een wetgevingsvoorstel behandelden.
- Dit gebeurde ook bij de behandeling in de Commissie LIBE en andere commissies van het Europees Parlement. De EDPS heeft informele contacten gelegd met leden en secretariaten van het Europees Parlement en was ook beschikbaar voor meer algemene besprekingen, bijvoorbeeld op openbare hoorzittingen.
- De instellingen zijn de adviestaak van de EDPS als steeds vanzelfsprekender gaan beschouwen. Het verheugt de EDPS met name dat de Commissie nu het advies van de EDPS in haar voorstellen pleegt aan te halen: De raadpleging van de EDPS is hierdoor zichtbaarder geworden voor het publiek.
- In het bijzonder is nagedacht over de vraag hoe de Commissie kan worden geadviseerd in gevallen waarin zij geen voorstellen (aan de Raad en/of het Europees Parlement) aanneemt, maar zelf beslist. Het betreft de vaststelling van uitvoeringsvoorschriften (al dan niet volgens de comitologie), de in artikel 25, lid 6, van Richtlijn 95/46 bedoelde vaststelling door de Commissie dat een derde land een passend beschermingsniveau waarborgt, of

mededelingen van de Commissie. In die gevallen kan een formeel advies geen invloed hebben op de tekst als deze eenmaal door de Commissie is vastgesteld.

3.2.2. Prioriteiten

Een belangrijk onderdeel van de in de beleidsnota beschreven werkmethode is de selectie en planning — en regelmatige aanpassing — die nodig zijn om als adviseur efficiënt te kunnen fungeren. In zijn jaarverslag over 2005 deelde de EDPS mee dat voor de volgende jaren prioriteiten zouden worden gesteld, in samenhang met de prioriteiten van de

Commissie voor 2006. De eerste lijst is opgesteld en in december 2006 op de website geplaatst.

De publicatie in december zal tot de jaarlijkse routine gaan behoren. In het jaarverslag rapporteert de EDPS over de activiteiten van het afgelopen jaar, en in de prioriteitenlijst wordt vooruitgeblikt naar het komende jaar. Als bronnen voor deze lijst zullen vooral het — normaliter in oktober gepubliceerde — werkprogramma van de Commissie en enkele aanverwante planningdocumenten van de Commissie dienen. De prioriteitenlijst voor 2007 is in nauwe samenwerking met belanghebbende partijen bij de Commissie opgesteld.

Daarbij bleek er gegronde reden te bestaan voor een uitbreiding van het terrein waarop de EDPS advies uitbrengt. Dit terrein was tot de zomer van 2006 vooral beperkt gebleven tot wetgevingsdocumenten van het directoraat-generaal Justitie, vrijheid en veiligheid bij de Commissie, over de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Bij de opstelling van de lijst konden de contacten met het secretariaat-generaal van de Commissie, het DG Informatie-maatschappij en media (INFSO) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) worden versterkt en konden ook contacten worden gelegd met het DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen (EMPL) en het DG Gezondheid en consumentenbescherming (SANCO). Al deze instanties waren bij de opstelling van de lijst betrokken.

Peter Hustinx tijdens een bijeenkomst met de staf

De lijst gaat vergezeld van een bijlage met de voornaamste Commissievoorstellen die de EDPS tot een standpunt (zouden kunnen) nopen:

- 16 dossiers met hoge prioriteit, waarover de EDPS advies zal uitbrengen — 20 dossiers met lagere prioriteit, waarover de EDPS advies kan uitbrengen of anderszins een standpunt kan bepalen;
- 17 wetgevingsvoorstellen stricto sensu, 19 aanverwante documenten (zoals mededelingen van de Commissie) ⁽³⁶⁾;
- 11 dossiers die al door de Commissie zijn aangenomen, terwijl de overige op verschillende lijsten van de Commissie gegendeerd staan.

3.3. Advies over wetgevingsvoorstellen

3.3.1. Algemeen

Evenals in 2005 hebben de voorstellen in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht — zowel in de eerste pijler betreffende het vrije personenverkeer als in de derde pijler betreffende de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken — de EDPS er in sterke mate toe aangezet om op te treden. De EDPS heeft ook een tweede advies uitgebracht over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens in de derde pijler, dat een nieuwe, noodzakelijke bouwsteen van de gegevensbescherming in EU-verband moet gaan vormen. Andere belangrijke — meer fundamentele — voorstellen die tot een reactie van de EDPS leidden, betroffen de organisatie en de inhoud van uitwisseling van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten, en de uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel.

De EDPS heeft ook voorstellen inzake identiteitskaarten en reisdocumenten onderzocht. Naar aanleiding van de voorstellen betreffende het communautaire laissez-passer (een diplomatiek paspoort dat medewerkers en leden van de instellingen in derde landen ambtshalve nodig hebben), het uniforme model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen, en de wijziging van de gemeenschappelijke visuminstructies voor de diplomatieke missies heeft de EDPS erop gewezen dat de verwerking van biometrische gegevens met bijzondere waarborgen moet worden omgeven.

⁽³⁶⁾ De dossiers vallen onder de bevoegdheid van 10 verschillende directoraat-generaal of vergelijkbare entiteiten van de Commissie.

Voorts heeft de EDPS advies gegeven in financiële dossiers en terzake van fraude en andere illegale activiteiten die de Gemeenschapsbegroting raken. Twee adviezen handelden over fraude en andere illegale activiteiten: een over door OLAF ingestelde onderzoeken en een over wederzijdse administratieve bijstand ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschap tegen fraude en andere onwettige activiteiten. De voorstellen tot wijziging van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en van de uitvoeringsvoorschriften daarvan maakten eveneens het voorwerp uit van een advies.

Tot slot was er een advies over een voorstel betreffende de tenuitvoerlegging van beslissingen en samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen.

3.3.2. Horizontale vraagstukken

Een overzicht van de elf adviezen levert de volgende conclusies op. Vier adviezen gaan over voorstellen in de derde pijler, drie hebben hun oorsprong in titel IV van het EG-Verdrag (het gemeenschappelijk visumbeleid (twee) en de civielrechtelijke samenwerking (één)) en drie adviezen vallen buiten de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. In de meeste gevallen stond de EDPS achter de voorstellen, maar vroeg hij aanvullende beschermingsgaranties.

Een belangrijk aandachtspunt in verband met voorstellen in de derde pijler is de volgorde. De EDPS verzet zich ertegen dat gegevensuitwisseling wettelijk mogelijk wordt gemaakt voordat een passend niveau van gegevensbescherming is gewaarborgd. De volgorde moet worden omgekeerd. De uitwisseling van persoonsgegevens door wetshandhavinginstanties, zoals voorgeschreven door artikel 30, lid 1, punt b, van het EU-Verdrag, is niet mogelijk zonder een rechtskader voor gegevensbescherming, en dit wordt in verscheidene beleidsdocumenten van de EU ook erkend. Een gemeenschappelijk optreden inzake de verzameling, opslag, verwerking, analyse en uitwisseling van relevante informatie vereist een adequate regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens. In de praktijk is aan deze voorwaarde niet voldaan.

Bij herhaling heeft de EDPS het in bepaalde Commissievoorstellen opgenomen thema van de biometrische gegevens ter discussie gesteld. Daarbij werd telkens onderstreept dat de invoer en verwerking van bio-

metrische gegevens gepaard moet gaan met zeer consequente en solide voorzorgsmaatregelen. Biometrische gegevens zijn erg gevoelig en de aan het gebruik ervan verbonden risico's moeten worden ingeperkt. Gelet op de specifieke kenmerken van biometrische gegevens, heeft de EDPS nogmaals benadrukt dat de verwerking van alle vereiste waarborgen moet zijn voorzien. Het gebruik van de bewuste gegevens kan slechts verplicht worden gesteld volgens een procedure die volkomen democratische controle mogelijk maakt, en pas nadat de risico's zorgvuldig zijn ingeschat. Deze benadering, door de EDPS geadviseerd met betrekking tot de voorstellen betreffende het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), zou moeten worden gevolgd ten aanzien van elk systeem dat biometrische gegevens hanteert, of het nu om verblijfsvergunningen, het communautaire laissez-passer, dan wel visa voor diplomatieke posten gaat.

Een ander belangrijk thema in de adviezen van de EDPS in 2006 waren de databanken, die met name door verschillende autoriteiten voor specifieke doeleinden worden aangelegd en gebruikt. Tegenwoordig wordt in grotere mate gebruik gemaakt van centrale databanken en groot-schalige systemen. In 2005 had de EDPS de juridische consequenties onderzocht van de ontwikkeling van diverse zulke IT-systemen, en in 2006 is hij hiermee doorgegaan. Zijn conclusie is dat per geval juist en precies moet worden nagegaan of aan deze databanken behoefte bestaat. Bij het aanleggen van deze databanken moeten bovendien bepaalde gegevensbeschermingsgaranties in acht worden genomen. De juridische verplichtingen die aan de databanken ten grondslag liggen houden voor de betrokkenen — onder meer wegens het gevaar van onrechtmatig gebruik — bijzondere risico's in. Gezorgd moet worden voor een gelijkwaardig gegevensbeschermingsniveau, ongeacht welke autoriteit de databanken raadpleegt.

De EDPS heeft zich regelmatig bezorgd betoond over het gebrek aan beveiliging bij de uitwisseling van persoonsgegevens met derde landen. Enkele voorstellen bevatten bepalingen die in zulke uitwisseling voorzagen, en de EDPS onderstreepte dat er mechanismen voor de invoering van gemeenschappelijke normen en gecoördineerde gelijkwaardigheidsbeschikkingen moesten worden vastgesteld. Uitwisseling met derde

landen mag alleen worden toegestaan als een passend beschermingsniveau wordt gegarandeerd of een van de uitzonderingen uit Richtlijn 95/46/EG van toepassing is.

Tot slot was ook de kwaliteit van de gegevens een belangrijk horizontaal thema. De gegevens moeten zeer nauwkeurig zijn, om onduidelijkheid over de inhoud van de verwerkte gegevens te voorkomen. Daarom moet de nauwkeurigheid regelmatig goed worden gecontroleerd. Bovendien betekent hoge gegevenskwaliteit niet slechts een basisgarantie voor de betrokkene, maar bevordert zij ook een efficiënt gebruik door de gegevensverwerker.

Een deel van het beleidsteam tijdens de afronding van een wetgevingsadvies

3.3.3. Individuele adviezen ⁽³⁷⁾

Toegang tot het VIS door de nationale veiligheidsdiensten

Het advies van 20 januari 2006 betrof een voorstel voor een besluit van de Raad over de toegang tot het visuminformatiesysteem (VIS) voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten.

Het VIS is met het oog op het Europese visumbeleid opgezet. Het voorstel volgt rechtstreeks uit de oprichting van het VIS, waarover de EDPS op 23 maart 2005 advies had uitgebracht. In dat advies werd al de mogelijkheid overwogen om rechtshandavingsinstanties toegang te geven tot grootschalige informa-

⁽³⁷⁾ Zie bijlage G voor de lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen.

tie- en identificatiesystemen. In het nieuwe advies pleit de EDPS er nu voor om rechtshandavingsinstanties slechts in bepaalde omstandigheden, na een specifieke toetsing op noodzaak en evenredigheid, toegang te verlenen tot het VIS. Een en ander moet met strenge waarborgen worden omgeven. Met andere woorden, raadpleging door rechtshandavingsinstanties moet met adequate technische en juridische middelen tot specifieke gevallen worden beperkt.

In het advies wordt benadrukt dat er in het voorgestelde instrument in ruime mate aandacht wordt geschonken aan gegevensbescherming, vooral door toegang te beperken tot specifieke gevallen, en uitsluitend in het kader van de strijd tegen de zware misdaad. Tegelijk wordt er echter op gewezen dat de basisverordening over het VIS een eerstestijlertekst is, en dat daarin een overbruggingsclausule moet worden opgenomen om het VIS open te stellen voor instanties uit de derde pijler. Ten slotte moet bij de controle, ook op de toegang tot het VIS, een gecoördineerde aanpak worden gevolgd.

Uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel

Het beschikbaarheidsbeginsel, uit het Haagse programma van 2004, houdt in dat informatie waarover de wetshandhaving in de ene lidstaat beschikt, ook beschikbaar moet zijn voor vergelijkbare instanties in de andere lidstaten. Om één ruimte van vrijheid, veiligheid en recht tot stand te kunnen brengen is dit zeer belangrijk. Het beginsel raakt de gegevensbeschermingsproblematiek, vooral wegens de gevoeligheid van de informatie en de beperkte controle op het gebruik ervan.

Met het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad is het beginsel tot wetgeving uitgewerkt. In zijn advies van 28 februari 2006 heeft de EDPS het voorstel ook onderzocht in het licht van andere instrumenten over de uitwisseling van informatie bij de bestrijding van zware criminaliteit (zoals het in mei 2005 door zeven lidstaten ondertekende Verdrag van Prüm). De EDPS heeft toen met het oog op de huidige discussie enkele algemene opvattingen ontvouwd.

In het voorstel komen onderwerpen aan de orde als de beschikbaarheid voor de politie in andere lidstaten van informatie die niet altijd toegankelijk is voor de politie in de oorspronkelijke lidstaat (bv. telefoon- of

voertuigregistratiegegevens), de voorwaarden voor de invoering van een systeem van indexgegevens, en het gebruik van DNA-profielen voor informatie-uitwisseling. In zijn advies betoont de EDPS zich voorstander van geleidelijke invoering, te beginnen met één gegevenssoort (en niet zes zoals door de Commissie voorgesteld), indirecte toegang (indexgegevens van informatie die niet online toegankelijk is) en een hit/no hit-systeem, waardoor de informatie-uitwisseling beter te controleren is dan in een systeem met directe toegang. Het beschikbaarheidsbeginsel moet absoluut worden aangevuld met adequate gegevensbeschermingsvoorschriften op het gebied van justitiële en politieke samenwerking ⁽³⁸⁾.

Onderhoudsverplichtingen

Op 15 mei 2006 bracht de EDPS advies uit over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen. Het gaat hier om complexe situaties — onderhoudsgeld kan worden toegekend aan kinderen, uit de echt gescheiden personen, ouders, enz. De betrokkenen kunnen woonachtig zijn of bezittingen hebben in verschillende lidstaten.

De EDPS is verheugd over het voorstel en erkent dat het van belang is de grensoverschrijdende invordering van onderhoudsgeld in de EU te vergemakkelijken. Er moet echter ook recht worden gedaan aan de gegevensbeschermingsbeginselen, zoals doelbinding, noodzakelijkheid en evenredigheid, beperking van het gebruik van bepaalde gegevenscategorieën, opslagtermijnen en voorlichting van schuldeiser en schuldenaar. Als voornaamste zorg van de EDPS geldt het basisbeginsel dat de voor een bepaald doel verzamelde beginselen niet voor andere doeleinden mogen worden gebruikt, want dit zou wel degelijk een consequentie zijn van de voorgestelde verordening. Alleen uitzonderingen die evenredig, noodzakelijk, wettelijk vastgelegd en voorzienbaar zijn, kunnen worden toegestaan. In dit opzicht moeten de juridische verplichtingen uitdrukkelijk en duidelijk worden bepaald.

⁽³⁸⁾ Op dit moment ziet het er naar uit dat het kaderbesluit niet in zijn huidige vorm wordt aangenomen. Dit doet echter niets af aan het belang van het beschikbaarheidsbeginsel voor de uitwisseling van rechtshandavingsinformatie.

Strafregister

In zijn advies van 29 mei 2006 verwelkomt de EDPS de beleidskeuze in het voorgestelde kaderbesluit van de Raad betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisselingen van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten door de EDPS. Daar echter het kaderbesluit voor de gegevensbescherming in de derde pijler nog niet is vastgesteld, ontbreken de algemene garanties, wat de Europese burger in rechtsonzekerheid laat. Slechts enkele artikelen in het voorstel handelen over specifieke situaties, maar dit biedt niet de vereiste algemene bescherming. De EDPS pleit er dan ook sterk voor om het kaderbesluit niet eerder in werking te laten treden dan het kaderbesluit over de gegevensbescherming in de derde pijler.

Meer bepaald heeft de EDPS onder andere het volgende opgemerkt.

- Adequaat is een regeling met een centrale instantie, die zowel ten aanzien van de informatiebehandeling als ten aanzien van het toezicht door de nationale gegevensbeschermingsautoriteit met duidelijke taken is belast.
- Nog duidelijker zou bepaald moeten worden dat de lidstaat van veroordeling beschouwd wordt als „eigenaar” van de persoonsgegevens, namens welke de lidstaat van de veroordeelde de gegevens opslaat.
- Voor de overdracht van persoonsgegevens aan een derde lidstaat voor niet-strafprocesrechtelijke doeleinden moeten nauwkeuriger criteria worden opgesteld.
- Er moet een werkbare talenregeling komen, en binnen minder dan een jaar moeten de gegevens in een gestandaardiseerde opmaak worden uitgewisseld.

Laissez-passer

Het advies van 13 oktober 2006 bevat een doorlichting van de ontwerp-verordening van de Raad over het laissez-passer van de Gemeenschap (LPG) dat in derde landen door medewerkers en leden van de instellingen als diplomatiek paspoort zal worden gebruikt. Het laissez-passer gaat terug tot het Protocol van 1965 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen en is sinds 1967 in gebruik, maar moest worden aangepast aan de huidige beveiligingsnormen voor reisdocumenten van de EU. De voorgestelde nieuwe versie zal beveiligingselemen-

ten en ook enkele nieuwe gegevenscategorieën, zoals biometrische gegevens, bevatten.

De EDPS steunt het voorstel, zij het met enig voorbehoud, vooral wat de biometrische gegevens betreft. Zo herhaalt de EDPS dat tijdens de registratie vangnetprocedures zouden moeten worden gebruikt. Ook baart het de EDPS zorgen dat er centrale databanken met alle biometrische gegevens van het LPG zouden kunnen ontstaan, wat niet zou stroken met het evenredigheidsbeginsel. Aangezien het voorts de bedoeling is dat het LPG ten aanzien van derde landen gebruikt wordt, moet de interoperabiliteit van hun systemen met de Europese worden nagegaan. De interoperabiliteit, aldus het advies, mag bij de gegevensverwerking niet ten koste gaan van het doelbindingsbeginsel. Ook de toegang van derde landen komt in het advies ter sprake.

Omdat het gebruik van biometrische gegevens risico's kan opleveren voor de betrokken personeelsleden, heeft de EDPS de instellingen laten weten dat, conform artikel 27 van Verordening (EG) nr. 45/2001, de verwerking aan voorafgaande controle zal worden onderworpen ⁽³⁹⁾.

Verblijfstitels

Na het voorstel om biometrische kenmerken in Europese paspoorten en Schengenvisa te verwerken, en het gewijzigde voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1030/2002 betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen, is dit het derde voorstel over het gebruik van biometrische gegevens. Dit gebruik is te verdedigen met het argument dat het de beveiliging verhoogt en de bestrijding van illegale immigratie en illegaal verblijf vergemakkelijkt.

In zijn advies van 16 oktober 2006 steunt de EDPS het voorstel, met dien verstande dat de verblijfsvergunning niet als reisdocument wordt beschouwd. Bovendien moeten de strengste beveiligingsnormen worden aangelegd, in de lijn van de specificaties welke gelden in de lidstaten die een elektronische identiteitskaart aan het invoeren zijn. De EDPS is niet gekant tegen het gebruik van biometrische gegevens, behoudens toepassing van de nodige garanties die in het advies worden aanbevolen.

⁽³⁹⁾ Zie punt 2.3 over de voorafgaande controle.

De EDPS is verheugd over de vorderingen met de implementatie van het doelbindingsbeginsel. Wel vreest hij dat in het voorstel niet duidelijk bepaald en omschreven is welke autoriteiten toegang krijgen tot de gegevens. Dat Europese burgers en ingezetenen van derde landen gelijkelijk toegang moeten krijgen tot elektronische diensten, bijvoorbeeld e-overheidsdiensten, wordt door de EDPS toegejuicht. Maar zolang er geen complete effectbeoordeling voorligt, kan er geen sprake zijn van een extra chip voor dergelijke diensten.

Door OLAF ingestelde onderzoeken

Op 27 oktober 2006 werd advies uitgebracht over het voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1073/1999 betreffende onderzoeken door OLAF. Het voorstel strekt tot herziening van de meeste artikelen houdende de operationele voorschriften voor de personen die bij onderzoeken van OLAF zijn betrokken, en moet dus de rechtsgrond voor de operaties van OLAF worden. Het is van essentieel belang dat daarbij de gegevensbeschermings- en privacyrechten van degenen die bij een onderzoek zijn betrokken, dus de verdachten en ook de personeelsleden en andere informanten van OLAF, naar behoren worden gewaarborgd.

De voorgestelde wijzigingen moeten de effectiviteit en de efficiëntie van de onderzoeken door OLAF ten goede komen, de uitwisseling van informatie tussen OLAF en andere instanties in geval van vermoeden van misdrijf bevorderen, en de rechten van de bij een onderzoek betrokken personen, ook op bescherming van hun gegevens en van hun persoonlijke levenssfeer, waarborgen. De EDPS onderschrijft het belang van de doelstellingen die met de voorgestelde wijzigingen worden beoogd; het voorstel, en met name de persoonlijke procedurele waarborgen, worden op prijs gesteld. Toch is op het punt van persoonsgegevensbescherming verdere verbetering mogelijk zonder dat de doelstellingen in gevaar worden gebracht.

In het advies wordt bijzondere aandacht besteed aan het gegevenskwaliteitsbeginsel, het recht op informatie, het recht van toegang, het recht van rectificatie en de uitwisseling van persoonsgegevens. Voor klokkenluiders worden maatregelen in verband met bescherming en geheimhouding voorgesteld.

Gemeenschappelijke visuminstructies

Het advies van 27 oktober 2006 handelt over het voorstel voor een verordening tot wijziging van de gemeenschappelijke visuminstructies aan de diplomatieke en consulaire beroepsposities in verband met de invoering van biometrische identificatiemiddelen, met inbegrip van bepalingen over de organisatie van de inontvangstneming en de behandeling van visumaanvragen. De voornaamste aandachtspunten in het advies zijn de biometrische identificatiemiddelen en de samenwerking tussen consulaire beroepsposities in de visumprocedure.

Wat de biometrische identificatiemiddelen betreft, is het volgens de EDPS meer een politieke dan een louter technische aangelegenheid te bepalen vanaf welke leeftijd vingerafdrukken worden verzameld. Haalbaarheid kan niet het enige criterium vormen. Vooral aan de verplichte afname van vingerafdrukken bij alle kinderen vanaf 6 jaar zijn ook ethische aspecten verbonden. De EDPS herinnert er bovendien aan dat biometrische identificatie intrinsiek onvolkomen is, en dat er daarom adequate vangnetoplossingen moeten komen.

Wat de samenwerking tussen consulaten en ambassades van de lidstaten betreft, is de gegevensbeveiliging, die in bepaalde derde landen problemen kan opleveren, een noodzaak. Indien de verwerking van visumaanvragen, waaronder het verzamelen van biometrische identificatiemiddelen, uitbesteed wordt aan een particulier bedrijf, dan moet dit gevestigd zijn op een plaats die onder diplomatieke bescherming staat. Anders zouden de autoriteiten zich gemakkelijk toegang kunnen verschaffen tot de gegevens van visumaanvragers en hun contacten in de EU. Visumaanvragers, bijvoorbeeld politieke opposanten die uit hun land trachten weg te raken, kunnen hierdoor in gevaar komen.

Wederzijdse administratieve bijstand

Het gewijzigde voorstel voor een verordening betreffende wederzijdse administratieve bijstand ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap tegen fraude en andere onwettige activiteiten bevat procedures voor communicatie en bijstand tussen de Commissie en de lidstaten, meer bepaald wederzijdse administratieve bijstand en informatie-uitwisseling.

Naar aanleiding van een eerdere versie van het voorstel uit 2004 had de EDPS een eerste advies over communautaire wetgeving uitgebracht. Op 13 november 2006 oordeelde de EDPS dat in het gewijzigde voorstel persoonsgegevens worden beschermd op het niveau dat in het algemene beschermingskader van de EU is voorgeschreven. Het voorstel bevat geen nieuwe regels over gegevensbescherming, noch uitzonderingen op het bestaande beschermingskader; de toepasselijkheid hiervan wordt bevestigd, en in sommige opzichten dienen uitvoeringsvoorschriften te worden vastgesteld. Het echte debat over gegevensbescherming is dus uitgesteld. Aangezien de uitvoeringsvoorschriften in dit opzicht van cruciaal belang zullen zijn, is de EDPS bijzonder verheugd dat hij daarover zal worden geraadpleegd.

Gegevensbescherming in de derde pijler (tweede advies)

Op 29 november 2006 bracht de EDPS voor het eerst een tweede advies uit over een voorstel voor wetgeving van de EU, namelijk het kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken. Daar waren twee redenen voor. Ten eerste beschouwt de EDPS een kaderbesluit over persoonsgegevensbescherming in de derde pijler als uiterst belangrijk. Ten tweede bestond er ernstige vrees dat de Raad de essentiële waarborgen voor de burger teniet zou doen of ernstig zou aantasten. De EDPS wenste daarom dat meer tijd genomen werd voor de onderhandelingen, zodat het resultaat voldoende bescherming zou bieden.

De voornaamste zorg was dat de bij de Raad voorliggende tekst zou leiden tot een kunstmatige opdeling van de bestanden in nationale gegevens en gegevens afkomstig van een andere lidstaat. Dit zou niet alleen een lastige, complexe en dure verwerking van data tot gevolg hebben, maar er ook toe leiden dat de mensen hun rechten moeilijker kunnen laten gelden. Andere redenen tot ongerustheid waren bovendien dat ook met niet-rechtshandavingsinstanties en met particulieren gegevens zouden kunnen worden uitgewisseld, dat geen „adequaat beschermingsniveau” voor uitwisseling met derde landen zou worden vereist en dat grondrechten van de betrokkene, zoals het recht op informatie, niet langer zouden zijn gewaarborgd. De uitzonderingen op dit recht zouden regel kunnen worden. In december 2006, nadat het advies was

uitgebracht, bleek dat het voorstel niet zou worden aangenomen en dat naar alternatieven werd gezocht.

Financieel reglement

Het belang van de voorstellen tot wijziging van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en van de uitvoeringsvoorschriften hiervan ligt hierin dat deze instrumenten van invloed zullen zijn op de wijze waarop persoonsgegevens in verband met financiële activiteiten worden behandeld. Een van de hoofdpunten van de voorstellen is dat de Commissie, voor alle instellingen en organen, een centrale gegevensbank van gegadigden en inschrijvers zal aanleggen en beheren voor specifieke gevallen van uitsluiting wegens fraude, zodat de informatie in de gegevensbank kan worden uitgewisseld met instanties op diverse niveaus.

Bij advies van 12 december 2006 heeft de EDPS, gelet op de doelstellingen van de verwerking, principieel ingestemd met het aanleggen van een centrale databank. Hij benadrukte echter dat ten aanzien van de rechten van de betrokkene een proactieve benadering geboden is. Deze zou erin kunnen bestaan de betrokkene op voorhand, en wel op het moment dat de persoonsgegevens worden verzameld, mee te delen dat zij kunnen worden bekendgemaakt, en ervoor te zorgen dat zijn rechten van toegang en van bezwaar worden geëerbiedigd. Voorts beklemtoonde de EDPS dat, met betrekking tot de omschrijving van de betrokken entiteiten, moet worden voorzien in specifieke garanties overeenkomstig de gegevensbeschermingsbeginselen, dat de informatie volgens een nauwkeurig tijdschema moet worden bijgewerkt, en dat de databank een adequate beveiliging behoeft. Omdat internationaal verstrekte persoonsgegevens adequaat moeten zijn, drong de EDPS er voorts op aan om in verband met de overdracht van persoonsgegevens uit de centrale databank en de ontvangst van persoonsgegevens uit derde landen en internationale organisaties, specifieke garanties in te bouwen.

Tot slot stelde de EDPS in zijn advies ook de termijnen inzake bewaring en begrotingscontrole aan de orde, en opperde hij een wijziging conform Verordening (EG) nr. 45/2001.

3.4. Andere activiteiten

Toezicht op SIS II

Op 19 oktober 2005 bracht de EDPS advies uit over de voorstellen tot instelling van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II). Hij wees onder meer op de noodzaak van een consistente en integrale systeemcontrole, zowel Europees als nationaal.

In januari 2006 antwoordde de EDPS op de vraag van het Europees Parlement hoe de controle het best zou kunnen worden opgezet. Een vergadering met vertegenwoordigers van de gemeenschappelijke controleautoriteit voor het SIS leverde een model inzake „gecoördineerde” controle op. Het werd ten slotte vervat in de artikelen 44 tot en met 46 van Verordening (EG) nr. 1987/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) ⁽⁴⁰⁾. Dit model wordt nu ook voor het Visuminformatiesysteem (VIS) overwogen.

In maart 2006 zond de EDPS een brief aan de voorzitter van de Raad, waarin hem werd gewezen op de Europeesrechtelijke problemen die, met name ten aanzien van een effectieve controle op de centrale faciliteiten, zouden kunnen rijzen indien de Commissie het beheer van SIS II tijdelijk aan een of meer lidstaten zou delegeren. Daarom werd in de verordening speciaal artikel 47 over de gegevensbescherming in de overgangperiode opgenomen, dat een effectief toezicht van de EDPS moet verzekeren.

Opmerkingen inzake interoperabiliteit

Op 10 maart 2006 becommentarieerde de EDPS een mededeling van de Commissie over de interoperabiliteit van Europese databanken. De EDPS bediende zich hier dus van een iets lichter instrument dan een advies. Zijn opmerkingen werden, in tegenstelling tot wat met de adviezen gebeurt, niet in het Publicatieblad bekendgemaakt en niet in alle Gemeenschapstalen vertaald. Wel zijn ze op de website geplaatst.

Een kerngedachte van de mededeling, namelijk dat interoperabiliteit veeleer een technisch dan een juri-

disch of politiek concept zou zijn, wordt door de EDPS betwist. Voor de EDPS spreekt het vanzelf dat als toegang tot en uitwisseling tussen databanken technisch mogelijk worden, vroeg of laat van deze mogelijkheid ook gebruik zal worden gemaakt. Wie voor interoperabiliteit kiest, maakt dus geen neutrale, louter technische keuze. Ook maakt de EDPS bezwaar tegen een meer specifiek voorstel uit de mededeling, namelijk het gebruik van biometrische gegevens als primair identificatiemiddel, waarvan de nauwkeurigheid wordt overschat en dat onverantwoorde koppeling van databanken in de hand zou werken.

Visuminformatiesysteem

Op 23 maart 2005 had de EDPS advies uitgebracht over het voorstel voor een verordening betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie op het gebied van visa voor kort verblijf. In 2006 heeft hij de behandeling van dit voorstel in het Parlement en de Raad gevolgd.

In mei 2006 werd de EDPS door het voorzitterschap van de behandelende Raadsgroep geconsulteerd omtrent een aantal overwogen wijzigingen, met name inzake het misbruik van visa. In juni 2006 sprak de EDPS zijn voldoening uit over het feit dat hij in dat stadium was geraadpleegd. Niettemin twijfelde hij ernstig aan het nut van de wijzigingen, uit het oogpunt van gegevensbescherming en in het kader van het gemeenschappelijk visumbeleid.

Passagiersgegevens (PNR)

Het arrest van het Hof van Justitie van 30 mei 2006, waarbij de PNR-overeenkomst met de Verenigde Staten nietig werd verklaard, heeft grote invloed gehad op het werk van de EDPS.

In de betreffende zaken heeft de EDPS voor het eerst zijn interventierecht gebruikt. Hij steunde de eis van het Parlement om zowel de overeenkomst met de VS als het besluit van de Commissie te vernietigen. De besluiten van de Raad en de Commissie waarop de toegang van de Amerikaanse autoriteiten tot de passagiersgegevens (PNR) van Europese luchtvaartmaatschappijen was gebaseerd, werden door het Hof ongedaan gemaakt. Het Hof besliste dat een onjuiste rechtsgrondslag was gekozen, omdat de verwerkingen op het terrein van de openbare veiligheid en het strafrecht en dus buiten het toepassingsgebied van

⁽⁴⁰⁾ PB L 381 van 28.12.2006, blz. 4-23. Zie ook punt 4.3 van dit jaarverslag.

Richtlijn 95/46/EG lagen. Voor het Hof was niet doorslaggevend dat de gegevens oorspronkelijk voor commerciële doeleinden (het luchtvervoer van personen) waren verzameld. De argumenten van de EDPS en andere partijen over de bescherming van de mensenrechten werden door het Hof buiten beschouwing gelaten.

Toch vindt de EDPS dit uit het oogpunt van gegevensbescherming een belangrijke uitspraak, omdat zij het toepassingsgebied van Richtlijn 95/46/EG raakt. De richtlijn is niet van toepassing in de gevallen waarin particuliere firma's gegevens ten behoeve van rechtshandhaving toegankelijk maken. Als gevolg hiervan zou een lacune in de bescherming van de Europese burger kunnen ontstaan.

Vanwege het arrest moest een nieuwe (voorlopige) overeenkomst met de Verenigde Staten worden gesloten; die in oktober 2006 werd ondertekend en in juli 2007 zal verstrijken. De EDPS heeft niet deelgenomen aan de onderhandelingen erover en er ook geen advies over uitgebracht, mede omdat het aan Europese kant de bedoeling was een voorlopige overeenkomst met dezelfde inhoud als de oorspronkelijke te sluiten. Voor de periode na het verstrijken van de voorlopige overeenkomst zal een nieuw, fundamenteel verschillend akkoord worden aangegaan. De desbetreffende voorbereidingen, die door de EDPS met aandacht worden gevolgd, zijn al sinds 2006 aan de gang, onder meer met een Commissievoorstel voor een onderhandelingsmandaat ⁽⁴¹⁾.

De EDPS heeft zich in 2006 ook anderszins uitgesproken over de uitwisseling van passagiersgegevens met de Verenigde Staten. Kort nadat het arrest was bekendgemaakt gaf hij een persverklaring uit. Tevens besprak hij de kwestie met de Europese instellingen die belast zijn met de onderhandelingen en nam hij deel aan de beraadslagingen in de Commissie LIBE van het Europees Parlement. De EDPS was voorts actief betrokken bij de werkzaamheden terzake van de Groep van artikel 29.

Bewaring van verkeersgegevens

In juli 2006 kwam een nieuwe zaak voor het Hof die meer licht zou kunnen werpen op de consequenties van het PNR-arrest, en vooral op de lacune in de wetgeving. Het betreft zaak C-301/06, Ierland tegen het

Europees Parlement en de Raad, waar de geldigheid van de richtlijn gegevensbewaring, 2006/24/EG ⁽⁴²⁾, in het geding is, omdat de derde pijler geen rechtsgrondslag zou bevatten voor een verplichting van particuliere firma's om communicatiegegevens voor rechtshandhaving te verzamelen en op te slaan.

In oktober 2006 diende de EDPS in deze zaak een verzoek in om zich te voegen aan de zijde van de verweerders te voegen, vooral omdat hier de mogelijkheid wordt geboden dat het Hof zijn uitspraak in de PNR-zaken verduidelijkt. Een en ander betekent niet dat de EDPS afstand neemt van zijn kritische oordeel over de inhoud van de richtlijn ⁽⁴³⁾.

SWIFT

De toegang van rechtshandavingsinstanties tot databanken van particulieren was ook aan de orde in de zaak van de geheime overdracht van bankgegevens van Europese burgers aan de Amerikaanse autoriteiten via de Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT). De EDPS stelde een onderzoek in en bracht advies uit over de rol van de Europese Centrale Bank (zie 2.5), en droeg actief bij tot het advies dat de Groep van artikel 29 in november 2006 heeft aangenomen.

Toegang van het publiek tot documenten

In maart 2006 besloot de EDPS zich aan de zijde van de appellanten te voegen in drie zaken voor het Gerecht van eerste aanleg over het verband tussen openbaarheid van documenten en gegevensbescherming ⁽⁴⁴⁾. Het bood hem de gelegenheid nader op het onderwerp in te gaan in het licht van de achtergrondnota uit juli 2005 over „Public access to documents and data protection” ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴²⁾ Richtlijn 2006/24/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende de bewaring van gegevens die zijn gegenereerd of verwerkt in verband met het aanbieden van openbaar beschikbare elektronischecomunicatiediensten of van openbare communicatienetwerken en tot wijziging van Richtlijn 2002/58/EG.

⁽⁴³⁾ Zie het advies van 26 september 2005 over het desbetreffende Commissievoorstel.

⁽⁴⁴⁾ Zaken T-170/03, *British American Tobacco tegen Commissie*, T-161/04, *Valero Jordana tegen Commissie*, en T-194/04 *Bavarian Lager tegen Commissie*. In de laatstgenoemde zaak had in september 2006 een openbare zitting plaats, waar namens de EDPS een mondelinge verklaring werd afgelegd. In februari 2007 was er nog geen uitspraak gevallen. Zie ook punt 2.7 van dit jaarverslag.

⁽⁴⁵⁾ Zie website: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/21>

⁽⁴¹⁾ Dit is geen openbaar document.

3.5. Nieuwe ontwikkelingen

3.5.1. Technologische ontwikkelingen

Basistechnologie voor privacy- en gegevensbescherming

Om conform de Agenda van Lissabon een Europese informatiemaatschappij op te bouwen, investeren de Europese instellingen constant in wetenschappelijk onderzoek, en in de implementatie en toepassing van nieuwe technologie. De Europese informatiemaatschappij zal evenwel slechts dan een duurzaam karakter hebben, als de technologie goed is ontworpen en zodanig wordt aangewend dat zij een efficiënte bijdrage levert tot het Europese gegevensbeschermingskader en tot een veiliger omgeving.

De EDPS kon zich vinden in de in 2006 uitgebrachte Commissiemededeling over „Een strategie voor een veilige informatiemaatschappij”⁽⁴⁶⁾, en vooral in de daarin vertolkte zienswijze: „Door dit soort bouwstenen onderling te koppelen en in netwerken op te nemen ontstaan er in het leven van alledag tal van nieuwe mogelijkheden. Maar er ontstaan ook nieuwe veiligheids- en privacyrisico's”. Daarom moet dringend worden uitgemaakt wat de best beschikbare technologieën (BBT) zijn die kunnen bijdragen aan de effectiviteit van de regelgeving over gegevensbescherming en van beveiligingsvoorschriften. Wordt deze keuze geregeld getoetst, dan zal het symbiotische model van privacy en beveiliging, dat de Europese Unie ontwerpt, worden versterkt.

In het vorige jaarverslag had de EDPS plaats ingeruimd voor nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals RFID (radiofrequentie-identificatie), biometrie en identiteitsbeheer, die, naar wordt verwacht, de gegevensbescherming sterk zullen beïnvloeden. Om deze ontwikkelingen voor de eindgebruiker aanvaardbaar te maken en de concurrentiekracht van het Europese bedrijfsleven te handhaven, zal de juiste keuze van privacy- en beveiligings-BBT's van beslissend belang zijn.

Tijdens de internationale conferentie van commissarissen voor gegevensbescherming en privacy, in november te Londen⁽⁴⁷⁾, werd mede door de EDPS het voorstel geopperd om de bescherming van de individuele vrijheden op dezelfde leest te schoeien als die van het milieu. „Misschien zijn privacy en gegevensbescherming wel even kostbaar als de lucht die we inademen: ze zijn even onzichtbaar, maar het gemis ervan kan even rampzalig zijn.” Bewaking is aldus gezien te vergelijken met verontreiniging; de expertise die de EU bij de preventie en beheersing van verontreiniging heeft verworven⁽⁴⁸⁾ met behulp van BBT, zou zeer nuttig kunnen blijken om de gevaren van een gecontroleerde samenleving tegen te gaan.

Als deel van de opdracht van de EDPS worden nieuwe technologische ontwikkelingen gevolgd die invloed kunnen hebben op de bescherming van persoonsgegevens.

O&O voor privacy en gegevensbescherming

Als een nieuwe technologie wordt ontwikkeld, moet deze zo snel mogelijk onder privacy- en gegevensbeschermingsregels worden gebracht. De EDPS is van oordeel dat de EU bij haar onderzoek en ontwikkeling het beginsel van „privacy by design” voorop moet stellen. Eind 2006 heeft de Commissie de start van het zevende kaderprogramma voor onderzoek (KP7)⁽⁴⁹⁾ aangekondigd, dat grotendeels aan de technologie van

⁽⁴⁶⁾ Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, COM(2006) 251, *Een strategie voor een veilige informatiemaatschappij — „Dialog, partnerschap en empowerment”*.

⁽⁴⁷⁾ Zie ook de punten 4.5 en 5.1 van dit jaarverslag.

⁽⁴⁸⁾ <http://eippcb.jrc.es/>

⁽⁴⁹⁾ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

de informatiemaatschappij zal zijn gewijd. De EDPS zal KP7 van nabij volgen, en was alvast met een stand aanwezig op de openingsmanifestatie, de IST-conferentie van 2006 in Helsinki; het doel was:

- in een vroeg stadium te bepalen welke nieuwe trends achter dit ambitieuze O&O-project schuilgaan;
- te zorgen voor vruchtbare contacten in komende onderzoeksprojecten;
- de voornaamste belanghebbenden de mogelijke gegevensbeschermingsaspecten van hun toekomstige onderzoeksproject voor te houden;
- te adviseren hoe in voorstellen en in wetenschappelijk onderzoek aandacht kan worden besteed aan gegevensbescherming.

Aan de hand van deze eerste ervaring zal de EDPS enkele modellen bedenken waarmee projecten van KP7 zouden kunnen worden geselecteerd en begeleid. De EDPS zou advies kunnen uitbrengen over de gebruikte methoden of de geboekte resultaten. De projecten van KP7 houden meestal de verplichting in dat partners uit verscheidene lidstaten worden ingeschakeld. Ook in dit opzicht — de samenwerking tussen de betrokken gegevensbeschermingsautoriteiten — zou de EDPS een bijdrage kunnen leveren.

3.5.2. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving

In de prioriteitenlijst voor 2007 worden de voornaamste trends en gevaren inzake gegevensbescherming geschetst die het advieswerk van de EDPS naar verwachting zullen tekenen, en wordt aangegeven wat voorrang zal krijgen. Er is voortgebouwd op het jaarverslag 2005.

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht

In de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (sensu lato, in de zin van titel VI van het EU-Verdrag) hebben de zaken zich snel ontwikkeld. Het Duitse voorzitterschap van de Raad openbaarde tegen eind 2006 zijn doelstellingen, en stelde deze in januari 2007 nog scherper in het licht. Dat rechtshandavingsinstanties meer persoonsgegevens moeten kunnen opslaan en uitwisselen, zoals in de prioriteitenlijst voor 2007 is vermeld, komt nog centraler te staan. Daarom ook overweegt het voorzitterschap een formeel voorstel tot omzetting van het Verdrag van Prüm in EU-wetgeving in te dienen.

Hierdoor zouden nationale autoriteiten in de EU elkaar automatisch toegang kunnen geven tot genetische registers, vingerafdrukken en informatie over verkeersovertredingen. Ook zou de verplichting ontstaan persoonsgegevens zoals DNA op te slaan (en te delen), wat in de lijn ligt van een tweede tendens, namelijk dat het gebruik van biometrische informatie steeds couranter wordt. Een derde blijvende trend is dat op Europese schaal databanken worden aangelegd en verbeterd die het informatieverkeer tussen de lidstaten ondersteunen, zoals SIS II, het VIS en het Europol-informatiesysteem. De vierde trend is de toenemende druk van de rechtshandhaving om toegang te krijgen tot en gebruik te maken van persoonsgegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden zijn verzameld. Ook is er een voorstel op komst om de Eurodac-databanken uit de eerste pijler open te stellen voor de rechtshandhaving. Deze vorm van toegang houdt ook specifieke problemen in vanwege de pijlerstructuur van de Verdragen en de voorrang van het gemeenschapsrecht (eerste pijler ⁽⁵⁰⁾).

Voor de EDPS betekenen deze trends dat een adequaat gegevensbeschermingskader zal moeten worden gevormd, dat tevens een effectieve taakverdeling en het toezicht op de bevoegde instanties regelt. De onbevredigende voortgang van de besprekingen over het kaderbesluit van de Raad zal de aandacht van de EDPS blijven opeisen.

Andere aandachtsgebieden

- Elektronische communicatie en informatiemaatschappij (DG INFSO)

Op korte termijn zal de toetsing van het Europese regelgevingskader (waaronder Richtlijn 2002/58/EG) een zeer belangrijk ijkpunt vormen. Het perspectief op langere termijn lijkt dat van een informatiemaatschappij waar, bijvoorbeeld door het toenemende gebruik van RFID, iedereen te traceren is.

- Volksgezondheid (DG SANCO)

Er is sprake van een algemene tendens om steeds meer medische informatie te verzamelen en uit te wisselen, wat uiteraard — het gevoelige karakter ervan in aanmerking genomen — risico's voor de gegevensbescherming met zich meebrengt. Dit is des te belangrijker in het licht van de toenemende digitalisering van de medische informatie en in verband met de traceerbaarheid.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 47 van het EU-Verdrag.

- Arbeidsgebonden kwesties (DG EMPL)

Nader onderzoek moet worden ingesteld naar de behoefte aan een speciale gegevensbeschermingsregeling op de werkplek en — afzonderlijk — naar de uitwisseling van socialezekerheidsinformatie in een hechter samenwerkende EU.

- Fraudebestrijding (OLAF)

Het bijzondere belang van OLAF voor de EDPS ligt hierin dat het een communautair orgaan onder toezicht van de EDPS is, dat uitvoeringsbevoegdheid in de lidstaten heeft. Het wisselt informatie uit met nationale rechtshandavingsinstanties, met EU-instanties als Europol en met derde landen en internationale organisaties. Dit vereist bescherming en met name een effectief toezicht.

- Transparantie (SG Commissie)

Initiatieven tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten zijn erop gericht het verband met gegevensbescherming duidelijker aan te geven. De EDPS zal advies uitbrengen en de instellingen zo nodig voor en na de aanneming van de Commissievoorstellen raad geven. De uitspraak in de zaken die voor het Gerecht dienen (zie punt 3.4) kan hierbij relevant zijn.

Consolidatie en verbetering

Op alle beleidsterreinen zal de EDPS zijn werkmethode consolideren en effectueren. De volgende Commissiedienst waarmee de EDPS samenwerkingscontacten zal leggen is het directoraat-generaal Vervoer en energie, in verband met het wetgevingsproces inzake de geautomatiseerde boekingsystemen voor het luchtvervoer. Het doel van de EDPS is, eind 2007 een goede werkverhouding te hebben met alle Commissiediensten die zijn opdracht kunnen raken. Hij zal de interne mededelingen waarmee de secretaris-generaal en de gegevensbeschermingsfunctionaris van de Commissie zijn bevoegdheden onder de aandacht brengen, als basis gebruiken. De aandacht zal uitgaan naar specifieke aspecten van Commissiebesluiten (zie ook punt 3.2.1).

De banden met het Europees Parlement en de Raad zullen worden aangehaald, om een effectievere rol te kunnen spelen als een advies eenmaal is aangenomen. De EDPS wil voortbouwen op de bestaande goede contacten en de positieve ervaringen.

4. Samenwerking

4.1. Groep van artikel 29

De Groep van artikel 29 is opgericht bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG. Het is een onafhankelijk adviesorgaan in verband met de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de richtlijn⁽⁵¹⁾. De taken van de groep zijn vastgelegd in artikel 30 van de richtlijn en kunnen als volgt worden samengevat:

- op het niveau van de lidstaten deskundig advies aan de Europese Commissie verstrekken in zaken die verband houden met gegevensbescherming;
- de eenvormige toepassing van de algemene beginselen van de richtlijn in alle lidstaten bevorderen, door samenwerking tussen de toezichthouders op het gebied van gegevensbescherming;
- de Commissie adviseren over alle communautaire maatregelen die de rechten en vrijheden van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens beïnvloeden;
- aanbevelingen doen aan het grote publiek, en in het bijzonder aan de communautaire instellingen, over de persoonsbeschermingsproblematiek bij de verwerking van persoonsgegevens in de Europese Gemeenschap.

De EDPS maakt sedert begin 2004 deel uit van de Groep van artikel 29. In artikel 46, punt g, van Verordening (EG) nr. 45/2001 is bepaald dat de EDPS deelneemt aan de werkzaamheden van de groep. Voor de EDPS is dit een bijzonder belangrijk forum van samenwerking met de nationale toezichthoudende autoriteiten. Ook is het evident dat de groep een centrale rol moet spelen bij de eenvormige toepassing van de richtlijn, en bij de interpretatie van de algemene beginselen ervan.

⁽⁵¹⁾ De groep bestaat uit vertegenwoordigers van de door iedere lidstaat aangewezen toezichthoudende autoriteiten, een vertegenwoordiger van de voor de communautaire instellingen en organen opgerichte autoriteit (de EDPS) en een vertegenwoordiger van de Commissie. De Commissie is tevens belast met het secretariaat van de groep. De nationale toezichthoudende autoriteiten van IJsland, Noorwegen en Liechtenstein hebben (als EER-partners) waarnemerstatus.

Toen de groep in april haar werkprogramma voor 2006-2007 vaststelde, nam zij, met volle steun van de EDPS, een belangrijke beslissing⁽⁵²⁾. Zij besloot zich geheel te richten op een beperkt aantal strategische thema's, om aldus te helpen komen tot een beter begrip van kernbepalingen uit de Richtlijnen 95/46/EG en 2002/28/EG en tot een betere toepassing ervan.

Conform haar programma heeft de groep zich bezighouden met zaken die specifieke aandacht vergen, zoals de consequenties van radiofrequentie-identificatie (RFID) en identiteitsbeheer — vooral bij e-overheidsdiensten — en de patiëntendossiers in de e-gezondheidszorg. Tegelijk heeft de groep gezorgd voor een meer gedeelde opvatting van kernbegrippen als „persoonsgegevens” en „toestemming”, en voor aparte bepalingen, in de artikelen 2 en 8 van Richtlijn 95/46/EG, over de verwerking van medische gegevens. De EDPS was hier nauw bij betrokken en kijkt uit naar de resultaten in 2007.

In 2006 heeft de EDPS ook zijn medewerking aan de groep verleend op het punt van de gegevensoverdracht aan derde landen. Het betrof hier vooral het vraagstuk van de vliegtuigpassagiersgegevens, in het licht van het arrest van het Hof in de PNR-zaken, en het feit dat opnieuw onderhandeld moest worden met de VS (zie punt 3.4). Op die basis heeft de groep een langetermijnstrategie bedacht en een aantal adviezen⁽⁵³⁾ over verwante onderwerpen uitgebracht.

- Advies 5/2006 van 14 juni 2006 over het arrest van het Hof van Justitie van 30 mei 2006 in de gevoegde zaken C-317/04 en C-318/04 inzake de overdracht van passagiersgegevens aan de Verenigde Staten (WP 122).

⁽⁵²⁾ Het werkprogramma werd op 5 april 2006 vastgesteld (WP 120) en is te raadplegen op: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2006_fr.htm

⁽⁵³⁾ Deze en andere in dit punt vermelde adviezen staan op dezelfde website als het werkprogramma.

- Advies 7/2006 van 27 september 2006 over het arrest van het Hof van Justitie van 30 mei 2006 in de gevoegde zaken C-317/04 en C-318/04 inzake de overdracht van passagiersgegevens aan de Verenigde Staten, en over de urgentie van een nieuwe overeenkomst (WP 124).
- Advies 9/2006 van 27 september 2006 over de uitvoering van Richtlijn 2004/82/EG van de Raad betreffende de verplichting voor vervoerders om passagiersgegevens door te geven (WP 127).

De groep heeft ook geadviseerd over wetgevingsvoorstellen. In enkele gevallen had de EDPS eerder advies uitgebracht op grond van artikel 28, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001. Dit is een verplicht onderdeel van het communautaire wetgevingsproces, maar uiteraard zijn de adviezen van de groep ook uiterst nuttig, omdat daarin nieuwe aandachtspunten kunnen worden aangereikt vanuit de lidstaten.

De EDPS is dan ook ingenomen met deze adviezen van de Groep van artikel 29, die zeer coherent zijn met zijn eigen adviezen. In een ander geval verkoos de EDPS nog nauwer samen te werken, zodat er slechts één advies werd uitgebracht, zonder aparte commentaar zijnerzijds. Voorbeelden van goede synergie tussen de groep en de EDPS zijn:

- Advies 3/2006 van 25 maart 2006 over Richtlijn 2006/24/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bewaring van gegevens die zijn gegenereerd of verwerkt in verband met het aanbieden van openbaar beschikbare elektronische communicatiediensten of van openbare communicatienetwerken en tot wijziging van Richtlijn 2002/58/EG (WP 119) ⁽⁵⁴⁾;
- Advies 6/2006 van 9 augustus 2006 over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (WP 123) ⁽⁵⁵⁾;
- Advies 8/2006 van 26 september 2006 over de evaluatie van het regelgevingskader voor elektronische communicatie en diensten, met name de richtlijn e-privacy (WP 126).

De EDPS heeft voorts een actieve bijdrage geleverd tot adviezen waarin op diverse terreinen de betekenis van relevante Europese kadervorschriften over gegevensbescherming wordt belicht, bijvoorbeeld:

- Advies 1/2006 over de toepassing van de EU-gegevensbeschermingsregels op interne klokkenluidersregelingen in de sfeer van boekhouding, interne boekhoudcontrole, auditing en bestrijding van omkoping en van bancaire en financiële criminaliteit (WP 117);
- Advies 2/2006 van 21 februari 2006 over de privacyproblematiek bij het uitbesteden van e-mailscreening (WP 118).

Volgens artikel 46, punt f, i, van Verordening (EG) nr. 45/2001 moet de EDPS ook met de nationale toezichthoudende autoriteiten samenwerken, voor zover dat nodig is voor de uitoefening van hun onderscheiden taken, met name door alle nuttige informatie uit te wisselen en door andere vormen van bijstand te vragen of aan te bieden bij de uitoefening van hun taken. Deze samenwerking vindt per geval plaats. De zaak SWIFT is een voorbeeld van multilaterale samenwerking waarin de Groep van artikel 29 een zeer nuttige rol heeft gespeeld ⁽⁵⁶⁾ (zie punt 2.5).

Het belang van de rechtstreekse samenwerking met de nationale autoriteiten blijkt nog groter in het kader van internationale systemen als Eurodac en het geplande visuminformatiesysteem (VIS), waarbij doelmatig gezamenlijk toezicht een vereiste is (zie punt 2.9).

4.2. Raadswerkgroep gegevensbescherming

Het Oostenrijkse voorzitterschap belegde twee vergaderingen van de Raadsgroep gegevensbescherming. Doel was onder meer de discussie over haar verdere rol weer op te vatten, in de wetenschap dat de groep vroeger over de grondslagen van het Gemeenschapsbeleid inzake gegevensbescherming ging, zoals Richtlijn 95/46/EG, Richtlijn 97/66/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001. Het Finse voorzitterschap, dat het initiatief steunde, belegde in het najaar van 2006 een derde vergadering.

⁽⁵⁴⁾ Nu Richtlijn 2006/24/EG tot stand is gekomen, worden in dit advies de essentiële waarborgen inzake gegevensbewaring herhaald met het oog op de nationale uitvoering van de richtlijn. Zie ook het EDPS-advies van 26 september 2005 over het Commissievoorstel.

⁽⁵⁵⁾ Zie ook het EDPS-advies van 15 mei 2006.

⁽⁵⁶⁾ Zie advies 10/2006 van 22 november 2006 over de verwerking van persoonsgegevens door de Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) (WP 128).

De EDPS zag hierin een welkome gelegenheid om een meer horizontale aanpak in eerstelijeraangelegenheden te bewerkstelligen. Tijdens de tweede vergadering presenteerde hij het jaarverslag 2005. In de derde vergadering vertelde de EDPS hoe zijn adviestaak ten aanzien van ontwerp-wetgeving was geëvolueerd.

Het Duitse voorzitterschap heeft besloten op de ingeslagen weg door te gaan, met discussies over mogelijke initiatieven van de Commissie en andere toepasselijke thema's in eerstelijerverband. De EDPS zal de werkzaamheden met grote aandacht volgen en desgewenst met raad en daad steunen.

4.3. Derde pijler

In artikel 46, punt f, ii, van Verordening (EG) nr. 45/2001 is bepaald dat de EDPS samenwerkt met de krachtens titel VI van het EU-Verdrag (derde pijler) ingestelde toezichthoudende organen voor de bescherming van persoonsgegevens, met name om de „samenhang te verbeteren bij de toepassing van de regels en procedures, met de zorg voor de eerbiediging waarvan die organen zijn belast”. Deze toezichthoudende organen zijn het gemeenschappelijk controleorgaan (GCO) van Europol en van Eurojust en de gemeenschappelijke controleautoriteit (GCA) van Schengen en van het douane-informatiesysteem. De meeste van deze organen bestaan uit — deels dezelfde — vertegenwoordigers van de nationale toezichthoudende autoriteiten. In de praktijk wordt samengewerkt met het GCO of de GCA, gesteund door een gemeenschappelijk secretariaat voor gegevensbescherming bij de Raad, en meer in het algemeen met de nationale DPA's.

De jongste jaren heeft de gestage toename van initiatieven op Europees niveau ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit en terrorisme, waaronder verschillende voorstellen over uitwisseling van persoonsgegevens, de noodzaak van nauwe samenwerking tussen de DPA's en de EDPS aan het licht gebracht.

In 2006 ging de meeste aandacht naar de bespreking van twee voorstellen in de Raad. Over het Commissievoorstel voor een kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler bracht de EDPS op 19 december 2005 advies uit. Het advies d.d. 24 januari 2006 van de conferentie van Europese gegevensbeschermingsautoriteiten sloot hierbij aan. Het tweede voorstel was het Commissievoorstel voor een kaderbesluit betreffende

Peter Hustinx tijdens een persconferentie

de uitwisseling van gegevens op basis van het beschikbaarheidsbeginsel waarover het advies van de EDPS op 28 februari 2006 was uitgebracht (zie punt 3.3.3) ⁽⁵⁷⁾. De twee voorstellen zijn onderling verbonden: het tweede voorstel kan pas worden aangenomen nadat het eerste is aangenomen.

De conferentie van Europese gegevensbeschermingsautoriteiten op 24 en 25 april 2006 in Budapest (zie punt 4.4) heeft een verklaring aangenomen, waarin de lidstaten eraan werd herinnerd dat hun rechtshandhavinginstanties persoonsinformatie slechts kunnen delen op grond van voorschriften die, op het Europese niveau en in alle deelnemende staten, een geharmoniseerde gegevensbescherming garanderen. Zo niet, dan zouden de verschillen in beschermingsniveau en het ontbreken van gemeenschappelijke regels inzake toegangscontrole aanleiding kunnen geven tot situaties waarin de minimumnormen niet worden gerespec-

⁽⁵⁷⁾ Zie: *A Framework in Development: Third Pillar and Data Protection*, in: „Ochrona danych osobowych wczoraj, dziś, jutro / Personal Data Protection Yesterday, Today, Tomorrow”, Warschau 2006, blz. 132-137 (Engels) en blz. 137-142 (Pools). Ook te lezen op de website van de EDPS (12 mei), <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/23>

teerd. In 2005 had de conferentie er al op gewezen dat de bestaande regelgeving van de EU te algemeen is om op rechtshandhavingsgebied een effectieve gegevensbescherming te kunnen garanderen.

De conferentie was dan ook ingenomen met het Commissievoorstel om de gegevensbescherming ten aanzien van politieel en justitieel optreden te versterken en te harmoniseren door middel van maatregelen in de derde pijler, die zouden worden toegepast bij de uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel. Ook werd benadrukt dat er geen alternatief is voor een hoge, geharmoniseerde beschermingsnorm in de derde pijler. Dit is een uitvloeisel van de gedachte uit het Haagse Programma dat de bescherming van vrijheid, veiligheid en recht onlosmakelijk verbonden is met de Europese Unie als geheel ⁽⁵⁸⁾.

Deze benadering bleek echter niet door alle lidstaten te worden gedeeld ⁽⁵⁹⁾. Ondanks de inzet van de opeenvolgende voorzitterschappen is in de Raad onvoldoende vooruitgang geboekt met het beschermingskader voor de derde pijler. Goede voortgang werd wel gemaakt met de initiatieven om gegevensuitwisseling te bevorderen en te vergemakkelijken ⁽⁶⁰⁾. Op 29 november 2006 publiceerde de EDPS een tweede advies over het beschermingskader, waarin de Raad gewaarschuwd werd geen afbreuk te doen aan de rechten van de EU-burger in de derde pijler (zie punt 3.3).

In Budapest werd tevens besloten de Werkgroep politie, gesecondeerd door het secretariaat gegevensbescherming, een aantal problemen te laten bestuderen en daarover aan de volgende voorjaarsconferentie verslag te laten uitbrengen. Het gaat om verschillende vraagstukken, in verband met de reikwijdte en de implicaties van het beschikbaarheidsbeginsel en de behoefte aan extra beschermingsmaatregelen. Ook werd de werkgroep gevraagd met voorstellen te komen voor verdere harmonisatie van de wijze waarop het toegangsrecht in de verschillende lidstaten werkt.

⁽⁵⁸⁾ Dit is herhaald in een verklaring die de Europese gegevensbeschermingsautoriteiten op 2 november 2006 in Londen hebben aangenomen. Beide verklaringen staan op de website van de EDPS: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>

⁽⁵⁹⁾ Zie ook: House of Lords, European Union Committee, „*Behind Closed Doors: the meeting of the G6 Interior ministers at Heiligendamm, Report with Evidence*”, juli 2006, met onder meer de mondelinge verklaringen van de EDPS d.d. 7 juni 2006.

⁽⁶⁰⁾ Zie Kaderbesluit 2006/960/JBZ van de Raad van 18 december 2006 betreffende de vereenvoudiging van de uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de rechtshandhavingsautoriteiten van de lidstaten van de Europese Unie, PB L 386, blz. 89; voorts de initiatieven van het Duitse voorzitterschap om het Verdrag van Prüm om te zetten in EU-regelgeving; zij zullen door de EDPS in 2007 worden geanalyseerd.

Schengen en Europol

De samenwerking met de GCA van Schengen leverde in januari 2006 een model voor een „gecoördineerd” toezicht op SIS II op. Dit model is nu vervat in de artikelen 44 tot en met 46 van Verordening (EG) nr. 1987/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) ⁽⁶¹⁾.

Op 26 juni 2006 bracht de GCO van Europol advies uit over het voorstel voor een besluit van de Raad over de toegang tot het visuminformatiesysteem (VIS) voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten. In dat advies werden enkele punten behandeld die ook in het EDPS-advies van 20 januari 2006 (zie punt 3.3.3) waren belicht, maar werd vooral nader ingegaan op de positie van Europol.

De EDPS profiteerde ook van een nauwe samenwerking met het GCO van Europol en met het secretariaat gegevensbescherming bij de behandeling van het in december 2006 door de Commissie aangenomen voorstel voor een besluit van de Raad tot oprichting van de Europese politiedienst (Europol). Het voorstel strekt ertoe dat Europol een nieuwe en flexibeler grondslag in de rechtsorde van de EU krijgt en de bestaande Europol-overeenkomst vervangt. Op 16 februari 2007 heeft de EDPS advies uitgebracht.

4.4. Europese conferentie

De gegevensbeschermingsautoriteiten van de lidstaten van de EU en de Raad van Europa komen jaarlijks op een voorjaarsconferentie bijeen om zaken van gemeenschappelijk belang te bespreken en om informatie en ervaringen over uiteenlopende onderwerpen uit te wisselen. De EDPS en de adjunct-toezichthouder namen op 24 en 25 april 2006 deel aan de conferentie die was georganiseerd door de Hongaarse commissaris voor gegevensbescherming en vrijheid van informatie. De conferentie viel samen met de tiende verjaardag van de

⁽⁶¹⁾ Zie ook punt 3.4 van dit jaarverslag.

Hongaarse DPA ⁽⁶²⁾. De heer András Baka, Hongaars rechter bij het Europees Hof voor de rechten van de mens, gaf enkele inleidende beschouwingen over de jurisprudentie van dit hof inzake gegevensbescherming en vrijheid van informatie.

De EDPS gaf een inleiding in het programma-onderdeel „Gegevensbescherming in de derde pijler”. De adjunct-toezichthouder hield, uitgaande van de ervaringen bij de EU-instellingen, vooral OLAF, een toespraak tijdens het onderdeel „Klokkenluiders en integriteitslijnen”. Andere onderwerpen die tijdens de conferentie werden behandeld waren: „RFID en geolocalisatie”, „Historisch en wetenschappelijk onderzoek”, „Nationale databanken met medische gegevens”, „Genetische informatie” en „Effectiviteit van de commissaris voor gegevensbescherming”. Op de conferentie werd ook een aantal belangrijke documenten aangenomen (zie punt 4.4).

De volgende Europese conferentie zal plaatsvinden op 10 en 11 mei 2007 in Larnaka (Cyprus); er zal een algemene balans worden opgemaakt van de voornaamste problemen.

4.5. Internationale conferentie

Gegevensbeschermingsinstanties en privacyfunctionarissen uit Europa en andere delen van de wereld, waaronder Canada, Latijns-Amerika, Australië, Nieuw-Zeeland, Hong Kong, Japan en andere gebieden in Azië en de Stille Oceaan komen al sedert jaren op een najaarsconferentie bijeen. De 28e internationale conferentie van commissarissen voor gegevensbescherming en privacy, op 2 en 3 november 2006 in Londen, werd bijgewoond door afgevaardigden uit 58 landen overal ter wereld.

De conferentie was in die zin ongewoon dat zij geheel gewijd was aan één enkel, zeer belangrijk thema: de gecontroleerde samenleving („Surveillance Society”). De commissaris voor informatie van het Verenigd Koninkrijk had hierover een achtergrondrapport laten opstellen door een samenwerkingsverband van Britse onderzoekers, het „Surveillance Studies Network” ⁽⁶³⁾.

⁽⁶²⁾ Zie: 'Adequate Protection' — Opinion 6/99 of the Article 29 Working Party revisited, in: „Tízéves az Adatvédelmi Biztos Irodáján/Ten years of DP & FOI Commissioner's Office”, Budapest 2006, blz. 79-87 (Hongaars) en blz. 251-259 (Engels). Ook te lezen op de website van de EDPS (27 april 2006), <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/26>

⁽⁶³⁾ Documentatie op de website van de EDPS: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>

Op de eerste dag van de conferentie werd het onderwerp uit diverse invalshoeken bekeken; de tweede dag besteedden de deelnemers aan analyse en discussie, waarna de commissarissen tijdens een besloten zitting hun conclusies formuleerden.

De slotverklaring van de commissarissen behelsde het volgende:

- *De gecontroleerde samenleving bestaat al.* Bewaking houdt in dat, doelbewust, routineus en systematisch, langs technologische weg wordt vastgelegd waar mensen op publieke en private plaatsen gaan en staan. In het leven van alledag zijn hiervan tal van voorbeelden aan te wijzen.
- *Bewaking kan met goede bedoelingen plaatsvinden en voordelen bieden.* In democratische maatschappijen is de bewaking tot dusver op een relatief onschuldige en gefragmenteerde wijze uitgebreid, en is er geen sprake geweest van overheden of regeringen die per se de wens koesteren om zonder gegronde reden in de persoonlijke levenssfeer binnen te dringen.
- *Een onzichtbare, ongecontroleerde of buitensporige bewaking kan echter ook risico's meebrengen die veel verder reiken dan loutere beïnvloeding van de persoonlijke levenssfeer.* Zij kan een klimaat van argwaan doen ontstaan en het maatschappelijk vertrouwen ondermijnen. Het verzamelen en gebruiken van massale hoeveelheden persoonsinformatie door publieke of particuliere organisaties leidt tot beslissingen die rechtstreeks ingrijpen in het leven van de mensen.
- *Regelgeving over privacy en gegevensbescherming biedt beslist bescherming, maar kan niet het enige antwoord zijn.* Bewaking heeft consequenties die de mensen niet alleen in hun privacy beperken. Ook hun kansen, bestaansvoorwaarden en levensstijl kunnen erdoor worden beïnvloed. Overdreven bewaking treft de samenleving zelfs in haar kern.
- *Er moet systematisch gebruik worden gemaakt van effectbeoordeling.* Deze beoordeling zou niet slechts de persoonlijke levenssfeer, maar een ruimer gebied omvatten: men moet ook de maatschappelijke implicaties in kaart brengen, en nagaan hoe de ongewenste effecten op mens en maatschappij tot een minimum kunnen worden herleid.

- *De problematiek is veelomvattend en kan niet uitsluitend aan gegevens- en privacybeschermingsinstanties worden overgelaten.* Betrokkenheid moet de zaak zijn van iedereen die zich over deze ontwikkelingen bekommert. Niet alleen de verantwoordelijke functionarissen, maar ook het maatschappelijk middenveld en de regeringen, de particuliere sector, de verkozen vertegenwoordigers en de burger zelf moeten instaan voor de gevolgen.
- *Geloof en vertrouwen bij het publiek zijn van primordiaal belang.* De infrastructuur van de gecontroleerde samenleving mag dan veelal gekenmerkt worden door goede bedoelingen, men kan er niet zomaar van uitgaan dat het publiek vertrouwen zal blijven houden. De burger moet erop kunnen rekenen dat iedere inmenging in het terrein van zijn persoonlijke levenssfeer uit noodzakelijke en evenredige overwegingen geschiedt.

De EDPS zal dit proces gaande houden, en heeft om die reden zijn medewerking verleend aan het in punt 5.1 besproken Londense initiatief voor communicatie en grotere efficiëntie op het gebied van gegevensbescherming.

De volgende internationale conferentie vindt plaats van 26 tot en met 28 september 2007 in Montreal, met als thema „Privacy Horizons: Terra Incognita”.

5. Communicatie

5.1. Inleiding

Privacy en bescherming van persoonsgegevens is een zaak van mensen. Het beeld van wat die rechten inhouden kan van persoon tot persoon verschillen, omdat het intrinsiek verbonden is met de gegeven maatschappijvorm — elk met zijn eigen geschiedenis en cultuur — en met eenieders persoonlijke ervaringen. Toch heeft iedereen dezelfde grondrechten, en uit deze rechten vloeit voort dat politieke vertegenwoordigers en beleidsmakers aan bepaalde voorwaarden gebonden zijn ⁽⁶⁴⁾ wanneer zij nieuwe maatregelen vaststellen of voorstellen die consequenties hebben voor het privéleven of de wijze waarop persoonsgegevens worden verzameld en gebruikt. Het is dus van cruciaal belang dat de beleidsmakers voor ogen staat wat die consequenties zijn en over welke marge zij beschikken.

De regelgeving over privacy en bescherming van persoonsgegevens voorziet ook op een meer praktisch niveau in bepaalde rechten en verplichtingen. Ook het recht van de betrokkene om zijn gegevens in te zien en te corrigeren, en het recht om bezwaar te maken tegen, of niet toe te stemmen in de verwerking ervan, zijn voor de instellingen en organen van de EU van belang. Hetzelfde geldt voor de verplichting persoonsgegevens uitsluitend voor rechtmatige doeleinden en op wettige gronden te laten verwerken, de nodige transparantie te garanderen en voldoende beveiliging te doen toepassen. Het is dus absoluut noodzakelijk dat alle partijen hun rechten en verplichtingen kennen, evenals de praktische betekenis ervan in verschillende, voor hen belangrijke situaties. Privacy en persoonsgegevens zijn alleen te beschermen als de regels in de praktijk worden nageleefd.

⁽⁶⁴⁾ Bv. artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU, Richtlijn 95/46/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001. Zie ook het arrest van het HvJ van 20 mei 2003 in de gevoegde zaken C-465/00, C-138/01 en 139/01, *Österreichischer Rundfunk*.

Uit onderzoek blijkt dat bescherming en beveiliging van hun persoonsgegevens de Europeanen blijft bezighouden ⁽⁶⁵⁾. In een maatschappij die steeds afhankelijker wordt van informatie- en communicatietechnologie is dit zeer belangrijk. De meeste mensen verzamelen en delen informatie op tal van plaatsen, thuis, op het werk, wanneer zij winkelen, hun mobiele telefoon gebruiken of op het internet surfen, en laten daarbij een enorme hoeveelheid sporen achter. Toch zien velen nauwelijks in wat dit praktisch te maken heeft met de behoefte aan verdere bescherming van hun levenssfeer en persoonsgegevens, en vooral, wat dit betekent voor hun dagelijks leven. Hier treedt de cruciale betekenis van communicatie naar voren, die een krachtig middel is om de mensen bewust te maken en ze te leren hoe zij op een verantwoordelijke manier met deze realiteit moeten omgaan en hun rechten optimaal kunnen doen gelden. Dit wordt vaak, in één woord, zelfredzaamheid genoemd.

Tijdens de 28e internationale conferentie ⁽⁶⁶⁾ van commissarissen voor gegevensbescherming en privacy in Londen, kreeg de verklaring „Communicating Data Protection and Making It More Effective” ⁽⁶⁷⁾ algemene steun van gegevensbeschermingsinstanties uit de hele wereld. Het betrof een gezamenlijk initiatief van de voorzitter van de Franse gegevensbeschermingsautoriteit, de Britse commissaris voor informatie en de EDPS (het zogenaamde initiatief van Londen). Als een van de initiatiefnemers zal de EDPS, samen met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, actieve medewerking aan dit initiatief verlenen en de ervaringen en beste praktijken delen waarover hij beschikt.

⁽⁶⁵⁾ Zie bv. de Speciale Eurobarometer 2003 en de *Annual Track Research* van de Britse commissaris voor informatie, 2004-2006.

⁽⁶⁶⁾ Zie ook punt 4.5 van dit jaarverslag.

⁽⁶⁷⁾ Zie website: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>

Enkele hoofdpunten uit het initiatief van Londen:

- *De bescherming van levenssfeer en persoonsinformatie is voor elke democratische samenleving van dezelfde vitale orde als persvrijheid en vrijheid van verkeer. Privacy en gegevensbescherming zijn misschien even kostbaar als de lucht die we inademen: zij zijn even onzichtbaar, maar het gemis ervan kan even rampzalig zijn.*
- *De commissarissen moeten een nieuwe communicatiestrategie bedenken die het publiek en de belanghebbenden het besef bijbrengt van hun rechten en het belang ervan. De commissarissen moeten een felle en langdurige bewustmakingscampagne op touw zetten en het effect van de maatregelen meten.*
- *De commissarissen moeten ook beter over hun eigen werk communiceren en gegevensbescherming concreter voorstellen. Alleen als zij dit werk voor het grote publiek zinvol, toegankelijk en relevant weten te maken, kunnen zij de macht verwerven om de publieke opinie te beïnvloeden en door de beleidsmakers te worden gehoord.*
- *De commissarissen moeten hun efficiëntie en effectiviteit evalueren, en in hun praktijk de nodige aanpassingen aanbrengen. Zij moeten voldoende bevoegdheden en middelen krijgen, maar deze ook op een selectieve en pragmatische manier gebruiken, en toespitsen op ernstige en waarschijnlijke schade of grote risico's waarmee personen geconfronteerd worden.*
- *De commissarissen moeten hun technologische capaciteiten uitbreiden om, in nauwe verbinding met de onderzoeks- en bedrijfs wereld van de nieuwe technologie, geavanceerde studies, adviezen en bijdragen te kunnen leveren, en zij moeten deze resultaten onderling delen. Het al te „juridische” beeld van gegevensbescherming moet worden bijgesteld.*

>>>

<<<

- *De commissarissen moeten de inschakeling van andere nationale en internationale actoren op het gebied van gegevensbescherming en privacy, zoals het maatschappelijk middenveld en de NGO's, bevorderen, zodat in voorkomend geval strategische partnerschappen kunnen worden aangegaan om meer resultaten te behalen.*

Langs deze lijnen zullen de commissarissen een programma van vervolgmaatregelen samenstellen en op hun volgende internationale conferentie de voortgang bespreken en evalueren.

5.2. Hoofdactiviteiten en doelgroepen

In 2006 bleef de communicatie in EU-verband draaien om drie centrale activiteiten — toezicht, advies en samenwerking — elk met hun eigen doelgroep. De EDPS en de adjunct-toezichthouder waren al meer dan twee jaar in functie, en hoefden zich dus niet meer in dezelfde mate bekend te maken bij de andere instellingen en organen. De nadruk lag op specifieke punten.

Toezicht

Wat betreft de taak om de beschermingsplicht van de instellingen en organen van de EG te handhaven, zijn er twee doelgroepen:

- individuele personen: de betrokkenen in het algemeen, en het personeel van de instellingen en organen in het bijzonder. Hier is het perspectief dat van de rechten van de betrokkene⁽⁶⁸⁾, meer bepaald in die zin dat hij voor zichzelf moet kunnen opkomen doordat hij goed geïnformeerd is over verwerkingen die hem betreffen, en over zijn recht van toegang, rectificatie, afscherming, enz.;
- het institutionele bestel: dit is het perspectief van de verplichtingen⁽⁶⁹⁾ die rusten op degenen die administratief met gegevensverwerking belast

⁽⁶⁸⁾ Zie de artikelen 13-19 van Verordening (EG) nr. 45/2001 (rechten van de betrokkene).

⁽⁶⁹⁾ Zie de artikelen 4-12 van Verordening (EG) nr. 45/2001 (rechtmatige verwerking, mededeling aan de betrokkene).

zijn. Bij de instellingen en organen van de EG zijn dat de verwerkingsverantwoordelijken en de gegevensbeschermingsfunctionarissen (DPO's). De Europese Commissie, die erg groot is, heeft een extra niveau ingelast, de gegevensbeschermingscoördinator (Data Protection Coordinator — DPC); hij fungeert als gedelegeerde bij de directoraten-generaal.

Uit het oogpunt van de rechten zijn er, afgezien van het feit dat de verwerkingsverantwoordelijke elke verwerking aan de betrokkene moet melden, enkele meer algemene maatregelen getroffen. Goede voorbeelden hiervan zijn een interview en andere bijdragen in het interne weekblad van de Commissie, dat op meer dan 50 000 exemplaren verschijnt en ook in andere instellingen wordt verspreid.

Uit het oogpunt van de verplichtingen is er vooral gecommuniceerd via de reguliere bijeenkomsten met het DPO-netwerk. Ook met tal van andere hoofdactoren werd vergaderd; zo besprak de EDPS met de secretaris-generaal en de directeuren-generaal van de Commissie de voortgang bij de uitvoering van de beschermingsmaatregelen.

Raadpleging

Wat betreft de taak om in wetgeving en beleid een degelijke gegevensbescherming te bevorderen, kunnen als doelgroep de politiek belanghebbende instanties van de EU worden aangeduid. De EDPS richt zijn adviezen dus in eerste instantie tot de Commissie, en in tweede instantie tot het Europees Parlement en de Raad. Een advies dat de EDPS aan de verschillende belanghebbende instanties heeft toegezonden en op zijn website heeft geplaatst, wordt door hem gewoonlijk toegelicht in de bevoegde commissie (bv. LIBE) van het Europees Parlement of de bevoegde werk- of stuurgroep (bv. het Comité van artikel 36) van de Raad.

Wetgevingsadviezen worden doorgaans per communiqué onder zo'n 100 reguliere perscontacten verspreid. Dit levert vaak media-aandacht op. Deze aandacht is ook het gevolg van de frequente aanwezigheid van journalisten op commissievergaderingen in het Europees Parlement waaraan de EDPS deelneemt. Aangevraagde interviews (zie punt 5.6) hebben meestal betrekking op de adviezen, en helpen de EDPS om zijn opvattingen uit te dragen.

Samenwerking

Ter wille van de coherentie werken gegevensbeschermers in Europees, en ook in een meer internationaal verband samen, bijvoorbeeld in informaticasystemen als Eurodac, waar de EDPS een deel van het toezicht voor zijn rekening neemt; ook worden, bilateraal of collectief, de ervaringen en de beste praktijken inzake dossierbehandeling uitgewisseld met andere gegevensbeschermingsinstanties.

In die gevallen is de communicatie vaak in andere activiteiten ingebed of wordt zij door de betrokken actoren samen tot stand gebracht. Als voorbeelden kunnen worden aangehaald de Groep van artikel 29, en de internationale conferentie van commissarissen voor gegevensbescherming en privacy, die door de organisatoren in Londen met succes in de media werd gebracht.

5.3. Website

De website is het voornaamste communicatiemiddel. Hij werd geopend in de eerste helft van 2004, en was toen vrij eenvoudig qua opzet. Nieuwe onderdelen en documenten zijn toegevoegd, en het downloadmateriaal is aanzienlijk toegenomen. Najaar 2005 leek de website op zijn grenzen te zullen stuiten. Een website van de tweede generatie werd in de steigers gezet en in 2006 opgebouwd. De website werd compleet geherstructureerd rond de drie hoofdtaken en ook de vormgeving werd veranderd. De voorbereiding en het maken zelf werden uitbesteed, in nauwe samenwerking met het Europees Parlement. De nieuwe website werd geopend in februari 2007, iets later dan gepland. In de loop van 2007 zullen de functies worden uitgebreid.

Het gemiddelde aantal bezoeken is in het verslagjaar verder gestegen, van 1 000 tot 1 500 per week. De toename werd merkbaar toen grote aantallen nieuwe documenten op de website werden geplaatst. Ook het verschijnen van perscommuniqués deed de frequentie oplopen. Naar verwachting zal de nieuwe website het surfgedrag — slechts 3 bladzijden per bezoek werden aangeklikt — snel veranderen. Ook het aantal bezoeken zal wellicht oplopen.

De bezoekers worden via een welkomspagina in de verschillende Gemeenschapstalen naar de documenten geleid die in hun taal beschikbaar zijn. De meeste

Peter Hustinx en Joaquín Bayo Delgado presenteren het jaarverslag over 2005 tijdens een persconferentie.

informatie is nu ten minste in het Engels en het Frans beschikbaar. Het ligt in de bedoeling om in de nabije toekomst Duits als derde taal aan te bieden.

5.4. Toespraken

De EDPS heeft opnieuw veel tijd en energie gebruikt om, door middel van toespraken of anderszins, in verschillende instellingen en lidstaten zijn taak toe te lichten en de buitenwereld meer bekend te maken met de gegevensbescherming in het algemeen en een aantal vraagstukken in het bijzonder. Hij heeft ook een aantal interviews gegeven aan belangrijke media.

De EDPS verscheen herhaaldelijk in de Commissie LIBE van het Europees Parlement verschenen. Op 24 januari gaf hij toelichting bij zijn advies over een voorstel inzake toegang tot visuminformatiesysteem (VIS) met het oog op interne beveiliging en rechtshandhaving. Op 21 februari besprak hij met leden van het EP andere aspecten van het VIS en presenteerde hij zijn advies over een voorstel voor een kaderbesluit inzake gegevensbescherming in de derde pijler. Het jaarverslag 2005 werd op 27 april voorgesteld. Op 30 mei werkte de EDPS mee aan een seminar over de interoperabiliteit van databanken. In een gezamenlijke vergadering van LIBE en vertegenwoordigers van de nationale parlementen op 22 juni, maakte hij zijn zienswijze omtrent de overdracht van passagiersgegevens (PNR) aan de VS kenbaar. Op 4 oktober voerde hij het woord op een openbare hoorzitting over

de zaak SWIFT. Op 19 oktober verleende hij zijn medewerking aan een openbare studiebijeenkomst van ALDE over veiligheid en vrijheid. Op 18 december werd een openbaar seminar over politiesamenwerking in de EU toegesproken.

Ook de contacten met andere parlementaire commissies en diensten breiden zich uit. De EDPS hield op 26 juni een toespraak op een studiebijeenkomst van de Juridische dienst, en op 23 november over sociale zekerheid, op een openbare hoorzitting van de Commissie EMPL. Op 22 december gaf hij voor de Commissie CONT (begrotingscontrole) zijn advies over een herziening van het financieel reglement en de uitvoeringsvoorschriften.

Op 12 januari zette hij in de bevoegde Raadsgroep zijn opvattingen over gegevensbescherming in de derde pijler uiteen. Op 19 mei en 27 oktober nam hij in de Raad deel aan besprekingen van de Groep gegevensbescherming, die zich over diverse eerstelijnerkwesities zal buigen.

Ook andere instellingen en organen van de EU kwamen aan de beurt. Op 3 april onderhield hij de directeur-generaal en de leiding van OLAF over de noodzaak adequate gegevensbescherming in hun werk in te bouwen. Op 17 mei gaf hij een uiteenzetting over RFID op een publieke studiebijeenkomst bij de Europese Commissie. Op 18 mei hield hij een redevoering bij de Europese Investeringsbank, en op 29 juni een exposé tijdens de wekelijkse vergadering van de

secretaris-generaal en de directeuren-generaal van de Commissie. Op 5 december sprak hij op een vergadering van het bureau van het Comité van de Regio's.

In de loop van het jaar heeft de EDPS ook enkele lidstaten bezocht. Op 29 maart sprak hij in Madrid op de eerste Europese conferentie over gegevensbescherming voor vertegenwoordigers van de publieke en de private sector. Op 24 april trad hij op tijdens de voorjaarsconferentie van de Europese commissarissen voor gegevensbescherming in Budapest, en op 11 mei op een conferentie over gegevensbescherming en openbare veiligheid in Warschau. Tijdens de vierde internationale conferentie van commissarissen voor gegevensbescherming hield hij op 23 mei in Manchester een redevoering over gegevensbescherming en transparantie bij de instellingen van de EU. Op 1 juni behandelde hij tijdens een conferentie van de International Federation of Computer Law Associations in Amsterdam de recente ontwikkelingen op het gebied van gegevensbescherming. Hij trad op 7 juni op als deskundige voor een subcommissie van de House of Lords over diverse aspecten van gegevensbescherming in de derde pijler. Op 27 juni was de EDPS spreker in Brussel op het internationale forum van het bankwezen over financiële criminaliteit.

Hij sprak op 27 september in Londen een rede uit op de vijfde jaarconferentie over naleving van het gegevensbeschermingsrecht, en op 28 september voerde hij het woord op een door het Finse voorzitterschap in de omgeving van Helsinki georganiseerd seminarie over de Europese informatiemaatschappij. Op 4 oktober werd een toespraak gehouden in Barcelona, op de eerste internationale conferentie over gegevensbescherming in plurinationale en federale staten. Op 8 november sprak hij een studiebijeenkomst van het International Pharmaceutical Privacy Consortium in Frankfurt toe. Op 9 november volgde een rede voor de Europese Rechtsakademie te Trier, over het Europese institutionele bestel voor gegevensbescherming. Hij nam op 14 november in Brussel deel aan een rondetafel van ARMA over gegevensbewaring en op 15 december ontvouwde hij zijn denkbeelden op een bijeenkomst van het Nederlands Biometrie Forum in Brussel.

De adjunct-EDPS hield soortgelijke uiteenzettingen in Budapest, Warschau, Madrid en in Barcelona, met name meer voor de Escuela Judicial (school voor magistraten), over gegevensbescherming in de derde pijler.

5.5. Nieuwsbulletin

In 2006 zijn vijf nummers van het nieuwsbulletin verschenen. Het aantal abonnees is gestaag toegenomen, van ca. 250 in januari tot zo'n 450 tegen het jaareinde. Het nieuwsbulletin wordt onder meer door leden van het Europees Parlement en van het personeel van de EU en de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten gebruikt om de activiteiten van de EDPS te volgen. Het nieuwsbulletin bevat adviezen over wetgevingsvoorstellen en voorafgaande controles, met de nodige achtergrond- en flankerende informatie, alsook andere nieuwsberichten. Men kan zich via de website ⁽⁷⁰⁾ abonneren.

Het nieuwsbulletin is heel nuttig om de aandacht te vestigen op recente aanvullingen van de website, die aldus op ruime schaal kunnen worden verspreid. Hierdoor verkrijgt de website grotere bekendheid en wordt hij nog vaker bezocht. Er ontstaat dus, althans qua aantal interacties, een steeds groter en dichter netwerk van personen en instanties die geïnteresseerd zijn in gegevensbescherming in EU-verband.

5.6. Persdienst

De persdienst onderhoudt de contacten met journalisten, schrijft de perscommuniqués en organiseert persconferenties. De persattaché heeft de leiding over een flexibel voorlichtingsteam, dat betrokken is bij alle publiciteitsacties (Open Dag van de EU, enz.) en bij de productie van informatiemateriaal voor het publiek en de pers.

In 2006 werden twee persconferenties belegd. Medio april werd het jaarverslag 2005 gepresenteerd, met als leidmotief de versterking van de EDPS. Op de persconferentie werd het verschil tussen het oprichtingsjaar 2004 en het tweede werkjaar belicht. Steeds meer leek in de loop van het jaar de misvatting om zich heen te grijpen dat bescherming van privacy en persoonsgegevens te remmend zou werken op de bestrijding van terreur en georganiseerde misdaad. Daarom hebben de EDPS en de adjunct-toezichthouder medio september, halverwege hun vijfjarige ambtstermijn, een tweede persconferentie belegd, om het recht op privacy en de rechtmatige en essentiële betekenis ervan bij de beleidsvorming in het licht te stellen.

⁽⁷⁰⁾ <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/27>

Peter Hustinx wordt geïnterviewd door een journalist.

Op deze druk bijgewoonde conferentie legden zij uit wat de EDPS onderneemt om de instellingen en organen van de Gemeenschap hun eigen verplichtingen qua gegevensbescherming te doen naleven, en wat zijn adviestaak met betrekking tot wetgeving en beleid behelst. Daarnaast werden in 2006 meer dan 20 interviews gegeven aan de schrijvende en de audiovisuele pers. Het merendeel van de interviews werd aangevraagd door de „EU-pers”, dus media die over de EU berichten voor een doelgroep die zich met EU-aangelegenheden bezighoudt. Toch waren er ook vraaggesprekken met meer nationaal georiënteerde media, omdat de EDPS de wereld buiten Brussel wil bereiken en tot op zekere hoogte aanwezig wil zijn in het nationale debat. Drie voorbeelden hiervan zijn de Duitse en de Zweedse radio en een Sloveens dagblad.

Interviews over onderwerpen die buiten het institutionele terrein van de EDPS liggen worden geweigerd. Zulke interviews worden ten minste wekelijks aangevraagd; vaak worden dan achtergrondinformatie en de contactgegevens van de bevoegde instantie meegedeeld.

5.7. Informatie en advies

Het aantal verzoeken om informatie of advies is met ongeveer 70 procent gestegen, tot meer dan 170; zij waren afkomstig van studenten en andere geïnteresseerde burgers, van projectbeheerders en advocaten, en bestreken een breed scala van onderwerpen.

Meer dan 80 procent van de verzoeken werden ingedeeld in de zeer ruime categorie informatie, die algemene vragen over het beleid van de EU, maar ook vragen over gegevensbescherming in de lidstaten en bij de EU-overheid omvat. Als voorbeelden zijn te noemen spam en identiteitsfraude, privacy op het internet, en de opvolging van Richtlijn 95/46/EG in het geval van projecten die meerdere lidstaten bestrijken.

Complexere aanvragen, die grondiger onderzoek vergen, worden in de categorie advies ingedeeld. Het gaat om bijna 20 procent van het totaal. Ten aanzien van de toegang van het publiek tot documenten met persoonsgegevens bijvoorbeeld werden twee vragen gesteld: over welke informatie moeten lobbyisten bij het Europees Parlement kunnen beschikken ⁽⁷¹⁾, en kunnen foto's van personeelsleden voor de veiligheidspasjes ook op de „Wie is wie”-site van een instelling worden gezet?

De meeste verzoeken kwamen, evenals in 2005, binnen in het Engels en het Frans en konden dus snel, vrijwel steeds ruim binnen 15 werkdagen, worden beantwoord. Voor het vrij grote aantal verzoeken in andere officiële talen moest echter soms de vertaaldienst worden ingeschakeld, waardoor de behandeling meer tijd in beslag nam. Een verzoek kan ook worden aangegrepen om nieuwe inhoud voor de website samen te stellen, en aldus de bezoekers te informeren en overbodige vragen of klachten zo veel mogelijk te voorkomen.

⁽⁷¹⁾ http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Papers/BackgroundP/06-08-31_transparency_lobbyists_EN.pdf

De EDPS-staf bemant de stand in het Europees Parlement tijdens de Open Dag op 6 mei 2006.

Voor de Open Dag en andere gelegenheden beschikt de EDPS over een stand en publiciteitsmateriaal (pennen, post-its, USB-sticks). De stand was opgesteld in het Europees Parlement; meer dan 200 mensen namen er deel aan een quiz, waarbij zich discussies ontsponnen over privacy en gegevensbescherming in Europa.

5.8. Open Dag van de EU

Aan de Open Dag, die dit jaar op 6 mei viel, wordt deelgenomen door alle belangrijke instellingen en organen van de EU; de gehele Europese buurt, tussen de hoofdgebouwen van het Europees Parlement en de Commissie, wordt dan het toneel van een manifestatie die veel weg heeft van een straatfestival.

6. Administratie, begroting en personeel

6.1. Inleiding: de nieuwe instelling ontwikkelen

Op de in 2005 gelegde grondslag werd de nieuwe instelling verder ontwikkeld ⁽⁷²⁾, om het succes van de beginfase verder te kunnen consolideren. In 2006 werden de middelen uitgebreid, zowel financieel (van 2 879 305 tot 4 138 378 euro) als personeel (van 19 tot 24 man).

De administratie wordt geleidelijk uitgebouwd volgens jaarprioriteiten, rekening houdend met de behoeften en de omvang van de instelling. De EDPS heeft diverse interne regels ingevoerd ⁽⁷³⁾ die nodig zijn om de instelling goed te laten functioneren. Er is een personeelscomité opgericht, dat nauw betrokken wordt bij de invoering van de algemene regels ter uitvoering van het Statuut, en van andere interne voorschriften van de instelling. De diensten van de EDPS hebben een rapport over de toepassing van de normen inzake interne controle opgesteld. De conclusies van de eerste controle, die door de interne controleur werd verricht, zullen in 2007 worden uitgebracht.

De samenwerking met andere instellingen — het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie — werd verder verbeterd, wat grote schaalvoordelen heeft opgeleverd. In december werd de overeenkomst van 24 juni 2004 inzake administratieve samenwerking met drie jaar verlengd. In verband met de zogenoemde gedeelde assistentie verliep de uitvoering van sommige taken nog tamelijk

traag — vooral de toegang tot de administratieve en financiële programmatuur zorgde voor problemen — maar dit euvel moet in 2007 worden verholpen. De EDPS heeft enkele taken overgenomen die aanvankelijk door andere instellingen werden verricht.

De oorspronkelijk toebedeelde werkruimte werd uitgebreid, en de EDPS bezet nu twee verdiepingen in het gebouw van het Europees Parlement, Montoyerstraat 63.

6.2. Begroting

In maart 2005 werd een begrotingsraming voor 2006 opgesteld. Het was de eerste raming die de EDPS, in tegenstelling met de ramingen voor 2004 en 2005, zonder assistentie uit het Europees Parlement maakte.

De voor 2006 uiteindelijk vastgestelde begroting bedroeg 3 583 833 euro, een stijging met 24,5 % ten opzichte van 2005. Op 27 september werd een gewijzigde begroting van 4 138 378 euro vastgesteld; wetgevingsvoorstellen maken immers steeds vaker het voorwerp uit van een advies van de EDPS, dat vervolgens in het Publicatieblad moet worden bekendgemaakt, waardoor dan weer het aantal vereiste vertalingen wordt beïnvloed.

De EDPS heeft daarom besloten de interne regels van de Commissie voor de uitvoering van de begroting toe te passen, voor zover de structuur en de omvang van de organisatie dit toelaten en er geen specifieke regels zijn vastgesteld.

⁽⁷²⁾ Artikel 1 ter van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en artikel 1 van het financieel reglement bepalen dat, voor de toepassing van dat statuut en dat reglement, de EDPS gelijkgesteld wordt met de instellingen van de Gemeenschappen. Zie artikel 43, lid 6, van Verordening (EG) nr. 45/2001.

⁽⁷³⁾ Een lijst van administratieve akkoorden en besluiten staat in bijlage I.

Een deel van het personeelsteam bespreekt een dossier.

Met name wat de comptabiliteit betreft heeft de Commissie verder assistentie verleend, want als rekenplichtige is de rekenplichtige van de Commissie aangesteld.

In haar verslag over het begrotingsjaar 2005 verklaarde de Rekenkamer dat de audit geen aanleiding had gegeven tot opmerkingen.

6.3. Personele middelen

De EDPS krijgt afdoende steun van de Commissiediensten bij het beheer van zijn personeel (namelijk de 2 benoemde leden en de 24 medewerkers).

6.3.1. Aanwerving

Als nieuwe instelling bevindt de EDPS zich nog in de opbouwfase, en dat zal een aantal jaren nog zo blijven. De groeiende zichtbaarheid doet de werklast toenemen, terwijl het aantal taken zich uitbreidt. Hoezeer de werkdruk in 2006 is gestegen, staat in de vorige hoofdstukken beschreven. De personele middelen zijn hierbij uiteraard van cruciaal gewicht.

Niettemin heeft de EDPS in een eerste fase geopteerd voor een beperking van taak- en personeelsuitbreiding en voor gecontroleerde groei, om nieuw personeel geheel en al te kunnen opnemen en terdege te integreren en op te leiden. Daarom heeft de EDPS in 2006 slechts vijf nieuwe posten gevraagd (drie AD ⁽⁷⁴⁾, twee AST ⁽⁷⁵⁾). Dit verzoek werd door de begrotingsautoriteit ingewilligd, waardoor het aantal personeelsleden steeg van 19 in 2005 tot 24 in 2006. Begin 2006 werden vacatures bekendgemaakt, die alle nog in de loop van het jaar werden vervuld.

De Commissie — in het bijzonder het Uitbetalingsbureau (PMO) en de Medische dienst — heeft hierbij waardevolle assistentie verleend. De EDPS is in 2006 ook in sociaal opzicht actief geweest. Dankzij de uitstekende werkverhouding met andere instellingen, vooral de Raad, het Comité van de Regio's, het Europees Parlement en de Ombudsman, konden ter zake informatie en de beste praktijken worden uitgewisseld.

De EDPS heeft toegang tot de door EPSO verstrekte diensten en heeft momenteel als waarnemer zitting in de raad van bestuur van het EPSO.

⁽⁷⁴⁾ Administrateurs.

⁽⁷⁵⁾ Assistenten.

6.3.2. Stageprogramma

Het stageprogramma ontstond in 2005. Hoofddoel van de stage is universitair afgestudeerden de kans te bieden om hun academische kennis in praktijk te brengen, en aldus ervaring op te doen met de dagelijkse gang van zaken bij de EDPS. De EDPS zal hierdoor een grotere zichtbaarheid verwerven onder jonge EU-burgers, met name universiteitsstudenten en afgestudeerden met een specialisatie op het gebied van gegevensbescherming.

Het hoofdprogramma voorziet in de aanneming van twee tot drie stagiaires per sessie, en in twee sessies van vijf maanden per jaar. In 2006 werden twee stagiaires per sessie aangenomen; meestal waren zij gespecialiseerd in gegevensbescherming. De eerste sessie liep van oktober 2005 tot februari 2006. De resultaten waren uiterst positief. De stagiaires verrichtten theoretisch en praktisch werk en konden ervaringen uit de eerste hand opdoen.

Naast het hoofdstageprogramma zijn bijzondere regelingen getroffen om universiteitsstudenten en promovendi aan te nemen voor korte onbezoldigde stages. In dit secundaire programmaonderdeel kunnen jonge studenten die aan strikte toelatingscriteria voldoen onderzoek verrichten met het oog op hun eindwerk. Dit gebeurt in overeenstemming met het proces van Bologna en de verplichting van universiteitsstudenten om in het kader van hun studie een stage te volgen. Aan het begin van het jaar werd een promovendus geselecteerd voor een onbezoldigde stage van twee maanden. Zulke stages worden slechts bij uitzondering en volgens specifieke criteria toegestaan.

Naast de stagiaires met het specialisme gegevensbescherming kon een kandidaat met economische en financiële achtergrond aan de slag voor een stage van oktober 2006 tot februari 2007 bij de afdeling Personeelszaken, administratie en begroting.

De EDPS heeft opnieuw, conform het dienstverleningsniveau-akkoord uit 2005, waardevolle assistentie gekregen van het stagebureau van DG Onderwijs en cultuur (DG EAC) bij de Commissie, waarvan de medewerkers een grote ervaring hebben. Tegelijk werd verder samengewerkt met de stagebureaus van andere Europese instellingen, vooral de Raad, het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité.

6.3.3. Programma voor gedetacheerde nationale deskundigen

Het programma voor gedetacheerde nationale deskundigen (SNE — Seconded National Experts) kreeg zijn wettelijke en organisatorische basis in het najaar van 2005 ⁽⁷⁶⁾ en ging in januari 2006 van start.

Dankzij het detachingsprogramma kan de EDPS profiteren van de vakkennis en beroepservaring bij de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten (DPA's). Tevens stelt het programma de nationale deskundigen in staat zich vertrouwd te maken met gegevensbescherming in EU-verband (toezicht, raadpleging en samenwerking). Tegelijkertijd zorgt het voor een grotere zichtbaarheid bij operaties van de EDPS.

Voor het rekruteren van nationale deskundigen wendt de EDPS zich rechtstreeks tot de nationale DPA's. De nationale permanente vertegenwoordigingen worden over het programma geïnformeerd, en krijgen het verzoek mee te helpen uitkijken naar geschikte kandidaten. Het DG Personeelszaken en algemeen beheer van de Commissie verleent nuttige assistentie bij het opzetten van het programma.

Als eerste deskundige was vanaf medio januari 2006 een medewerker van de Hongaarse DPA — de commissaris voor gegevensbescherming en vrijheid van informatie — gedetacheerd.

6.3.4. Organigram

Het organigram van de EDPS is sedert 2004 nagenoeg ongewijzigd gebleven: een eenheid met 7 leden is belast met de administratie, het personeel en de begroting; de rest van de 17 personeelsleden houdt zich bezig met operationele gegevensbescherming. Zij zijn, onder het directe gezag van de Toezichthouder en zijn adjunct, voornamelijk op twee terreinen werkzaam, toezicht en raadpleging. Bij de werkverdeling is een zekere flexibiliteit in acht genomen, omdat de activiteiten nog niet vastliggen.

6.3.5. Opleiding

Het personeel van de EDPS wordt toegelaten tot de algemene cursussen en de taalcursussen die andere instellingen, vooral de Commissie, organiseren, en tot de cursussen van de Europese Bestuurschool (EAS).

⁽⁷⁶⁾ Besluit van de EDPS van 10 november 2005.

Wat de taalcurssussen betreft, wordt vooral samengewerkt via het interinstitutionele comité taalopleiding, waarvan de EDPS lid is. In 2006 hebben de instellingen die zitting hebben in het comité een akkoord ondertekend over harmonisatie van de kosten van interinstitutionele taalcurssussen.

De taalcurssussen bij de EAS zijn toegankelijk gesteld op grond van het dienstverleningsniveau-akkoord dat in 2005 met de EAS werd ondertekend.

In 2006 heeft de EDPS het voorstel geopperd om het opleidingsbeleid af te stemmen op de eigen activiteiten van de instellingen en op de strategische doelstellingen. De EDPS wil een expertisecentrum van gegevensbescherming worden, en een dergelijk kennis- en vaardigheidsniveau bereiken dat het personeel zich de waarden van de instelling geheel en al eigen maakt.

In samenwerking met de Europese Bestuurschool heeft de EDPS een eerste teambuilding georganiseerd, om tot gezamenlijke streefdoelen en een herkenbare, aparte identiteit te komen.

6.4. Administratieve assistentie en interinstitutionele samenwerking

6.4.1. Verlenging van het akkoord over administratieve samenwerking

Een belangrijke stap in 2006 was de driejarige verlenging van het interinstitutionele samenwerkingsakkoord dat in juni 2004 met de secretariaten-generaal van Parlement, Raad en Commissie was gesloten. De EDPS haalt een aanzienlijke meerwaarde uit deze samenwerking, die de expertise van de andere instellingen ontsluit op de gebieden waar assistentie wordt verleend, en die schaalvoordelen kan opleveren.

Op basis van dit akkoord is verder samengewerkt met verschillende diensten van de Commissie ⁽⁷⁷⁾, en ook van het Europees Parlement (de IT-diensten, met name voor de tweede generatie van de website, de uitrusting van de lokalen, de beveiliging van de gebouwen, printen, mail, telefoon, benodigdheden, enz.) en met de Raad (vertaling).

⁽⁷⁷⁾ Het directoraat-generaal (DG) Personeelszaken en algemeen beheer, het DG Begroting, de dienst Interne audit (IAS), het DG Veiligheid, het DG Onderwijs en cultuur, het DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen en het Uitbetalingsbureau.

In 2005 werd verzocht dat de voornaamste software voor personeel en financieel beheer bij de Commissie rechtstreeks toegankelijk zou worden in de lokalen van de EDPS, om de samenwerking tussen de Commissiediensten en de EDPS te vergemakkelijken. De gegevensuitwisseling zou verbeteren en de EDPS en de Commissie zouden de dossiers beter en sneller kunnen behandelen, maar helaas is het alleen mogelijk gebleken voor SI2 en deels voor Syslog, maar nog niet voor de overige software (ABAC bv.) ⁽⁷⁸⁾. De EDPS wil de samenwerking opvoeren en hoopt dat de toegang in 2007 een feit wordt.

De akkoorden over het dienstverleningsniveau die in 2005 waren gesloten met de verschillende instellingen en hun diensten werden als volgt geïmplementeerd:

- met de Raad werd een akkoord ondertekend op grond waarvan de EDPS wordt bijgestaan voor de vertaling; dit is van fundamenteel belang want het aantal documenten is aanzienlijk toegenomen;
- dankzij een akkoord met het stagebureau van de Commissie (in DG EAC) kon het stageprogramma worden voortgezet;
- met de technische hulp van DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen (DG EMPL) bij de Commissie kon worden gezorgd voor een verplaatsbare stand, een logo en een nieuwe presentatie van de website.

6.4.2. Vervolgactie interinstitutionele samenwerking

Interinstitutionele samenwerking is van cruciaal belang voor de instelling en de verdere ontwikkeling ervan. Die samenwerking is, afgezien dan nog van het administratieve akkoord, in 2006 een dagelijkse realiteit geworden en heeft op veel terreinen voor een efficiënter bestuur gezorgd.

Ook nu werd deelgenomen aan interinstitutionele aanbestedingen voor meubilair, waardoor de EDPS op het gebied van kantoorinrichting wat meer autonomie heeft kunnen verwerven.

De nieuwe website werd mogelijk gemaakt door samenwerking met verschillende diensten van het Europees Parlement, die de EDPS toestonden gebruik te maken van hun raamcontracten. Op advies van het Parlement werd in het kader van zulk een raamcontract

⁽⁷⁸⁾ Syslog is een systeem voor het elektronisch beheer van de opleidingen. SI2 en ABAC zijn systemen voor financiële administratie.

een specialist ingehuurd voor een complete vernieuwing van de website. De geheel herwerkte website werd in januari 2007 geopend.

In 2006 heeft de EDPS een akkoord over administratieve bijstand gesloten met het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging (ENISA), houdende de uitvoeringsregelingen voor de beveiliging van de Eurodac-gegevensbank, alsmede de nadere samenwerkingsvoorwaarden (zie punt 2.9).

De EDPS heeft zitting in diverse interinstitutionele comités, maar het aantal hiervan moest tot enkele worden beperkt, omdat de EDPS een kleine instelling is. Deze comités hebben de EDPS zichtbaarder gemaakt in de andere instellingen en de gestage uitwisseling van informatie en goede praktijken bevorderd.

6.4.3. Externe betrekkingen

De procedure om de instelling door de Belgische autoriteiten te laten erkennen is voltooid, en de EDPS en zijn personeel genieten nu de voorrechten en immuniteiten uit het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen.

6.5. Infrastructuur

De uitbreiding van het personeelsbestand had ruimtegebrek veroorzaakt. Dit werd verholpen door extra ruimte in gebruik te nemen, namelijk de zevende verdieping in het gebouw „Montoyer 63” van het Europees Parlement, waar de EDPS nu twee opeenvolgende verdiepingen bezet. Omdat de EDPS gevoelige informatie behandelt, werd de nieuwe etage van hetzelfde beveiligingsstelsel voorzien als de zesde, zodat alleen bevoegden toegang krijgen.

Wat het meubilair betreft, kwam in 2005 een einde aan de administratieve bijstand uit het Europees Parlement. De EDPS begon daarom autonoom te werken en nam deel aan een interinstitutionele aanbesteding.

Op grond van een akkoord over administratieve samenwerking krijgt de EDPS assistentie van het Europees Parlement op het gebied van informatica en telefonie.

6.6. Administratieve omgeving

6.6.1. Vervolgactie vaststelling van interne controlenormen

Krachtens de interinstitutionele overeenkomst van 24 juni 2004 is de interne controleur bij de Commissie aangesteld tot controleur bij de EDPS.

Bij besluit van 7 november 2005 heeft de EDPS krachtens artikel 60, lid 4, van het financieel reglement speciale procedures voor de interne controle vastgesteld, waarin rekening wordt gehouden met structuur en omvang van de instelling en de aard van het werk.

De EDPS heeft een evaluatierapport over de interne controle geschreven, waarin de al bestaande procedures grondig worden doorgelicht en enkele verbeteringen worden aangegeven die in 2007 bij voorrang tot stand moeten komen. Bevestigd werd dat de bestaande controlenormen als zodanig functioneel en efficiënt zijn.

In 2006 werd voor het eerst een interne controle uitgevoerd. De conclusies zullen worden samengevat in een verslag van de bevoegde dienst.

6.6.2. Oprichting van een personeelscomité

Op 8 februari 2006 besloot de Toezichthouder overeenkomstig artikel 9 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen een personeelscomité op te richten. De verkiezing had plaats in maart 2006. Het comité werd geraadpleegd over een reeks algemene uitvoeringsbepalingen voor het Statuut en over andere door de instelling aangenomen interne voorschriften.

6.6.3. Variabele werktijden

In 2005 heeft de EDPS een besluit over variabele werktijden vastgesteld. Variabele werktijden zijn krachtens het Statuut niet verplicht; het is eerder een maatregel om de werkdag zo te organiseren dat het personeel in staat is beroeps- en gezinsleven te combineren, en de EDPS tegelijk de arbeidstijd naargelang van zijn prioriteiten kan indelen. Alle personeelsleden kunnen kiezen tussen traditionele en variabele werktijden, met de mogelijkheid tot compensatie van overuren. Zowel voor de instelling als voor het personeel is dit een zeer positieve ervaring gebleken.

6.6.4. Interne regels

Er zijn opnieuw interne regels voor de goede werking van de instelling, en algemene regels ter uitvoering van het Statuut vastgesteld (zie bijlage I).

In aangelegenheden waarvoor de EDPS bijstand krijgt van de Commissie zijn deze regels, op enkele aanpassingen na in verband met de specifieke opdracht van de EDPS, gelijklopend met die van de Commissie. Al deze voorschriften worden ter informatie verstrekt aan nieuwe collega's bij hun indiensttreding. Sommige administratieve procedures zijn verbeterd, en daarom kwam in november 2006 een geactualiseerde versie van de administratieve gids uit.

Een interne functionaris voor gegevensbescherming (DPO) is aangesteld, die ervoor moet zorgen dat Verordening (EG) nr. 45/2001 wordt toegepast.

De EDPS is zich ook op sociaal terrein gaan bewegen (vooral voorzieningen voor kinderen, zoals crèches, enz.). Kinderen van personeelsleden worden nu toegelaten tot de Europese school.

6.7. Doelstellingen voor 2007

Alle doelstellingen voor 2006 zijn gehaald. In 2007 zal de EDPS de in het voorgaande jaar ingezette consolidatie voortzetten en met bepaalde werkzaamheden doorgaan.

Vanaf de opstelling van de *begroting* voor 2008 zal een nieuwe terminologie worden gehanteerd voor de begrotingsstructuur, die de EDPS, na drie jaar ervaring, aldus zal afstemmen op de specifieke behoeften van de instelling en in overeenstemming zal brengen met de door de begrotingsautoriteit verlangde transparantie.

In 2007 wil de EDPS ook de interne financiële voorschriften aanpassen aan de omvang van de instelling. De EDPS zal alles in het werk stellen om financiële software aan te schaffen waarmee financiële dossiers rechtstreeks toegankelijk worden.

Er zal een besluit over de beoordeling van het *personeel* worden vastgesteld, met een gids voor de beoordelaars. Zodra dit is gebeurd, zal de eerste beoordelingsronde een aanvang nemen. Het interne opleidingsbeleid zal in 2007 zijn beslag krijgen.

De *administratieve samenwerking* zal op grond van het verlengde akkoord worden voortgezet, en voor de EDPS een essentiële factor blijven. Daarnaast zal de administratieve omgeving verder worden uitgebouwd en zullen de algemene regels ter uitvoering van het personeelsstatuut worden aangevuld.

Met behulp van het EP en door middel van een e-mail-beheersysteem zal het mailverkeer worden verbeterd.

De toepassing van de verbeteringen ingevolge de eerste evaluatie van de *interne controle* zal een prioriteit worden.

Met steun van de DPO zullen de gegevensverwerkingen worden geïnventariseerd en geanalyseerd.

De EDPS is zich ervan bewust hoezeer van hem geheimhouding wordt geëist bij bepaalde werkzaamheden, en zal dan ook een *beveiligingsbeleid* voeren dat daaraan beantwoordt.

Bijlage A

Rechtskader

In artikel 286 van het EG-Verdrag, dat in 1997 als onderdeel van het Verdrag van Amsterdam is aangenomen, is bepaald dat de besluiten van de Gemeenschap inzake de bescherming van personen met betrekking tot de verwerking en het vrije verkeer van persoonsgegevens van toepassing zijn op de communautaire instellingen en organen, alsook dat een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit wordt opgericht.

De besluiten van de Gemeenschap waarnaar in deze bepaling wordt verwezen, zijn Richtlijn 95/46/EG, waarbij een algemeen kader voor de wetgeving inzake gegevensbescherming in de lidstaten wordt vastgesteld, en Richtlijn 97/66/EG, een sectorrichtlijn, die is vervangen door Richtlijn 2002/58/EG betreffende privacy en elektronische communicatie. Beide richtlijnen kunnen worden beschouwd als een eerste resultaat van een juridische ontwikkeling die begin jaren zeventig in de Raad van Europa werd ingezet.

Achtergrond

Artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden voorziet in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven, behoudens beperkingen die alleen onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan. In 1981 werd het evenwel noodzakelijk geacht een apart Verdrag inzake gegevensbescherming aan te nemen, teneinde een positieve en structurele aanpak te ontwikkelen van de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden, die in een moderne maatschappij kunnen worden aangetast door de verwerking van persoonsgegevens. Dit verdrag, ook Verdrag 108 genoemd, is bekrachtigd door 40 lidstaten van de Raad van Europa, waaronder alle EU-lidstaten.

Richtlijn 95/46/EG is gebaseerd op de beginselen van Verdrag 108, die in de richtlijn worden gespecificeerd en op velerlei manieren uitgewerkt. Beoogd werd in een hoog niveau van bescherming en in vrij verkeer van persoonsgegevens in de EU te voorzien. Toen de Commissie begin jaren negentig met het voorstel voor

deze richtlijn kwam, verklaarde zij dat de instellingen en organen van de Gemeenschap gedekt moeten zijn door soortgelijke juridische garanties die hen in staat stellen deel te nemen aan het vrije verkeer van persoonsgegevens, afhankelijk van gelijkwaardige beschermingsregels. Toen artikel 286 van het EG-Verdrag nog niet bestond, was er echter geen rechtsgrond voor een dergelijke regeling.

De in artikel 286 van het EG-Verdrag bedoelde passende regels zijn neergelegd in Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, die in 2001 in werking is getreden⁽⁷⁹⁾. Deze verordening voorziet ook in een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit, de „Europese toezichthouder voor gegevensbescherming”, met een aantal specifieke, in het Verdrag bedoelde taken en bevoegdheden.

In het in oktober 2004 ondertekende Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa wordt sterk de nadruk gelegd op bescherming van de grondrechten. De eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven en de bescherming van persoonsgegevens worden in de artikelen II-67 en II-68 als afzonderlijke grondrechten behandeld. Gegevensbescherming wordt ook vermeld in artikel I-51 van de Grondwet, onder titel VI over „het democratische bestel” van de Unie. Hieruit blijkt duidelijk dat gegevensbescherming thans als een basisingrediënt van „goed bestuur” wordt beschouwd. Onafhankelijk toezicht is een essentieel onderdeel van deze bescherming.

Verordening (EG) nr. 45/2001

Bij nadere bestudering van de richtlijn moet eerst en vooral worden opgemerkt dat zij van toepassing is op de „verwerking van persoonsgegevens door communau-

⁽⁷⁹⁾ PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

taire instellingen of organen, voorzover die verwerking plaatsvindt ten behoeve van de uitvoering van werkzaamheden die geheel of gedeeltelijk onder het toepassingsgebied van het Gemeenschapsrecht vallen". Dit betekent dat alleen werkzaamheden die volledig buiten het kader van de „eerste pijler” vallen niet tot de toezichthoudende taken en bevoegdheden van de EDPS behoren.

De definities en de inhoud van de verordening sluiten nauw aan bij de aanpak van Richtlijn 95/46/EG. In feite vormt Verordening (EG) nr. 45/2001 de uitvoering van die richtlijn op Europees niveau. Dit betekent dat zij gaat over algemene beginselen als eerlijke en rechtmatige verwerking, evenredigheid en compatibel gebruik, bijzondere categorieën gevoelige gegevens, informatie die aan de betrokkene moet worden verstrekt, de rechten van de betrokkene, de verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke — in voorkomend geval rekening houdend met bijzondere omstandigheden op EU-niveau — alsmede op toezicht, naleving en beroepsmogelijkheden. Een afzonderlijk hoofdstuk heeft betrekking op de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer in het kader van interne communicatienetwerken. Dit hoofdstuk is in feite de uitvoering op Europees niveau van Richtlijn 97/66/EG inzake persoonlijke levenssfeer en communicatiediensten.

Een interessant punt van de verordening is de verplichting voor de communautaire instellingen en organen om ten minste één persoon als DPO te benoemen. Deze functionaris heeft tot taak er in een geest van onafhankelijkheid voor te zorgen dat de verordening, met inbegrip van de correcte kennisgeving van verwerkingen, intern wordt toegepast. Alle communautaire instellingen en een aantal organen beschikken thans over dergelijke functionarissen, van wie er sommigen al een aantal jaren actief zijn. Dit betekent dat er reeds belangrijk werk is verricht ter uitvoering van de verordening, zelfs in afwezigheid van een toezichthoudend orgaan. Deze functionarissen zijn mogelijk ook beter in staat om advies te verstrekken of om tijdig in te grijpen, alsook om goede praktijken te helpen ontwikkelen. Aangezien de DPO's als formele taak hebben samen te werken met de EDPS, vormen zij een belangrijk en zeer gewaardeerd netwerk dat verder kan worden ontwikkeld (zie punt 2.2).

Taken en bevoegdheden van de EDPS

De taken en bevoegdheden van de EDPS zijn duidelijk omschreven, zowel algemeen als specifiek, in de artikelen 41, 46 en 47 van de verordening (zie bijlage B). In artikel 41 is de algemene taak van de EDPS vastgesteld, namelijk ervoor zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, met name het

recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen. Voorts worden specifieke elementen van deze taak in grote lijnen geformuleerd. Deze algemene verantwoordelijkheden worden uitgewerkt en gepreciseerd in de artikelen 46 en 47, waarin een gedetailleerde lijst van taken en bevoegdheden is opgenomen.

Dit overzicht van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden volgt in wezen hetzelfde patroon als dat voor de nationale toezichthoudende organen: het aanhoren en onderzoeken van klachten, het instellen van andere onderzoeken, het in kennis stellen van de verantwoordelijken voor de verwerking en van de betrokkenen, het verrichten van voorafgaande controles wanneer bepaalde verwerkingen bijzondere risico's inhouden enz. Op grond van de verordening krijgt de EDPS toegang tot relevante informatie en lokaliteiten, indien dit nodig is voor het onderzoek. Hij kan ook sancties opleggen en het Hof van Justitie adiëren. Op dit **toezicht** wordt dieper ingegaan in hoofdstuk 2 van dit verslag.

Sommige taken zijn van bijzondere aard. De taak om de Commissie en andere communautaire instellingen te adviseren over nieuwe wetgeving, waaraan artikel 28, lid 2, nader vorm geeft door de Commissie formeel te verplichten om de EDPS te raadplegen wanneer zij een nieuw wetgevingsvoorstel betreffende de bescherming van persoonsgegevens aanneemt, verwijst eveneens naar ontwerp-richtlijnen en andere maatregelen die zijn bedoeld voor toepassing op nationaal niveau of voor omzetting in nationale wetgeving. Dit is een strategische taak waardoor de EDPS in een vroeg stadium de gevolgen voor de persoonlijke levenssfeer kan nagaan en eventuele alternatieven, ook in het kader van de derde pijler, kan bespreken. Het toezien op belangrijke ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens is eveneens een belangrijke taak. Op dit **advieswerk** van de EDPS wordt dieper ingegaan in hoofdstuk 3.

Een soortgelijke taak bestaat erin samen te werken met nationale toezichthoudende autoriteiten of toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler”. Als lid van de Groep van artikel 29, die is ingesteld om de Commissie van advies te dienen en een geharmoniseerd beleid te ontwikkelen, heeft de EDPS de mogelijkheid om op dat niveau zijn bijdrage te leveren. Dankzij de samenwerking met toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler”, kan hij ontwikkelingen op dat gebied observeren en bijdragen tot een coherenter en samenhangender kader voor de bescherming van persoonsgegevens, los van de betrokken pijler of context. Deze **samenwerking** wordt verder behandeld in hoofdstuk 4.

Bijlage B

Uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001

Artikel 41 — Europees toezichthouder voor gegevensbescherming

1. Er wordt een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit ingesteld, de „Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming” genaamd.
2. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming zorgt ervoor dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, met name het recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens, door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is met name belast met het toezien op en het verzekeren van de toepassing van deze verordening en van elk ander communautair besluit betreffende de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan, alsmede voor het verstrekken van advies aan de communautaire instellingen en organen en aan de betrokkenen inzake de verwerking van persoonsgegevens. Daartoe vervult hij de bij artikel 46 opgedragen taken en oefent hij de bij artikel 47 verleende bevoegdheden uit.

Artikel 46 — Taken

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming:

- a) hoort klachten aan en onderzoekt deze, en stelt de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat van zijn onderzoek;
- b) stelt op eigen initiatief of op basis van klachten onderzoeken in, en stelt de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat;
- c) ziet toe op en zorgt voor de toepassing van de bepalingen van deze verordening en van elk ander communautair besluit betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen bij de uitoefening van zijn jurisdictionele taak;
- d) adviseert op eigen initiatief of in het kader van een raadpleging alle communautaire instellingen of organen in verband met alle aangelegenheden betreffende de verwerking van persoonsgegevens, met name alvorens zij interne voorschriften betreffende de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden met het oog op de verwerking van persoonsgegevens opstellen;
- e) volgt de relevante ontwikkelingen voorzover deze de bescherming van persoonsgegevens beïnvloeden, met name de ontwikkeling van de informatie- en communicatietechnologieën;
- f)
 - i) werkt samen met de in artikel 28 van Richtlijn 95/46/EG bedoelde nationale toezichthoudende autoriteiten van de landen waarop die richtlijn van toepassing is voorzover dat voor de uitoefening van hun onderscheiden taken nodig is, met name door uitwisseling van alle nuttige informatie, door een dergelijke autoriteit of een dergelijk orgaan te verzoeken zijn bevoegdheden uit te oefenen of door te reageren op een verzoek van een dergelijke autoriteit of een dergelijk orgaan;
 - ii) werkt eveneens samen met de uit hoofde van titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie ingestelde toezichthoudende organen voor de bescherming van persoonsgegevens, met name om de samenhang te verbeteren bij de toepassing van de regels en procedures, met de zorg voor de eerbiediging waarvan die organen zijn belast;
- g) neemt deel aan de werkzaamheden van de bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG opgerichte Groep voor de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens;

- h) bepaalt, motiveert en publiceert de in artikel 10, lid 2, onder b, artikel 10, leden 4, 5 en 6, artikel 12, lid 2, artikel 19, en artikel 37, lid 2, bedoelde uitzonderingen, waarborgen, machtigingen en voorwaarden;
- i) houdt van de verwerkingen waarvan hem overeenkomstig artikel 27, lid 2, kennis is gegeven en die overeenkomstig artikel 27, lid 5, geregistreerd zijn, een register bij en stelt de middelen ter beschikking om toegang te verkrijgen tot de overeenkomstig artikel 26 door de functionarissen voor gegevensbescherming bijgehouden registers;
- j) voert met betrekking tot de verwerkingen waarvan hem kennis is gegeven, een voorafgaand onderzoek uit;
- k) stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 47 — Bevoegdheden

1. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming kan:
 - a) betrokkenen bijstaan bij de uitoefening van hun rechten;
 - b) indien schending van de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens wordt gemeld, de aangelegenheid voorleggen aan de verantwoordelijke voor de verwerking en, eventueel, voorstellen doen om aan de schending een einde te maken en de bescherming van de betrokkenen te verbeteren;
 - c) de inwilliging gelasten van verzoeken om uitoefening van bepaalde met die gegevens samenhangende rechten, wanneer die verzoeken, in strijd met de artikelen 13 tot en met 19, zijn geweigerd;
 - d) tot de verantwoordelijke voor de verwerking een waarschuwing of berisping richten;
 - e) de rectificatie, afscherming, wissing of vernietiging van alle gegevens gelasten indien deze in strijd met de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens verwerkt zijn, en gelasten dat van dergelijke handelingen mededeling wordt gedaan aan derden aan wie de gegevens verstrekt zijn;
 - f) een tijdelijk of definitief verwerkingsverbod opleggen;
 - g) de zaak aan de betrokken communautaire instelling of het betrokken communautaire orgaan en zo nodig aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie rapporteren;
 - h) het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen adiëren onder de in het Verdrag bedoelde voorwaarden;
 - i) tussenkomen in vorderingen die bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen aanhangig zijn gemaakt.
2. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is bevoegd om:
 - a) van een voor de verwerking verantwoordelijke of een communautaire instelling of communautair orgaan toegang te verkrijgen tot alle persoonsgegevens en tot alle informatie die voor zijn onderzoek nodig is;
 - b) toegang te verkrijgen tot alle lokaliteiten waar een voor de verwerking verantwoordelijke of een communautaire instelling of communautair orgaan werkzaam is, indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat aldaar een onder deze verordening vallende activiteit wordt verricht.

Bijlage C

Lijst van afkortingen

ADS	Approved Destination Status — Goedgekeurde bestemming
ALDE	Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (fractie in het EP)
API	Advance Passenger Information — op voorhand af te geven passagiersgegevens
CdT	Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie
CLP	Community laissez-passer — laissez-passer van de Gemeenschap
CvdR	Comité van de Regio's
CPVO	Communautair Bureau voor plantenrassen
DG JLS	Directoraat-generaal Justitie, vrijheid en veiligheid
DPC	Data Protection Coordinator — coördinator voor gegevensbescherming
DG ADMIN	Directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer
DG EAC	Directoraat-generaal Onderwijs en cultuur
DG EMPL	Directoraat-generaal Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen
DG INFSO	Directoraat-generaal Informatiemaatschappij en media
DPA	Data Protection Authority — gegevensbeschermingsautoriteit
DPC	Data Protection Coordinator — gegevensbeschermingscoördinator (alleen bij de Commissie)
DPO	Data Protection Officer — functionaris voor gegevensbescherming
EAS	European Administrative School — Europese Bestuursschool
EG	Europese Gemeenschappen
ECB	Europese Centrale Bank
ECJ	Europees Hof van Justitie
EESC	Europees Economisch en Sociaal Comité
EFSA	European Food Safety Authority — Europese Autoriteit voor voedselveiligheid
EIB	Europese Investeringsbank
EMPL	Commissie werkgelegenheid en sociale zaken van het EP
EVRM	Europees Verdrag voor de rechten van de mens
EMA	European Medicines Agency — Europees Geneesmiddelenbureau
EWDD	Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving
EP	Europees Parlement
EPSO	European Personnel Selection Office — Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen
ETF	European Training Foundation — Europese Stichting voor opleiding
EU	Europese Unie
EUMC	European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia — Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat
EWS	Early Warning System — alarmsysteem
FP7	Zevende kaderprogramma voor onderzoek
IAS	Internal Auditing Service — Dienst Interne audit
LIBE	Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het EP
HBIM	Office of Harmonisation of the Internal Market — Harmonisatiebureau voor de interne markt
OLAF	Europees Bureau voor fraudebestrijding
PMO	Paymaster Office — Uitbetalingsbureau van de Europese Commissie
PNR	Passenger Name Record — persoonsgegevens van passagiers
O&O	Onderzoek en ontwikkeling
RFID	Radiofrequentie-identificatie
SIS	Schengeninformatiesysteem
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
Derde pijler	Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken
VIS	Visuminformatiesysteem

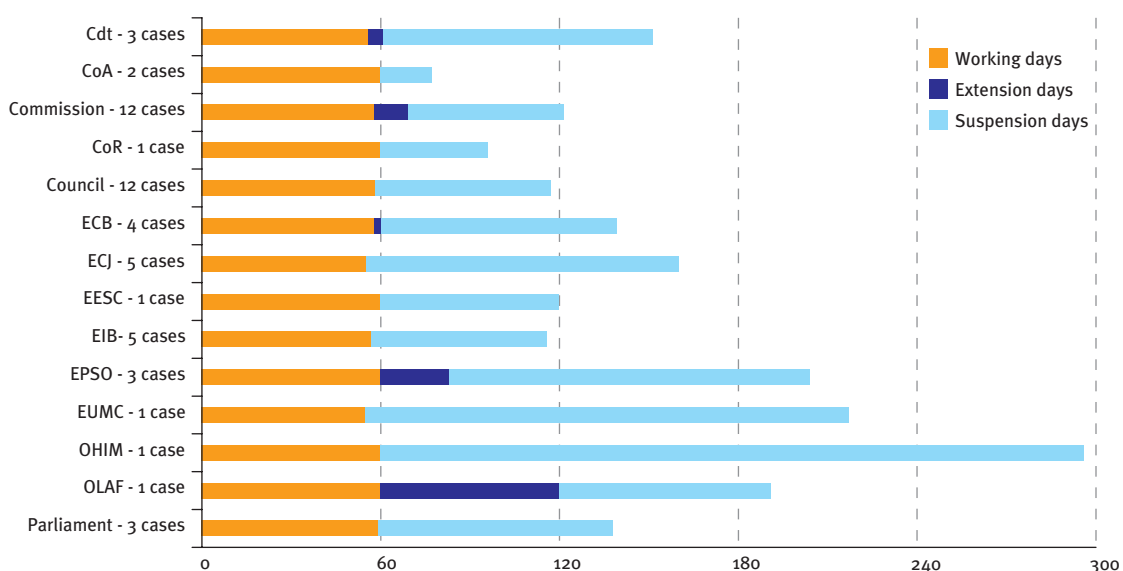
Bijlage D

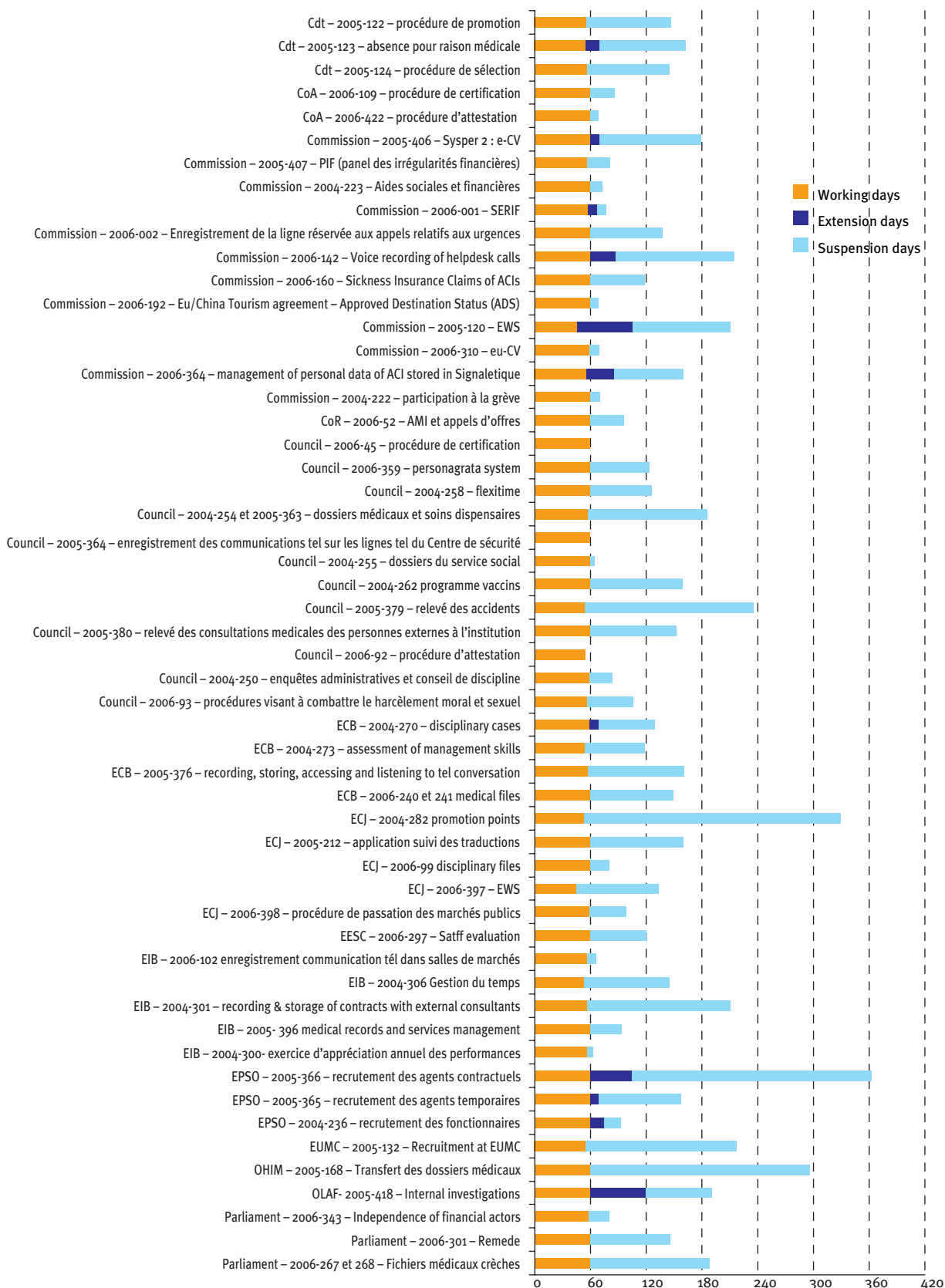
Lijst van functionarissen voor gegevensbescherming (DPO's)

Organisatie	Naam	E-mail:
Europees Parlement	Jonathan STEELE	dg5data-protection@europarl.europa.eu
Raad van de Europese Unie	Pierre VERNHES	data.protection@consilium.europa.eu
Europese Commissie	Philippe RENAUDIÈRE	data-protection-officer@ec.europa.eu
Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	Marc SCHAUSS	dataprotectionofficer@curia.europa.eu
Europese Rekenkamer	Jan KILB	data-protection@eca.europa.eu
Europees Economisch en Sociaal Comité	<i>(te benoemen)</i>	
Comité van de Regio's	Maria ARSENE	data.protection@cor.europa.eu
Europese Investeringsbank	Jean-Philippe MINNAERT	dataprotectionofficer@eib.org
Europese Ombudsman	Loïc JULIEN	dpo-euro-ombudsman@europarl.europa.eu
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	Giuseppina LAURITANO	giuseppina.lauritano@edps.europa.eu
Europese Centrale Bank	Martin BENISCH	dpo@ecb.int
Europees Bureau voor fraudebestrijding	Laraine LAUDATI	Laraine.Laudati@ec.europa.eu
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	Benoît VITALE	data-protection@cdt.europa.eu
Harmonisatiebureau voor de interne markt	Luc DEJAIFFE	dataprotectionofficer@oami.europa.eu
Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat	Jean-Marie ADJAHİ	Jean-Marie.Adjahi@eumc.europa.eu
Europees Geneesmiddelenbureau	Vincenzo SALVATORE	data.protection@emea.europa.eu
Communautair Bureau voor plantenrassen	Martin EKVAD	ekvad@cpvo.europa.eu
Europese Stichting voor opleiding	Romuald DELLI PAOLI	dataprotectionofficer@etf.europa.eu
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	Andreas MITRAKAS	dataprotection@enisa.europa.eu
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	Markus GRIMMEISEN	dataprotectionofficer@eurofound.europa.eu
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	Arne TVEDT	arne.tvedt@emcdda.europa.eu
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	Claus REUNIS	DataProtectionOfficer@efsa.europa.eu
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	Joachim MENZE	joachim.menze@emsa.europa.eu
Europees Bureau voor wederopbouw	Olli KALHA	olli.kalha@ear.europa.eu
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)	Spyros ANTONIOU	spyros.antoniou@cedefop.europa.eu
Onderwijs, audiovisuele zaken, cultuur	Hubert MONET	hubert.monet@ec.europa.eu

Bijlage E

Behandelingstijd voor de voorafgaande controle per geval en per instelling

Bijlage F

Lijst van adviezen inzake voorafgaande controle

Alarmsysteem — Hof van Justitie

Advies van 22 december 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het alarmsysteem (2006-397)

Persoonsgegevens van tolken-hulpfunctionarissen — Commissie

Advies van 22 december 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beheer van persoonsgegevens van tolken-hulpfunctionarissen in „Signalétique” (toepassing van de centrale databank Coraline) (2006-364)

Crèches — Parlement

Advies van 8 december 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle in twee zaken betreffende medische dossiers (crèche van het Parlement en private crèches) (2006-267 en 2006-268)

Alarmsysteem — Commissie

Advies van 6 december 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het alarmsysteem (2005-120)

Overheidsopdrachten — Hof van Justitie

Advies van 16 november 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende overheidsopdrachten (2006-398)

REMEDE — Parlement

Advies van 14 november 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „REMEDE” (2006-301)

Selectie van contractambtenaren — EPSO

Advies van 14 november 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de selectie van contractambtenaren met het oog op indienstneming door de Europese instellingen en, in voorkomend geval, door de communautaire organen en bureaus (2005-366)

PersonaGrata — Raad

Advies van 13 november 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „PersonaGrata” (module personeelsbeheer) (2006-359)

Voice recording van helpdeskoproepen — Commissie

Advies van 23 oktober 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de voice recording van helpdeskoproepen (2006-142)

Medische dossiers — Europese Centrale Bank

Advies van 20 oktober 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende medische dossiers die worden bijgehouden door de medisch adviseur van de ECB en het optekenen van medische gegevens in het persoonsdossier (2006-240/241)

Periodieke beoordelingsrapporten — Europees Economisch en Sociaal Comité

Advies van 19 oktober 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordelingsrapporten van ambtenaren en tijdelijke personeelsleden (2006-297)

Attestatieprocedure — Rekenkamer

Advies van 10 oktober over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de attestatieprocedure (2006-422)

Objectiviteitsevaluatie — Parlement

Advies van 25 oktober 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de objectiviteitsevaluatie (2006-343)

Deelname aan een staking — Commissie

Advies van 25 september 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de algemene administratieve afwikkeling van deelname aan een staking (2004-222)

Online cv bij de EU — Commissie

Advies van 14 september 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het online cv bij de EU (2006-310)

Terugbetaling van ziektekosten — Commissie

Advies van 28 juli 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de procedure en het stelsel van terugbetaling van ziektekosten aan tolken-hulpfunctionarissen (ACI's — Auxiliary Conference Interpreters) (2006-160)

Ongevallenregister — Raad

Advies van 25 juli 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het ongevallenregister (2005-379)

Registratie en opslag van contracten — Europese Investeringsbank

Advies van 14 juli 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het registreren en opslaan van contracten tussen de bank en externe consultants (2004-301)

Website van CIRCA (Communication and Information Resource Centre Administrator) over de overeenkomst tussen de EU en China inzake toerisme — Commissie

Advies van 30 juni 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de overeenkomst tussen de EU en China — Goedgekeurde bestemming (ADS) (2006-192)

Tijdsbeheer — Europese Investeringsbank

Advies van 26 juni 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het tijdsbeheer (2004-306)

Interne onderzoeken — OLAF

Advies van 23 juni 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende interne onderzoeken (2005-418)

SYSPER2 e-cv — Commissie

Advies van 22 juni 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende SYSPER2 e-cv, de personeelsdatabase van de Commissie (2005-406)

Psychisch geweld en seksuele intimidatie — Raad

Advies van 9 juni 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de interne voorschriften van het secretariaat-generaal van de Raad inzake psychisch geweld en seksuele intimidatie op het werk (2006-93)

Tuchtprocedures — Hof van Justitie

Advies van 8 juni 2006 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de gegevensverwerking in het kader van tuchtprocedures (2006-99)

Medische dossiers / Dispensarium — Raad

Advies van 16 november 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de medische dossiers en het dispensariumlogboek (2004-254 en 2005-363)

Attestatieprocedure — Rekenkamer

Advies van 29 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de attestatieprocedure (2006-109)

Registratie van oproepen op de alarmlijn — Commissie

Advies van 22 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de registratie van oproepen op de alarmlijn (nr. 88888) in Brussel (2006-2)

Administratieve onderzoeken — Raad

Advies van 16 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het besluit inzake het administratief onderzoek, de desbetreffende procedure en de tuchtraad bij het secretariaat-generaal van de Raad (2004-250)

Opname van telefoongesprekken — Europese Investeringsbank

Advies van 8 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de opname van telefoongesprekken in de transactiezalen (2006-102)

Vaccinatieprogramma — Raad

Advies van 5 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende een vaccinatieprogramma (2004-262)

Controle van telefoongesprekken — Europese Centrale Bank

Advies van 5 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het registreren, bewaren en beluisteren van telefoongesprekken in DG-M en DG-P (2005-376)

Medisch consult — Raad

Advies van 4 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de lijst van medische consulten door personen van buiten de instelling (2005-380)

Procedures voor de oproep van gegadigden en voor aanbesteding — Comité van de Regio's

Advies van 3 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de procedures voor het oproepen van gegadigden en voor aanbesteding (2006-52)

Selectie van contractambtenaren — EPSO

Advies van 2 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de selectie van contractambtenaren met het oog op indienstneming door de Europese instellingen en, in voorkomend geval, door de communautaire organen en bureaus (2005-365)

Medische dossiers — HBIM

Advies van 28 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de medische dossiers (2005-168)

Afwezigheid om medische redenen — Vertaalcentrum

Advies van 21 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende verwerking van gegevens inzake afwezigheid om medische redenen en het bewaren van medische attesten (2005-123)

Attestatieprocedure — Raad

Advies van 18 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de attestatieprocedure (2006-92)

Aanwerving — Vertaalcentrum

Advies van 10 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de selectieprocedure voor de aanwerving van personeel (Cdt-Da-5) (2005-124)

Bevorderingsprocedure — Vertaalcentrum

Advies van 7 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de bevorderingsprocedure (Cdt-Da-3) (2005-122)

Bevorderingen — Hof van Justitie

Advies van 7 april 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende bevorderingspunten, beoordelingen en bevorderingen (2004-282)

Certificatieprocedure — Raad

Advies van 23 mei 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de certificatieprocedure (2006-45)

Rapporten van freelancetolken — Commissie

Advies van 21 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende SERIF (Système d'Enregistrement de Rapports sur les Interprètes Freelance — registratie van rapporten van freelancetolken)

Medische dossiers — Europese Investeringsbank

Advies van 17 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende medische dossiers en interne administratie (2005-396)

Comité financiële onregelmatigheden (Financial Irregularities Panel) — Commissie

Advies van 15 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de constatactie, door het desbevoegde comité, van financiële onregelmatigheden bij de Europese Commissie en de mogelijke gevolgen hiervan (2005-407)

Sociale en financiële bijstand — Commissie

Advies van 13 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende sociale en financiële bijstand (2004-223)

Tuchtzaken — Europese Centrale Bank

Advies van 8 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende tuchtzaken en, in verband daarmee, de administratieve behandeling van klachten en grieven en de zaken voor de Ombudsman en het Hof (2004-270)

Bestuursvaardigheden — Europese Centrale Bank

Advies van 7 maart 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordeling van bestuursvaardigheden (2004-273)

Aanwerving van vast personeel door middel van vergelijkend onderzoek — EPSO

Advies van 24 februari over de aanwerving, door middel van vergelijkend onderzoek, van vaste personeelsleden voor de Europese instellingen of de communautaire organen en bureaus (2004-236)

Jaarlijkse beoordeling — Europese Investeringsbank

Advies van 17 februari 2006 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordeling van de prestaties (2004-300)

Dossiers van de sociale diensten — Raad

Advies van 6 februari 2006 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de dossiers van de sociale diensten (2004-255)

Aanwerving — Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat

Advies van 1 februari 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende gegevensverwerking in verband met aanwerving (2005-132)

Opname van gesprekken — Raad

Advies van 23 januari 2006 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de opname van gesprekken die via de telefoon van de beveiligingscentrale (Security Centre), de intercom en de radio worden gevoerd met de veiligheidsdienst, de preventiedienst en de medische dienst van het secretariaat-generaal van de Raad (2005-364)

Regeling variabele werktijden — Raad

Advies van 19 januari 2006 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de regeling variabele werktijden (2004-258)

„SUIVI des traductions” — Hof van Justitie

Advies van 13 januari 2006 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het „SUIVI des traductions” (2005-212)

Bijlage G

Lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen

Financieel reglement

Advies van 12 december 2006 over de voorstellen tot wijziging van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en van de uitvoeringsvoorschriften (COM(2006) 213 def. en SEC(2006) 866 def.)

Gegevensbescherming in de derde pijler

Advies van 29 november 2006 over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

Wederzijdse administratieve bijstand

Advies van 13 november 2006 over het gewijzigde voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende wederzijdse administratieve bijstand ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap tegen fraude en andere onwettige activiteiten

Gemeenschappelijke visuminstructies

Advies van 27 oktober 2006 over het voorstel voor een verordening tot wijziging van de gemeenschappelijke visuminstructies aan de diplomatieke en consulaire beroepsposities in verband met de invoering van biometrische identificatiemiddelen, met inbegrip van bepalingen over de organisatie van de inontvangstneming en de behandeling van visumaanvragen (COM(2006) 269 def.), PB C 321 van 29.12.2006, blz. 38

Door OLAF ingestelde onderzoeken

Advies van 27 oktober 2006 over het voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1073/1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

Verblijfstitels

Advies van 16 oktober 2006 over het gewijzigde voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1030/2002 betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen, PB C 320 van 28.12.2006, blz. 21

Doorlaatbewijs

Advies van 13 oktober 2006 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van de vorm der aan de leden en het personeel van de instellingen te verstrekken laissez-passer, PB C 313 van 20.12.2006, blz. 36

Onderhoudsverplichtingen

Advies van 15 mei 2006 over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (COM(2005) 649 def.), PB C 242 van 7.10.2006, blz. 20

Uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel

Advies van 28 februari 2006 over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de uitwisseling van gegevens volgens het beschikbaarheidsbeginsel (COM(2005) 490 def.), PB C 116 van 17.5.06, blz. 8

Toegang tot het VIS door de nationale veiligheidsdiensten

Advies van 20 januari 2006 over het voorstel voor een besluit van de Raad over de toegang tot het visuminformatiesysteem (VIS) voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten (COM(2005) 600 def.), PB C 97 van 25.4.2006, blz. 6

Bijlage H

Samenstelling van het secretariaat van de EDPS

Sectoren onder het rechtstreekse gezag van de EDPS en de adjunct-EDPS

- Toezicht**

Sophie LOUVEAUX <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Delphine HAROU (*) <i>Assistent toezicht</i>
Rosa BARCELÓ <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Xanthi KAPSOSIDERI <i>Assistent toezicht</i>
Zsuzsanna BELENYESSY <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Sylvie LONGRÉE <i>Assistent toezicht</i>
Eva DIMOVNÉ KERESZTES <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Kim Thien LÊ <i>Assistent secretariaat</i>
Maria Veronica PEREZ ASINARI <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Jan DOBRUCKI <i>Stagiaire (maart-juni 2006)</i>
Endre SZABÓ <i>Nationaal deskundige / Juridisch attaché</i>	Mate SZABÓ <i>Stagiaire (maart-juni 2006)</i>
Stephen McCARTNEY <i>Nationaal deskundige / Juridisch attaché</i>	

- Beleid en informatie**

Hielke HIJMANS <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Per SJÖNELL (*) <i>Administrateur / Persattaché</i>
Laurent BESLAY <i>Administrateur / Technisch attaché</i>	Martine BLONDEAU (*) <i>Assistent documentatie</i>
Bénédicte HAVELANGE <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Andrea BEACH <i>Assistent secretariaat</i>
Alfonso SCIROCCO <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	Theodora TOUTZIARAKI <i>Stagiaire (oktober 2006- februari 2007)</i>
Michaël VANFLETEREN <i>Administrateur / Juridisch attaché</i>	

(*) Informatieteam.

- **Afdeling Administratie/Personeel/Begroting**

Monique LEENS-FERRANDO
Afdelingshoofd

Giuseppina LAURITANO
Administrateur / Statutaire zaken
Financieel controleur en functionaris
voor gegevensbescherming

Vittorio MASTROJENI
Assistent personeelszaken

Anne LEVÊCQUE
Assistent personeelszaken

Anne-Françoise REINDERS
Assistent personeelszaken

Raja ROY
Assistent financiën en boekhouding

Valérie LEAU
Assistent boekhouding

Stéphane RENAUDIN
Stagiaire (oktober 2006- februari 2007)

Bijlage I

Lijst van administratieve akkoorden en besluiten

Verlenging van het administratief akkoord tussen de secretarissen-generaal van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Lijst van de akkoorden inzake dienstverleningsniveau die de EDPS met de overige instellingen heeft ondertekend

- Akkoord inzake dienstverleningsniveau met de Commissie (stagebureaus van de DG's EAC, ADMIN en EMPL)
- Akkoord inzake dienstverleningsniveau met de Raad
- Akkoord inzake dienstverleningsniveau met de Europese Bestuurschool (EAS)
- Administratieve regeling tussen de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging (ENISA)
- Akkoord over de harmonisatie van de kosten van interinstitutionele taalcursussen

Lijst van door de EDPS aangenomen besluiten

Besluit van de Toezichthouder van 12 januari 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende gezinstoelagen

Besluit van de Toezichthouder van 27 mei 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende het stageprogramma

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende deeltijdarbeid

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen betreffende verlof

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende de criteria voor het bepalen van de salaristrap bij benoeming of aanwerving

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 houdende aanneming van de variabele arbeidstijd met de mogelijkheid tot compensatie van overuren

Besluit van de Toezichthouder van 22 juni 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de verzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen het risico op ongevallen en beroepsziekten

Besluit van de Toezichthouder van 1 juli 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende verlof om gezinsredenen

Besluit van de Toezichthouder van 15 juli 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de ziektekostenverzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen

Besluit van de Toezichthouder van 25 juli 2005 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen betreffende verlof om redenen van persoonlijke aard voor ambtenaren en onbezoldigd verlof voor tijdelijk en contractueel personeel van de Europese Gemeenschappen

Besluit van de Toezichthouder van 25 juli 2005 betreffende externe activiteiten en mandaten

Besluit van de Toezichthouder van 26 oktober 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende de kostwinnerstoelage bij bijzonder besluit

Besluit van de Toezichthouder van 26 oktober 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen tot vaststelling van de plaats van herkomst

Besluit van de Toezichthouder van 7 november 2005 tot vaststelling van speciale procedures voor de interne controle bij de EDPS

Besluit van de Toezichthouder van 10 november 2005 tot vaststelling van voorschriften betreffende de detachering van nationale deskundigen bij de EDPS

Besluit van 16 januari 2006 tot wijziging van het besluit van de Toezichthouder van 22 juni 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de verzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen het risico op ongevallen en beroepsziekten

Besluit van 16 januari 2006 tot wijziging van het besluit van de Toezichthouder van 15 juli 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de ziektekostenverzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen

Besluit van de Toezichthouder van 26 januari 2006 tot vaststelling van de voorschriften betreffende de procedure voor het verlenen van financiële steun als aanvulling op het pensioen van een overlevende echtgenoot die aan een ernstige of langdurige ziekte lijdt of gehandicapt is

Besluit van de Toezichthouder van 8 februari 2006 tot oprichting van een personeelscomité bij de EDPS

Besluit van de Toezichthouder van 9 september 2006 houdende de procedure tot uitvoering van artikel 45, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Jaarverslag 2006

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen

2007 — 87 blz. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-25-1

